

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI
ÕPPETÜKID

Lepitus ja Kristuse rist

Ingel Manuel Rodríguez

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2008

Täiskasvanute hingamispäevakooli õpetükid valmistab ette SPA Peakonverentsi täiskasvanute hingamispäevakooli osakond. Õpetükkide ettevalmistus kulgeb ülemaailmse hingamispäevakooli käsikirjade hindamise komitee üldjuhtimisel. Selliselt peegeldavad väljaantud õpetükid ka komiteepoolset panust.

Sissejuhatus

Õpetus lepitusest

Haiglasse sattudes oli eakas karjane haige, pime, suremas. Tema lapselaps käis teda iga päev vaatamas ja vanaisale ette lugemas, kellele meeldis kuulata tütarlapse pehmet häälekõla. Ühel päeval leidis tüdruk sõbra poolt palatisse unustatud Piibli. Ta avas selle suvalisest kohast, milleks juhtus olema 1Jh 1. peatükk ja hakkas lugema. Vanaisa kuulas tähelepanelikult, ent kuulates sõnu: „Ja Jeesuse Kristuse, Tema Poja veri puhastab meid kõigest patust.” [1 Jh 1:7] katkestas ta teda.

„Ütle mulle,” küsis ta, „kas seal on tõepoolest niimoodi kirjutatud?”

„Jah, vanaisa, on küll.”

„Kas sa võiksid mulle selle uuesti ette lugeda?”

„Ja Jeesuse Kristuse, Tema Poja veri puhastab meid kõigest patust.”

Mõne hetke valitses vaikus, mille järel vana mees küsis: „Oled sa päris kindel, et selles raamatus on niimoodi kirjutatud?”

„Jah, vanaisa, olen küll.”

„Palun võta mu käsi ja aseta minu sõrm sellele kohale ning loe see mulle veelkord ette.”

Seda tehes, hakkasid mitterägevaist silmist tilkuma pisarad. Tal oli raske kõnelda, kuid tema sõnad olid välja öeldud kindla veendumusega.

„Kallis laps ... kui keegi peaks küsima, kuidas ma surin, siis ütle neile palun, et ma surin ... puhtakssaanuna.”

See lugu näitab, et õpetus lepitusest ei ole abstraktne päästmisteooria, vaid hoopis Jumala päästev vägi langenud, patuste olendite elus.

Mis on lepitus? Suures plaanis võib öelda, et sõna *lepitus* osutab igasuguste takistuste kõrvaldamisele suhetes Jumalaga. Teatud mõttes võrdub lepitus leppimisega, kuid see kätkeb endas ka mõtet *heastamisest*, mis tähendab, et kõik Jumala ja meie vahelised tõkked kõrvaldatakse. Lepituse õpetus rõhutab Kristuse ohvrit kui ainulaadset heastamisvahendit, mille abil eemaldatakse meie ja Jumala vaheline takistus – patt – ja meid lepitatakse Jumalaga.

Lepitus on õigupoolest piibellik õpetus, mille ümber pöörlevad kõik teised doktriinid. Selle keskmeks on Kristuse elu, surm, ülestõusmine, taevasseminek, vahendustöö ja tagasitulek. See eeldab patu olemasolu, meie peamist ja meeleheitlikku vajadust pääste järele ning Jumala armastusest ajendatud soovi meid päästa.

Õige, Piiblile rajanev, arusaamine Jumalast on lepituse mõistmiseks möödapääsmatu. Just Jumala armastus tegi võimalikuks taastada meie suhe ja osadus Temaga Jeesuse Kristuse kaudu. Me ei tohi iial jätta inimestele muljet justkui oli Kristuse surm vajalik selleks, et panna Jumalat meid armastama. Jumal saatis Kristuse meie eest surema, sest Ta armastas meid. Piibellik õpetus lepitusest põhineb Jumala armastusel patuste ja mässumeelsete olendite vastu.

Lepituse kogu täiust kogevad üksnes need, kes puudutatuna Püha Vaimu poolt võtavad vastu Jumala lunastuse Kristuses kui ainulaadse andestuse ja lepitamise vahendis. Nende südant täidab armastus ja tänulikkus Jumala ja Kristuse vastu säärase piiritu ohvri eest.

Seega, meie siiras lootus on, et sel veerandil Kristuse asendusohvri tähendust uurides, ajendab see sind tõsisemalt pühendumale Temale, kes kannatas nii palju meie heaks, et sõltumata sellest, kas elad või sured, võid seda teha vana karjuse kombel rahus.

Dr Ingel Manuel Rodriguez on pärit Puerto Ricost ja töötab Peakonverentsi Silver Spring'is Maryland'i osariigis asuva Piibliuuringute Instituudi direktorina.

1. õppetükk: 27. september – 3. oktoober

Jumala olemus: lepituse põhialus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 139:1-4; Js 46:10; Jh 1:4; Rm 5:8; 8:37-39; 1Jh 5:11, 12.

Meelespeetav tekst: „Mina olen Jumal ... kes algusest alates kuulutab lõppu ja aegsasti ette, mida veel ei ole tehtud; kes ütleb: Minu nõu läheb korda ja ma teen kõik, mis ma tahan” (Js 46:9, 10).

Juhtmõte: Jumala lunastustöö on Tema olemusest tingitud vaba tahte avaldus ega eelda seda, et patused peavad andma Talle eelnevalt põhjuse neid armastada.

On palju saladusi Jumala kohta – Tema olemus, pühadus ja vägi – mida me lihtsalt ei ole suutelised mõistma. Meil on siiski mõningal määral võimalik mõista Tema olemuse üht osa, nimelt Tema armastust, mis avaldus Tema Poja lunastustöös puudutades meid üksikisiku ja isiklikul tasandil ning mis kasvas välja Jumala loomusest ja olemusest.

Sel nädalal alustame lunastusõpetuse uurimisega ja teeme seda tunnistades, et meie lunastuses mängib peamist rolli meie Jumala suurus ja armastus. Mitte miski väljaspool Jumalat ei sundinud Teda tegema seda, mida Ta oma Pojas meie heaks korda saatis. Vastupidi, nimelt oma loomuse tõttu on Ta välja valanud oma armastuse ja armu sellele langenud maailmale.

Igavene Jumal

Mida räägib lause „Alguses lõi Jumal ...” (1Ms 1:1) Jumala olemusest? Enne vastamist loe ka 1Ms 21:33 ja Ps 90:2.

Meil on raske mõista igaviku mõistet. Meie oleme piiratud olen did (vähemalt siinses elus). Me teame, et me sureme. Õigupoolest on kõik, millega me kokku puutume ajalik: täna siin, kuid ühel päeval läinud. Pea kõigel siin maailmas on olnud algus ja saab olema lõpp. Seevastu arusaam Jumalast, kel pole iial olnud algust ega saa kunagi olema lõppu, pole sugugi lihtsalt mõistetav mõistusele, mis on harjunud mõtlema piiratud terminites.

Loe Ps 102:26-28. Kelle kohta kasutatakse seda teksti Uues Testamendis? (Vt Hb 1:10-12). Mida räägib see kirjakoht koos Ps 90:2-ga Jumala olemasolu pikkusest?

Kuna Jumal on igavene, kuna Ta on olnud olemas enne kõike loodut, peab Ta olema iseendast-eksisteeriv. Loodolendid seevastu ei ole seda. Me kõik vajame elus püsimiseks õhku, vett ja toitu (1Ms 1:29), samas kui Jumal ei vaja olemasoluks mitte midagi. Kogu igaviku vältel, ajal, mil Ta polnud veel midagi loonud, ei olnud olemas mitte midagi peale Jumala. Seega eksisteeris Ta iseendast, sõltumata millestki. *Tema ongi elu Iseendas.* Ja vaid See, Kes on elu Iseendas, Igavene Iseendast-eksisteeriv Isik, suudab tagasi anda elu kahetsevatele patustele. Loodud elu, nii praegu kui igavesti, pärineb Jumalalt, suurelt Eluandjalt (vt Jh 1:4; 1Jh 5:11, 12). Me sõltume Temast kõiges.

Mõtiskle, kuivõrd sõltub sinu elu Jumalast siin ja praegu. Kui palju enam sõltub Jumalast sinu igavene saatus? Kuidas peaks selle sõltuvuse mõistmine kasvatama sinus alandlikkust? Miks on ülbus sedavõrd vastumeelne omadus Jumala silmis?

Armastav Jumal

Jumala müsteerium ületab kaugelt meie täieliku arusaamise sellest. Ta ei ole keegi, kelle võiksime iseseisvalt leida (Iiob 11:7). Piibel ei anna meile Tema olemuse süsteemset ja filosoofilist iseloomustust. Siin räägitakse Jumalast, kes avaldab end oma tegude kaudu, suhete kaudu meiega. Me õpime Teda tundma selle abil, mida Ta ise meile endast räägib, vastasel korral teaksime Temast väga vähe.

Pühakiri ütleb meile, et Jumal on oma olemuselt armastus – see tähendab, et Tema olemuse põhijoon on omakasupüüdmatuse, mis väljendub teiste heaolu tagamises.

Mida räägivad järgmised kirjakohtad Jumala iseloomust ja olemusest? Ps 118:1-4; Rm 5:8; 8:37-39; 1Jh 4:8, 9, 16.

Väide „Jumal on armastus” viib meid jumaliku põhiolemuseni ja ütleb meile:

1) „Jumal on armastus” tähendab, et Jumala põhiolemus, loomus, on armastus. Jumala olemuse niisugune mõistmine on lepitamise õpetuse puhul äärmiselt oluline.

2) „Jumal on armastus” tähendab, et Ta on Olend, kes soovib suhelda – kellele oma olemuselt meeldib olla osaduses enda loodolenditega. Tema armastus avaldub nimelt isiklike suhete kaudu. Kui me tahame teada, kas Jumal meid armastab, siis ei hakka me uurima oma tundeid ega emotsioone, vaid vaatame, kuidas on Tema kohelnud meid meie patususel vaatamata.

3) „Jumal on armastus” tähendab, et mitte miski väljaspool Jumalat ei ajenda Teda meid armastama. Kuna Jumal on oma olemuselt armastus, siis on ebavajalik, tegelikult võimatu, meil end Tema armastuse vääriliseks muuta, et Ta võiks meid omaks võtta. Ja loomulikult mitte miski ei ilmuta Tema armastust meie vastu selgemalt kui lunastusplaan. Tõesti, sel hetkel, mil meie langesime, sai Kristusest meie Vahemees, Vabastaja ja Päästja ehk teisisõnu Jumala armastuse ülimalt väljendus langenud inimsoo suhtes.

„Kui Jumal meid nõnda on armastanud, siis peame ka meie üksteist armastama” (1Jh 4:11). Millisel praktilisel moel saad väljendada oma armastust teiste vastu? Millised asjad sinu elus takistavad sul seda armastust üles näitamast?

Jumal kui Looja

„Teadke, et Issand on Jumal! Tema on meid teinud ja tema omad me oleme, tema rahvas ja tema karjamaa kari” (Ps 100:3).

Pühakiri ütleb selgelt: Jumal on Looja. Ilma selle põhjapaneva tõeta muutub Piibli sõnum mõttetuks. Teisalt, Jumal kui Looja tähendab seda, et Ta erineb oma loodust, et Ta ei ole osa enda loodud korrast. Jumal Loojana tähendab seda, et enne Teda ja enne Tema loomistegusid ei olnud mitte midagi (Rm 4:17; Hb 11:3). Jumal kui Looja tähendab seda, et kõik kuulub Talle ja sõltub oma olemasolus Tema väest ja heatahtlikkusest (Ps 24:1, 2; 104:10-14). Jumal kui Looja tähendab ka seda, et loodu peegeldab oma Looja au ja väge (Ps 19:2-4; Rm 1:20).

Mida on töotanud Jumal patu poolt kahjustatud maailmale? Js 65:17; Ilm 21:1.

Piibel ütleb ühemõtteliselt, et Jumal lõi kõik ja hoiab kõike loodut alal oma Poja väe kaudu (Jh 1:1-3; Hb 1:2, 3). Lepitus on Jumala lahendus patuprobleemile Tema loodu keskel. Selle asemel, et jätta meid lõikama patu ja vastuhaku lõplikku vilja, igavest hukatust, pani Ta aluse lunastusplaanile.

Kuidas iseloomustab Paulus neid, kes on Kristuses? 2Kr 5:17.

Universumi loomisel avaldunud Jumala vägi on seesama, mida Ta kasutab langenud inimolendite taasloomiseks Oma kuju järele. Ta valmistas kõik oma sõna väe kaudu (Ps 33:6). Niisamuti taasloob Ta meid oma lihaksaanud Sõna, Kristuse väe kaudu (1Jh 1:1, 12, 13; 2Kr 4:16).

Kas sina oled isiklikult midagi loonud ja alal hoidnud, midagi niisugust, mille nimel oled teinud palju tööd ja näinud vaeva? Millises mõttes teeb valmistamine sinust omaniku? Mida tunned oma kätetöö vastu? Kuidas aitab säärane võrdlus pisutki mõista, mida tähendame meie Jumalale, oma Loojale?

Püha Jumal

Loe Js 40:25 ja Js 57:15. Mida räägivad need kirjakohad Jumala olemusest?

Jumala pühadus ei ole lihtsalt Jumala omadus, vaid sarnaselt armastusega näitab see, milline Ta tegelikult on. Tema pühadusega seostuvad vähemalt kaks põhimõtet arusaama.

Esiteks, see näitab Jumala ainukordsust. Termin *püha* märgib tavaliselt seda, mis on antud Issanda täielikku ja ainukordsesse teenistusse. Kui sõna *püha* kasutatakse Jumala kohta, siis rõhutab see tõsisasja, et Ta on ainulaadne ja võrreldamatu. Universumis pole mitte kedagi meie kõrge ja majesteetliku Jumala sarnast (vt Js 46:5, 9) ja ainult Tema on väärt kummardamist.

Teiseks, Jumala pühadus ei tähenda seda, et Ta on kaugel, meile ligipääsmatu ja võimetu osaduseks meiega. Tema pühadus ja armastus on lahutamatud. Tema pühadus avaldub Tema valmisolekus elada kahetseva ja alandliku vaimuga patuste juures. Nende juurde tulles ja nende keskel elades lubab Püha oma loodolendeil saada osa tema pühadusest.

Millise töötuse leiame järgmisest salmist? 2Kr 5:21.

Jumala pühadus ei talu pattu, vaid võitleb aktiivselt selle vastu (Js 5:24; Ho 9:15; Rm 1:18). „Sinu silmad on liiga puhtad selleks, et näha kurja, ja sina ei või vaadata õnnetust” (Ha 1:13). Jumalale omane patu vihkamine muutis Vahemehe rolli möödapääsmatuks. Jumal kavandas võimaluse, kuidas saab patune pühitsetud ja kogeda taas osadust Temaga. See on võimalik Kristuse kaudu, kelles liitusid salapärasel viisil lepitus ja pühadus. Püha sündis inimlapsena sellel patu ja rüvedusega saastunud planeedil (Lk 1:35), et pühitseda meid oma lepitussurma väe kaudu: „... oleme meiegi pühitsetud Jeesuse Kristuse ihu ohvriga” (Hb 10:10).

Keegi võib aga öelda: „Milleks mulle Päästja? Ma pole nii halb, ja kindlasti olen parem, kui paljud teised.” Kuidas aitab arusaamine Jumala pühadusest säärasele väitele õigesti vastata?

Kõiketeadev Jumal

Mida räägivad järgnevad kirjakohtad Jumala teadmistest? Ps 139:1-4, 15, 16; Js 46:10; Mt 10:30.

Jumal on kõiketeadev s. t. „Jumal ... teab kõik” (1 Jh 3:20). Tema eest ei ole midagi varjatud. „Ükski loodu ei ole temale nähtamatu, vaid kõik on alasti ja paljastatud Tema silma ees” (Hb 4:13). Ta on kohal kõiges, mille Ta on loonud, mistõttu Ta teab kõigest loodust kõike (Ps 139:7-10). Tema teadmised meist on täiuslikud ja täielikud. Ainult Jumal on läbinisti objektiivne, sest Tema tunneb ainsana kõigi asjade kõiki võimalikke külgi.

Issand ei tea täielikult mitte ainult seda, mis *on*, vaid ka seda, milline saab olema tulevik (Js 46:10; Mt 26:34, 74, 75). Tulevik ei ole Tema eest rohkem varjatud, kui minevik või olevik.

Mida räägib 1Pt 1:19, 20 Jumala eelteadmistest patu esilekerkimise kohta?

Jumala kõiketeadmimine on lepituse õpetuse seisukohalt suure tähtsusega. Kuna Jumal teab kõike, siis ei olnud patu ilmumine tema jaoks ootamatu. Jumal, kes tunneb täiuslikult kõiki oma loodud olen-deid, teadis ette ühe keerubi langemisest, mistõttu kavandas Ta ka plaani patu probleemi lahendamiseks juba enne, kui see inimesteni jõudis: „Kus patt on suurenenud, seal on ka arm saanud ülirohkeks” (Rm 5:20). Seepärast oli Jumala otsus meid päästa varjatud igavikus ja sai avalikuks Kristuses. See on olnud „igavesest ajast varjul” (Rm 16:25), „varjul Jumalas, kes kõik on loonud” (Ef 3:9). Enne kui Jumal oli üldse midagi loonud, oli ta näinud ette patu tekke ja otsustanud selle ära võita, mitte selle eest hirmuga põgeneda. Jumalikust perspektiivist vaadates on Kristus „maailma algusest ... tapetud Tall” (Ilm 13:8).

Jumal teab sinust kõike, ka seda, mida mitte keegi ei oska sinu puhul kahtlustadagi. Ometi, vaatamata Oma teadmistele, armastab Ta sind ikkagi. Kuidas aitab see teadmimine sul suhtuda armastusega teistesse inimestesse, hoolimata nende vigadest?

Edasiseks uurimiseks: Jumal ja lunastus – „Ainult juhul, kui me süveneme ääretusse lunastusplaani, suudame me õiglaselt hinnata Jumala iseloomu. Loomistöö oli Tema armastuse väljendus, kuid Jumala and päästa süüdiolov ja laostunud sugu, näitab ainsana jumaliku headuse ja kaastunde lõpmatuid sügavusi” (Ellen G White 5 TCh, lk 739).

Andestus ja õiglus – „Kui uurime Jumala iseloomu risti valguses, näeme, kuidas halastus, õrnus ja andestus on põimunud erapooletuse ja õiglusega. Näeme keset taevast aujärge Teda, kelle kätel, jalgadel ja küljel on kannatuste märgid, mida Ta talus lepitamaks inimest Jumalaga. Näeme Isa, kes on igavene ja elab ligipääsmatus valguses, võtmas vastu meid Enda juurde Oma Poja teenete kaudu. Kättemaksupilv, mis ähvardas viletsuse ja meeleheittega, ilmutab nüüd ristilt peegelduvas valguses Jumala sõnu: Ela, patune, ela! Teie, kahetsevad uskuvad hinged, elage! Mina olen maksnud lunahinna!” (AA, orig lk 333).

Küsimused aruteluks:

1. Vaata üle sellenädalase õppetüki põhipunktid. Milliseid Jumala teisi põhiolemust iseloomustavaid jooni oskad nimetada ja millist osa mängivad need lunastusplaanis?

2. Kuidas aitab Jumala pühadus meil paremini mõista, mida tähendab olla püha enda elus?

3. On inimesi, kes maadlevad Jumala eelteadmise ja meie vaba tahte küsimusega. Kui vabad me siis oma valikutes tegelikult oleme, kui Jumal teab juba ette, millise otsuse me teeme? Arutlege!

Kokkuvõte: Jumal, kellel on elu Iseendas, on ainus, kes suudab meid elule tagasi tuua. Tema armastab meid, mitte sellepärast, et oleme selle armastuse ära teeninud, vaid sellepärast, et Tema ise on armastus ja Ta armastab meid vaatamata meie patususele. Tema soovib meid taasluua ja Ta suudab seda teha, kuna Tema on Looja. Kuna püha Jumal ei talu pattu enda kõrval, siis saab Ta meid pühitseda Kristuse kaudu. Tema kõikehaaravad teadmised osutavad sellele, et patt ei olnud Talle ootamatu nähtus, vaid miski, mida Ta ette nägi ja millega võitlemiseks Ta oli ette valmistunud.

2. õppetükk: 4. – 10. oktoober

Kosmiline kriis: Jumala rajatud korra lõhkumine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 3:4, 5; Hs 28:14-17; Js 14:13, 14; Ii 1:8-11; Ilm 12:7-9.

Meelespeetav tekst: „Tema [Kristus] ise on enne kõiki, ja kõik püsivad koos Tema sees” (Kl 1:17).

Juhtmõte: Miks langes Saatan ja kuidas tõi ta võitluse maa peale?

Sõltumata sellest, mida kõike Lutsifer omas ja kui kõrgel positsioonil oli, ei piisanud talle. Ta tahtis enam. Nii sai alguse „ülekohtu saladus” (2 Ts 2:7), patt Jumala universumis.

Kurjuse tekkepõhjus selles täiuslikus olendis jääb meile saladuseks, sest selle tekkeks polnud põhjust. Kui me suudaksime seda selgitada, oleks võimalik seda ka välja vabandada. Kurjuse alguseks võib lugeda esimest väikest sammu, mille Lutsifer astus hellitades südames üht kindlat emotsiooni ja soovi. Vastuolulised tunded Lutsiferis koos Jumala poolt antud vabaduse väärilikasutamisega tipnesid kosmilise kokkupõrkega, täiemõõtmelise vastuhakuga Jumalale, mille tagajärjel on kannatused ja surm mõjutanud lugematuid olendeid. Täna elab meist igäüks selle kokkupõrke tagajärgede mõjusfääris.

Ent meelega pole põhjust. Nagu eelolevates õppetükkides näeme, tuli Kristus tooma ausat ja õiglast lahendust asjadele, mis selle kosmilise kriisi vallandasid.

Patu päritolu

Loe Hs 28:14-17. Mida räägitakse siin patu päritolust? Milline oli Lutsifer enne langemist? _____

Erinevalt Jumalast, kes on igavene, oli kurjusel ja patul algus s. t. oli olemas aeg, mil neid polnud olemas. Kuna Jumal on armastus ja igavene ning kõik Tema poolt loodu oli hea, ei pärine patt Temast. Hesekiel ütleb üheselt, et patt sai saladuslikul moel alguse olendist, kes oli loodud heaks: „Sa olid laitmatu oma teedel alates su loomispäevast, kuni sinus leiti ülekohtu” (Hs 28:15). „Laitmatu” (heebrea k *tamim*, „täielik”) osutab selle olendi terviklikkusele hetkel, mil ta oma Looja käte vahel elu sai.

Pane tähele ka seda, et patt sai alguse keerubist, väga kõrge positsiooniga olendist. Keerubid asuvad kõigist teistest inglitest Jumalale kõige lähemal. Kaks neist valvasid sissepääsu Eedeni aeda (1Ms 3:24). Kullast valmistatud keerubite paar asetati seaduselaeka kaane otstesse (2Ms 25:18-20). Keerubite asukoht seaduselaekal viitab selle keerubi kõrgele positsioonile, kes seisis Jumala palge ees Tema elukohas (Ellen G. White DA, orig lk 758). Niisiis pärineb patt taevasest olendist, kes asus Jumala aujärje juures. Väljend „püha mägi” [Hs 28:14] osutab taevasele pühamule, kus Jumal oma olendite keskel elab ja mis on Tema valitsuse taevane keskus.

Selle keerubi, Lutsiferi, enesehävitamise põhjused peituvad isekuses, mille tõttu hakkas ta vääriti kasutama ilu ja tarkuse ande, mille oli Jumalalt saanud. Mingil saladuslikul moel lubas ta oma emotsioonidel ja tunnetel võtta võimust oma mõistuse üle ja selle tulemusel sai tema täiuslikkus rikutud. „Oma hiilguse pärast sa kaotasid tarkuse” (Hs 28:17) – Jumal paneb kogu süü Lutsiferi enda peale. Selle asemel, et hoida kinni seatud jumalikust korrast, mille kohaselt pidanuks ta oma ande kasutama teiste rikastamiseks, tunnetas Lutsifer end kõigist teistest kaunima, suurepärasema ja targemana. „Tasahilju hakkas Saatan endas hellitama iha eneseülendamise järele” ja Jumala rajatud kord purustati. (Ellen G. White, *The Faith I Live By*, lk 66).

Kui sageli on sinuga juhtunud nii, et ükskõik palju sul ka pole, tahad veel enamat? Kelle iseloomu sa nii peegeldad? Miks on see täielikus vastuolus Kristuse iseloomuga?

Rünnak Jumala vastu

Millised olid Jesaja sõnul mässumeelse keerubi tõelised kavatsused? Mida ta oma südames, oma sisimas varjas? Milline oli tema tegude tegelik ajend? Js 14:13, 14. _____

Mida enam võõrad, isekad tunded ja emotsioonid keerubi kõrgemate võimete ja mõistuse üle võimu omandasid, seda jultunumaks ta muutus. Ta hakkas kuritarvitama, vääriti kasutama vabadust, mille Jumal oli talle usaldanud ja oli lõpuks valmis vallutama Jumala aujärge.

Hs 28:15 võrdleb keerubi iseloomu, mil see tuli oma Looja käte vahelt hea olendina sellega, milliseks ta oli muutunud. Algselt oli ta „laitmatu,” terviklik, täiuslik, kuid temas hakkas kasvama midagi enneolematut – siin öeldakse, et temas leiti „ülekoht.” Vanas Testamendis kasutatakse seda väljendit märkimaks kahepalgelisust, eapühasid ambitsioone, valetamist ja ärataganemist.

Hesekiel ütleb ka: „Su ilu tõttu läks su süda ülbeks [heebrea k *gabah* – „kõrgel asetsema,” „ülendatud olema”]” (Hs 28:17). Ülbusega kaasneb üldjuhul enese pidamine teistest paremaks. Samuti võib see viia Jumala tahte eiramiseni (L 10:4; Jr 13:15) ja enda vastandamiseni Tema (Hs 28:2). Pole sugugi raske arvata, et langenud keerub ei olnud enam Jumalale lojaalne, ründas Teda, levitas valesid, käitus silmakirjalikult.

Kuidas moonutas madu Eevaga kõneldes Jumala iseloomu? 1 Ms 3:4, 5. _____

Selleks, et õnnestuks panna Eevat Jumala käsust üle astuma, otisis Saatan võimalust rünnata Jumala iseloomu. Põhimõtteliselt ütles ta seda, et Jumal on olemuselt isekas olend, kes piirab oma mõistust omavate loodolendite arengut, sundides neid endale alluma surmaga ähvardamise abil. Saatan sõnul ei ole Jumal armastuse Jumal, nagu Ta väidab, vaid varjab oma tõelist olemust armastava suhtumise taha. Saatan omistas Jumalale iseenda valeliku olemuse ja oma rikutud südame tõelised kavatsused. Tema rünnak taevas Jumala ja Jumala armastava olemuse vastu oli nüüd siirdumas meie planeedile.

„Kui Lutsifer oleks tõepoolest soovinud olla Kõigekõrgema sarnane, ei oleks ta ialgi hüljanud oma määratud kohta taevas, sest Kõigekõrgema meelsus avaldub omakasupüüdmatust teenistuses. Lutsifer ihkas Jumala võimu, kuid mitte Tema iseloomu” (DA, orig lk 435).

Kuidas vältida langemist samasse vaimulikku lõksu olukorras, kus needsamad põhimõtted avalduvad meie ümber järjest rafineeritumalt?

Patt ja Jumala käsk

Käsk on Käsuandja iseloomu ja tahte väljendus. Laulja on kirjutanud: „Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma hea meelega ja sinu Seadus on mu südames” (Ps 40:8). Antud juhul on Jumala tahe võetud südamesse ja sellest on saanud osa Laulja iseloomust. Teisisõnu, Jumala iseloom on saanud tema osaks alistumise kaudu jumalikule tahtele, mis avaldub käsu läbi.

Kuidas aitavad järgmised kirjakohtad mõista Jumala armastuse ja Tema käsu vahelist sidet? Mt 22:37-40; Jh 3:16; 14:15, 21; 1Jh 5:3.

Kui Johannes kirjutab: „Kurat teeb pattu algusest saadik” (1Jh 3:8), siis peab ta silmas seda, et Saatan hakkas vastu Jumala armastavale tahtele taevas.

Vastandina armastusest ajendatud sõnakuulmisele on toodud *käsu vastu olemine* (vt 1Jh 3:4). Väljend „käsu vastu” (*anomia*) osutab mässumeelse inimese südame sügavustes pesitsevale suhtumisele. See räägib kaosest ja korralagedusest, mis täidavad kohta, kus peaks asuma jumalik käsk ja kõik see, mille eest see hea seisab – jumalik iseloom. Kosmiline konflikt on mõeldud ründama Jumalat ja Tema iseloomu. Paulus iseloomustab lõpuaja antikristust kui „ülekohtu-inimest” (2Tš 2:3) ja osutab patuprobleemile kui „*anomia* [ülekohtu] saladusele” (s 7).

Heida pilk Jumala käsule, mille Ta Aadamale andis ja Saatanale Eeval öeldud sõnadele (1Ms 2:17; 3:4, 5). Mis toimub?

1Ms 2:17 näeme Jumala armastuse selget väljendust Aadama ja Eeva vastu ning Tema tõsist soovi jääda nendega igavesse osadusse. Siit nähtub selgelt: Jumal ei soovinud, et nad kogeksid surma, sest milleks neid selle võimaluse eest hoiatada, kui see nii poleks olnud? Loodud vabadeks olenditeks tuli Aadamal ja Eeval näidata üles oma valmisolekut tunda igaveste rõõmu osadusest oma Loojaga. Nende kuulekus jumalikule käsule oleks näidanud, et nad on vabatahtlikult valinud igavese elu koos Temaga. See nähtub Jumala sõnadest sedavõrd selgelt, et Saatan on sunnitud seda tõe ründama ja oponentima, pakkudes neile selle asemel täielikku „sõltumatust” Jumalast. Samasugune oli tema põhiline tegevuskava taevas: sõltumatus jumalikust käsust, iseendale käsuks olemine ilma aruandmiskohustuseta kellegi teise ees.

Milliseid rafineeritud viise kasutab Saatan tänagi selleks, et sundida meid kuulutama end Jumalast „sõltumatuks”? Kuidas end säärase eluohtliku pettuse eest kaitsta?

Patt kui vastuhakk Jumala valitsusele

Kuidas iseloomustab Paulus Kristuse kosmilise tähtsusega rolli? Kl 1:16, 17. _____

See, mis liidab loodu harmooniliseks tervikuks ei ole mitte loodusseadused, kui olulised need ka poleks, vaid armastava Jumala vägi Kristuse isikus. Armastus pole mitte ainult side, mis hoiab koos kristlasi (Kl 3:14), vaid ka side, mis hoiab koos tervet universumit. See pole mingi ebaisikuline jõud, vaid Jumala Enda põhiolemus. Rännak Jumala vastu on rännak selle vastu, kuidas Tema valitseb kogu universumit ja seetõttu katse segi paisata kogu loodu jumalikku korda.

Loe Ii 1:8-11. Milles peegeldub Saatana rännak Jumala enda vastu? _____

Süüdistused, mille Saatan esitab nii Iiobi kui Jumala vastu, peegeldavad tema süüdistusi, mille ta tõstis Jumala vastu taevas. Tema sõnul teenib Iiob Jumalat vaid lähtudes omakasupüüdlikest huvidest, mitte armastusest. Ta teenib Jumalat selleks, et Temalt midagi saada, ja Jumal omakorda annab seda kõike Iiobile selleks, et too Teda teeniks. Saatan väidab, et Jumala valitsust iseloomustab omakasupüüdlikkus, mitte omakasupüüdmatu armastus, nagu ütleb Jumal. Saatan arvates avaldub inimeste tõeline pale kaose keskel ja võimalusel tõstavad nad Jumala vastu mässu.

„Kristus sai kõik Isalt, ent ta võttis vastu selleks, et anda. Samuti on kogu taevas Jumala teenistuses kõikide loodud olevuste heaks; armastatud Poja kaudu voolab Isa elu kõikidele; Poja kaudu pöördub see tänu ja rõõmsa teenimise armastava voona tagasi kõige Algallikani. Selliselt saab Kristuse kaudu headuse ringkäik täiuslikuks ning esitab suure Andja iseloomu, elu seadust.

„Seda seadust rikuti taevas. Patt sai alguse isekusest. Lutsifer, kattev keerub, tahtis olla taevas esimene” (DA, orig lk 21).

Kuidas sobituda paremini sellesse „headuse ringkäiku”?

Sõda taevas

Hesekiel kasutab kaht sõna, mis aitavad meil paremini mõista Lutsiferi rünnakute strateegiat Jumala vastu.

Esimene sõna on *kaubitsemine* („sinu suure kaubitsemise” [Hs 28:16]) – Lutsiferi seostatakse „suure kaubitsemisega.” Sõna *kaubitsema* võib tõlgendada ka *laimamisena*, mis osutab tõsiasjale, et taevas tegeles Lutsifer valesüüdistuste esitamisega Jumala ja tõenäoliselt teiste taevaste olendite vastu. „Laimama” tähendab kurja rääkima kindla kavatsusega rikkuda teiste head nime ja see võib iseloomustada sellise isiku käitumist, kes on otsustanud eirata Jumala tahet saades seeläbi süüaluseks jumalikus kohtus (3Ms 19:16; Jr 6:28-30). Selle tulemuseks on lahkmeel ja korratus (2Kr 12:20). Saatanat nimetatakse Piiblis Jumala rahva süüdistajaks ehk laimajaks, vaenlaseks (Sk 3:1; Ilm 12:10). Saatan ei „jäänud püsima tõesse, sest tõde ei ole tema sees. Kui ta räägib valet, siis ta räägib omast, sest ta on valetaja ja vale isa!” (Jh 8:44).

Laimu levitamine viis Saatana *vägivallani*, mis on teine oluline sõna (Hs 28:16). *Vägivald* märgib ühiskonna vaenulikkude käitumist, mis astub üle Jumala rajatud korrast. Seda ajendab viha või egoism ja see võib viia füüsiliste ja ühiskonnavastaste rünnakuteni. Teatud juhtudel on selle tulemuseks mõrv või teiste inimeste ärakasutamine isikliku kasu eesmärgil (1 Ms 49:5; Mi 6:12). Saatan oli „inimese tapja olnud algusest peale,” sest just tema pani alguse vägivallale ja surmale Jumala loodu seas (Jh 8:44).

Milline oli Lutsiferi Jumala-vastase käitumise tagajärg? Ilm 12:7-9.

Tasapisi ja saladuslikul moel muundusid Saatana isekad tunded käitumiseks, mida iseloomustasid otsesed rünnakud Jumala ja Tema Poja vastu. Alguses varjulolev sai peagi nähtavaks, luues oma esiletulekuga segadust ja korratust. Taevas puhkes sõda. Nii sai alguse kosmiline konflikt, millesse me kõik oleme segatud. Saatan ja tema poolehoidjad said lüüa taevas ja Ristil ning omal ajal hävitatakse kogu universumist. Patuprobleemi lahendamise ei taasta üksnes inimesoo täiuslikku ja püsivat ühendust Jumalaga, vaid taasrajab ka täiusliku moraalse kooskõla kogu Jumala loodu vahel.

Kõigepealt tulevad halvad mõtted. Need viivad halbade sõnadeni, mis omakorda juhivad halbade tegudeni. Nii juhtus Saatanaga. Kui me pole tähelepanelikud, siis juhtub nii ka meiega. Milline on meie parim kaitse (vt Fl 4:8)?

Edasiseks uurimiseks: „Esile astus keegi, kes tõlgendas vääriti vabadust, mille Jumal oli oma loodolevustele andnud. Patt sai alguse temast, keda Jumal Kristuse järel kõige enam austas ja kes omas taevaste asukate hulgas suurimat väge ja auhiilgust. Lutsifer, „koidu poeg,“ oli katvaist keerubeist esimene, püha ja rüvetamata. Ta seisis suure Looja juures ja igavest Jumalat ümbritsevad auhiilguse kustumatud kiired langesid tema peale” (PP, orig lk 35).

Tegi lõpliku valiku: „Lutsifer oli patustanud taevas Jumala auhiilguses. Ta oli näinud Jumala armastust nii nagu ükski teine loodolevus polnud näinud. Mõistes Jumala iseloomu, teades tema headust, otsustas Saatan siiski järgida oma isekat, sõltumatut tahet. See valik oli lõplik. Jumal ei saanud tema päästmiseks enam midagi enamat teha” (DA, orig lk 761, 762).

Küsimused aruteluks:

1. Mõtiskle selle üle, et Lutsifer oli „täiuslik” olend ja ometi leiti temas ülekohut. Mida räägib see vabadusest, mille Jumal on oma arukatele olenditele andnud? Millise moraalse vastutuse paneb see vabadus meist igaühele?

2. Pidades meeles mõtet meie vabadusest arutlege käsu rolli üle. Miks on käsk vabadele olenditele nii oluline? Miks ei oleks vajadust käsu järele juhul, kui need olendid ei oleks vabad? Ehk siis, mis mõtet on käsul olenditele, kellele pole antud mingit moraalset valikuvabadust?

3. Heida veelkord pilk küsimusele teispäevase osa lõpus. Millised on need lugematud viisid, kuidas püüab Saatan meis esile tuua tema enda iseloomu nii isiklikul kui koguduse tasandil? Millised meie teod tunnistavad ikka ja jälle tema edust?

Kokkuvõte: Lutsifer, vaba olend, kuritarvitas Jumala poolt talle antud vabadust hakates endas hellitama kurje mõtteid, kuni need mõtted muutusid tegudeks Jumala valitsuse ja Jumala Enda vastu. Selle tagajärjeks oli taevase rajatud korra segipaiskamine. Patu ja vastuhaku tagajärjed puudutavad palju enam kui ainult meie väike Maa.

3. õppetükk: 11. – 17. oktoober

Pattulangemine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 1.-3. ptk.; Rm 3:9-18; 5:10-21; 6:16; 2Pt 2:19.

Meelespeetav tekst: „Oh mind viletsat inimest! Kes päästab mind sellest surma ihust?” Rm 7:24.

Juhtmõte: Heidame pilgu Langemisele ja sellega kaasnenud kohutavatele tagajärgedele inimkonnale.

Rääkides inimkonna vabadusekaotust tingituna Aadama ja Eeva patustamisest, kasutatakse sõna *langemine*, mis osutab tõsiasjale, et patt alandas meid teisele tasandile – kõrgelt moraalselt ja vaimulikult tasandilt rikutuse, rõhumise ja orjuse tasandile.

Ehkki meile pole palju öeldud langemise kohta Eedenis, omame siiski piisavalt piibellikku teavet mõistmaks, et seal juhtus midagi, mis kahjustas mitte üksnes inimloomust, vaid ka planeeti ennast. Langemise tagajärjed ei ole julgustavad. Õigupoolest oleks kõik täiesti lootusetu, kui meil poleks töotust lepitusele meie eest Kristuse kaudu. Siiski peame meiega juhtunut sügavuti mõistma, sest vaid siis, kui näeme end niisugustena nagu me tõeliselt oleme, jõuab Risti auhiilgus meieni oma päästvas ilus ja väes.

Vastuhakk Eedenis

Millised piibellikud tõendid 1Ms 1.-3. peatükis toetavad arusaama, et Adam ja Eeva hakkasid Jumalale vastu? (Vt näiteks 1Ms 2:16, 17; 3:2, 3, 6). _____

Ehkki 1Ms 1.-3. ptk.-s pole kasutatud Aadama ja Eeva patu kohta sõna *vastuhakk*, on see mõte seal ometi olemas. Nad mitte ainult ei astunud avalikult üle jumalikust käsust, vaid ütlesid oma sõnakuulmatuses lahti lojaalsusest Jumalale. Eeva kuulas vaenlase targutusi ja leidis need olevat usaldusväärsemad kui Jumala selge sõna. Ta leidis, et jumalik käsk on liiga piirav ja selleks, et saavutada oma ülimat potentsiaali, peab ta nõudma endale sõltumatust oma Loojast. Tegu oli vastuhakuga. Adam kuulas oma naise häält Jumala asemel ja liitus Eeva vastuhakuga.

Nimeta mõned patu otsesed tagajärjed, eriti vastuhaku valguses Jumalale? Js 59:2; vrd 1Ms 3:23, 24.

Aadama ja Eeva vastuhakk tegi lõpu lähedasele suhtele Jumalaga, mida nad algselt kogesid. Nende vastuhakk rikkus oma olemuse tõttu mitte üksnes nende suhte Jumalaga, vaid ka teineteisega. Vastastikune armastus ja pühendumine asendus üleastumise tulemusel vastastikuse häbiga (1Ms 3:7). Nende omavaheline suhe ei olnud enam harmooniline (s 12). Vastuhakk tipnes nende eemaldumisega Jumalast ja tajuga, et nad peavad Jumalat kartma ja Tema eest varju otsima (8.-10. s). Jumal ja inimesed ei moodustanud enam armastavat ja harmoonilist tervikut. *Nüüd osutus vajalikuks lepitus.*

Millised on sinu kogemused patuga ja kuidas mõjutavad need sinu suhteid Jumala ja teiste inimestega? Kuidas avalduvad sinu elus samad põhimõtted nagu kirjeldatud 1Ms 1.-3. ptk-s?

Patuorjad

Mida teeb patt patustega 2Pt 2:19 ja Rm 6:16 alusel?

Illustreerimaks patu hävitavat võimu võrdleb Paulus seda türanniga. Patt tuli maailma „ühe inimese kaudu” (Rm 5:12), valitseb inimeste üle surma abil (Rm 5:21; 6:12), petab (Rm 7:11), elab inimestes (s 17), orjastab (Rm 6:20) ja toob enesega surma (Rm 7:13). Aadama ja Eeva patt oli ainukordne selles mõttes, et selle tulemusel alistati kõik patu hävitavale võimule. Saatanast sai selle maailma vürst (Jh 12:31; 14:30). Otsides sõltumatust vahetasid Adam ja Eeva Jumala valitsuse Saataka orjastava ja hukutava võimu vastu. Patt omandas ülemaailmse väe, mille võimu alt ei ole inimesed suuteliised omal jõul vabanema (Rm 5:12).

Milline on inimkonna olukord patu valitsuse all Rm 3:9-18 alusel?

Paulus õpetab, et Aadama ja Eeva langemine viis ka kogu looduse patu võimu alla: „On ju kogu loodu heidetud kaduvuse alla - mitte vabatahtlikult, vaid allaheitja tahtest” (Rm 8:20). Patu hävitav ja rikuv vägi alistab enda võimu alla kogu Jumala loodu meie planeedil. Sõna *alla heidetud* viitab sellele, et loodus on alistatud võimule, mis on ta ilma jätnud tema tõelisest ilust ja tähenduslikkusest. Seda ei põhjastanud loodu ise, vaid patu sissetung (Rm 5:12). Nüüd on loodus „heidetud kaduvuse alla”. Sõna *kaduvus* osutab siin eesmärgitusele ja tühjusele. Ef 4:17 kasutatakse sõna *tühjus* iseloomustamiseks mitte loodust, vaid inimesi, kes väljaspool Kristust elavad „oma meele *tühjuses*.”

Loodus nagu ka inimesed eksisteerib rikutud kujul patu tõttu. Langenud maailma võis päästa üksnes sellise väe ilmutus, mis pärineb väljastpoolt inimeksistenti ja loodust ennast. See pidi toimuma Kristuse kaudu.

Püüa kujutleda maailma, kui see poleks langenud. Kuivõrd erineks see praegusest? Kuivõrd teistsugune oleks meie elu? Mida räägivad need erinevused sulle patu väe tõsiselt laastavast mõjust?

Vaimulik surm

Patt hävitas inimolendite sisemise elu. Moraalsed ja vaimulikud väärtused, mis valitsesid Jumala universumis, ei valitsenud enam inimsüdame üle. Inimesed tajuvad, et nendega on midagi lahti ja igatsevad millegi parema järele. Ajuti püüavad nad teha head ja käituda õigesti, ainuüksi veendumaks selles, et „liha mõtteviis ... on surm ... liha mõtteviis on vaen Jumala vastu, sest ta ei alistu Jumala käsule ega võigi alistuda” (Rm 8:6, 7).

Inimloomus on nõrk nii moraalselt kui vaimulikult. Inimesed ei suuda panna vastu patu võimule, mille tagajärjel on inimelu siin patune ja täidetud kurjusega. See olukord on sedavõrd ülemaailmne, et „ei ole kedagi, kes oleks õige, ei ühtainustki” (Rm 3:10). Patt on Jumalast võõrdunud inimloomuse seisund. Langemise tõttu on inimese „süda ... petlikum kui kõik muu ja äärmiselt rikutud - kes suudab seda mõista?” (Jr 17:9). „Südant” peetakse Piiblis inimese tahtejõu ja intellekti keskuseks, mis antud kirjakoha kohaselt on põhiolemuselt petlik, salakaval ja iseenesest ebausaldusväärne.

Inimene on praktiliselt võimetu täielikult mõistma oma olemuse keerukust ega ole suuteline iseenesest väarikalt elama (Kg 9:3). Inimesed elavad vastuolus oma sügavaima olemusega, tundes hirmu, üksildust, püüdes omal jõul teha õigust ja tajudes sageli, et nad ei suuda seda (Gl 5:17). Nad ei ole suutelised täielikult mõistma ei iseennast ega maailma, milles nad elavad ja nii elataksegi pimeduses ilma Jumalata (Rm 1:21-25). See seesmine rikutus ja segadusesolek väljendub patutegudes iseenda, teiste ja Jumala vastu (Mt 15:19).

Patu pahelisel väel pole piire. Üksnes Jumal saab asetada piirid selle laastavale mõjule ja hävitada selle universumist igaveseks. See, et peale Langemist meie planeedile üleüldse midagi head alles jäi, on ainuüksi Jumala teene, kes ei lubanud Saatanal omandada täieliku võimu maa üle. Jumal ütles naisele kui inimsoo esindajale, ja maole kui kurjuse jõudude esindajale: „Ma tõstan vihavaenu sinu ja naise vahele” (1Ms 3:15). Nad ei pidanud elama rahumeelselt koos, üks valitsemas täielikult teise üle. Inimestele jäeti alles vabakssaaamise võimalus, tänu millele on neil soovi korral võimalik pöörduda kurjast ja valida elu. Jumala otsus sekkuda inimeste jaoks väljapääsmatusse olukorda andis Talle võimaluse seada piirid patu hävitavale väele.

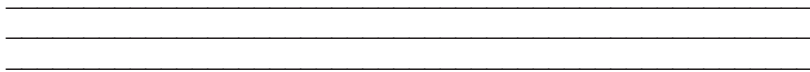
Inimesed vajavad väljapääsu kohutavast olukorrast, mis patuga kaasneb.

Otsi üles tänases osas loetletud kirjakohtad. Kuidas peaksid need aitama sul paremini mõista oma vajadust Päästja järele?

Füüsiline ja igavene surm

Jumala sõnad Adamale: „Päeval, mil sa sellest sööd, pead sa surma surema” (1Ms 2:17) kinnitavad, et surm on Jumalale vastuhakkamise tagajärg. Surma ei saa patust lahutada. See surm ei ole ainult vaimulik – patustele tähendab see nii füüsilist kui igavest surma. Oma seotuse tõttu patuga ei ole surm lihtsalt bioloogiline nähtus, vaid hirmuäratav teadmine meie igavesest eraldatusest Eluallikast – eraldatusest, mis viib igavese hukkamiseni. Kõigis oma väljendusvormides on surm sarnane patuga – ülemaailmne ja möödapääsmatu (Rm 5:12; Hb 9:27). Patu tungimisega maailma muutus inimsugu ohustatud liigiks, mis ähvardas universumist kaduda. Jumala looming plaanidel Maa, nii inimesed kui muu loodu, oli teel täielikule hävingule.

Loe Rm 5:10-21. Kuidas tuli surm? Mis selle põhjustas? Milline on meie ainus pääsetee sellest?

Surm ja kannatused ilmusid maailma patu tagajärgedena. Mitte keegi siin planeedil sündinuist ja kasvanuist ei pääse valust ega kannatustest. Me ei pruugi suuta sõnades kannatust määratleda, kuid meil on sügav kogemuslik teadmine sellest. Piibel seostab meie olukorra surelike patustena valu ja kannatustega. Surm on niivõrd võimas, et isegi enne selle saabumist annab ta end meile tunda füüsilise, emotsionaalse ja psühholoogilise valu kaudu, mida põhjustavad haigused, ebakindlus ja hirm. Selle tulemusel langeb elukvaliteet ja meid ründab masendus.

Haigusi kui nähtusi, veel üht patu tagajärgedest, iseloomustatakse kui jõudmist „surmavalla lähedale,” saamist nende sarnaseks, „kes lähevad alla hauda” (Ps 88:4, 5). Surma tungimine inimeste igapäevaelu on üks osa inimlikust seisukorrast, mis on oseselt seotud patu kui nähtusega. *Inimesed vajasid meeleheitlikult Kedagi, kes võinuks anda neile elu surres nende asemel ja vabastada nad mitte üksnes patust, vaid ka valust, kannatustest ja surmast.*

Mida oled õppinud isiklikest kogemustest seoses surmaga, kas siis seistes silmitsi iseenda [võimaliku] või teiste surmaga? Mis on surmas sellist, mis näitab meile ühemõtteliselt meie täielikku abitust? Kuidas kasutada teadmist surma möödapääsmatusest selleks, et jõuda Issandale lähemale?

Jumala reaktsioon inimeste patule

Loe 1Ms 3:8-13. Kuidas pöördus Jumal Aadama ja Eeva poole pärast seda, kui nad olid patustanud? Milline oli Tema küsimuste eesmärk? _____

Issand pöördus nende poole, et koos nendega analüüsida sooritatud kuritegu ja mõista selle üle kohut. Kohtumõistmise abil, mille jooksul Ta esitas neile küsimused ja nemad vastasid Talle, juhtis Jumal neid oma süüd mõistma ja tõestas neile, et nende vastuhakul pole õigustust. Tulemuseks oli lahutamine Jumalast, mida näitlikustas nende väljasaatmine Eedeni aiast.

Milline on Jumala reaktsioon patule? Ef 5:6. Kuidas mõista arusaama Jumala vihast? _____

Rääkides Jumala vihast peame meeles pidama mitut asja. Esiteks, Tema viha mõistmiseks ei saa me eeskujuks võtta inimese viha. Meie viha on sageli irratsionaalne ja hävitav. Jumala viha on patust puutumata ja selle otsene eesmärk on tervendamine (Hb 12:6; Ilm 20:15-21:1). Teiseks, Jumala viha inimese vastu tunnistab sellest, et Ta võtab meid tõsiselt ega eira meid ka meie vastuhakus Temale. Inimeste eiramine võib osutada austuse puudumisele, isegi hoolimatusele. Tema aga reageerib meie patule ja ütleb selle kaudu, et me oleme Talle olulised. Kolmandaks, Jumala viha ei ole Jumala püsiv iseloomujoon, vaid Tema vastus patu ja kurjuse täiesti põhjendamatule olemasolule. Jumala viha on alati põhjendatud – seda ajendab patt (5Ms 4:24, 25). Seepärast on Tema viha hetkeline, samas kui Jumala armastus kestab igavesti (Js 54:3).

Patu tõttu oli vajalik Keegi, kes võiks meid vabastada „tulevase viha” eest”(1Ts 1:10).

Kui sa kedagi armastad ja näed, et talle tehakse haiget, kas ei tunne sa siis toimuva pärast viha? Kuidas aitab säärane paralleel pisutki mõista Jumala viha tähendust?

Edasiseks uurimiseks: Patt ja Jumalast eraldatus – „Kristus teadis, et Adam võib Eedenis, tänu kõigile oma ülimatele eelistele seista vastu Saatana kiusatustele ja ta võita. Samuti teadis Ta, et väljaspool Eedenit, lahutatuna Jumala valgusest ja armastusest pärast Langemist, on inimesel võimatu seista vastu Saatana kiusatustele omaenda väes” (Ellen G. White, *Maranatha*, lk 224).

Patt ja ebakõla – „Üleastumises sai Adam iseendale käsuks. Sõnakuulmatuse kaudu muudeti ta orjaks. Nii ilmus inimese ellu ebakõla, mis pärines isekusest. Inimese tahe ja Jumala tahe ei olnud enam kooskõlas. Adam oli liitunud ebalojaalsete jõududega ja tema üle võttis võimust iseteadlikkus” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 13. juuni 1900).

Patt ja vastuhakk looduses – „Alamate loodolevuste seas asus Adam kuningaseisuses ...; kuid üleastumisel kaotas ta oma valitsusala. Mässuline vaim, millele ta oli andnud sisenemisloa, laienes ka loodud loodusele. Nii hakkas mitte ainult inimese, vaid ka metsloomade, puude, heinamaal kasvava rohu elu ja isegi sissehingatav õhk kõnelema kurbadest õppetundidest, mis saadi kurja tundmisest” (Ellen G. White, *God's Amazing Grace*, lk 41).

Küsimused aruteluks:

1. Pea igaüks näeb, et meie maailmas pole asjad korras. Kristlastena usume, et selle põhjuseks on patt ja Langemine. Ometi on inimesi, kes ei usu mõisteid patust ja Langemisest. Kuidas selgitavad nemad maailma seisukorda? Milliseid põhjendusi inimesed sellele leiavad? Kuidas selgitab näiteks evolutsiooniteooria pooldaja meie käesolevat seisundit? Milliseid vaateid asjadele veel tead ja kuidas sa sellistele inimestele vastaksid?

2. Kahtlemata võid kõikjal enda ümber näha patu kohutavat mõju. Ehkki me ei saa iial vabaneda patust ega selle tagajärgedest praeguses maailmas, milliseid praktilisi samme võime astuda, et leevendada hävingut nii palju kui võimalik? Mida võid teha üksikisiku ja koguduse tasandil, et kergendada kellegi kannatusi?

3. Mis on „vaimulik surm”? Kuidas saab keegi tuvastada, et ta on vaimulikult surnud? Kas vaimulikult surnud inimene saab seda üldse mõista? Kuidas saad aidata inimest, kes on enda arvates vaimulikult surnud?

Kokkuvõte: Langemine oli vastuhakk Jumalale ja selle tulemuseks oli patuste vaimulik, füüsiline ja igavene surm. Nii kohutavas olukorras tuli võtta kasutusele drastilised meetmed – vastasel korral ei oleks olnud mitte mingisugust lootust. Nagu me edaspidi näeme oli Rist see drastiline vahend, millega lahendada Langemisega esilekerkinud probleem.

4. õppetükk: 18. – 24. oktoober

Lepitus ja jumalik algatus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 3:19-22; 5:6-8; 5:20, 21; Ef 1:4; Kl 1:26, 27; 2Tm 1:8, 9; Tt 1:2.

Meelespeetav tekst: „Kui ta meile tegi teatavaks oma tahtmise saladuse oma hea meele kohaselt, nõnda nagu ta seda eneses oli kavatsenud, aegade täiuse korraldamiseks, et Kristuses kokku võetaks kõik, mis on taevas ja mis on maa peal” (Ef 1:9, 10).

Juhtmõte: Näeme, et Jumalik Kolmainsus arvestas langemise võimalusega – plaan patuprobleemi lahendamiseks oli valmis ammu enne, kui see probleem esile kerkis.

Inimestele anti moraalne vabadus, millist ei leia ühegi teise Jumala loodud olendi juures siin maa peal. Kuna Jumal inimestele säärase vabaduse oli andnud, siis kuulus see neile ja Ta ei saanud seda neilt ära võtta ilma, et oleks radikaalselt muutnud nende sügavaimat olemust. Inimesed võisid seda vabadust oma äranägemise järgi kasutada. Nad võisid valida alistumise Jumalale armastuses ja tänus ning ustava sõnakuulmise või kasutada oma vabadust selleks, et hüljata elu and ja sõnakuulmine Issandale. (Lõppude lõpuks, kui inimestel poleks olnud võimalust sõnakuulmatuseks, ei oleks nad olnud tõeliselt vabad).

Jumal, kes oli ette näinud säärase kohutava sõnakuulmatuse võimaluse, tegutses vastavalt olukorrale. Seega, lunastusplaan oli jumalikus meeles valminud ammu enne kui loodi inimene ning kurjus ja patt tegelikkuses välja ilmusid. See plaan keskendus Jeesuse Kristuse isikule ja tööle.

Jumala armastuse müsteerium

Loe Rm 5:6-8. Mis ajendas seda kirjakohta aluseks võttes Jumalat meid Jeesuse kaudu päästma?

Jumalal polnud kohustust inimsugu päästa. See polnud midagi, mida Ta oleks olnud sunnitud tegema. Kolmainsus ei saanud kuidagi öelda: „Oleks me teinud nii või naa, siis poleks Aadam ja Eeva pattu langenud. Et me aga tegime teisiti, siis tuleb meil nad mingil moel sellest eluohtlikust olukorrast päästa.” Vastupidi, inimesed tõmbasid ise enesele kaela häda, milles nad end peale Langemist leidsid: „Jumal on inimesed loonud ausaks, aga nad ise leiutavad rohkesti riukaid” (Kg 7:29).

Kui Jumal oleks tundnud kohustust meid päästa, siis oleks lunastus midagi, mida me oleme väärt. Tõde on aga vastupidine: me *ei* vääri lunastust ja ometi oli Jumal valmis meile seda andma. See muudab Tema lunastustöö meie heaks veelgi tähelepanuväärsemaks, sest Ta tegi meie heaks seda, milleks ta polnud kohustatud, kuid mida Ta armastuse sunnil teha otsustas. Temal, Loojal, ei olnud meie, tema loodolevuste ees, mingeid kohustusi.

Loe Rm 3:19-22. Mida räägib siin Paulus sellest, kuidas meid päästetakse? Milline osa on käsul patuprobleemi lahendamisel?

Patu tõttu on inimestel võimatu taastada oma suhet Jumalaga käsure kuulekuse kaudu (vt Rm 8:3; Gl 3:21). Käsk ei saa meid enam päästa nii nagu laiba toitmine ei tee teda elavaks. Selleks, et midagi muutuks, pidi Jumal võtma initsiatiivi enda kätte. Ja Ta tegi seda oma õiguse ilmutamisega Jeesuse kaudu ristil. Selline õigus saab usklikele osaks usu ja mitte käsutegude kaudu. Kui meil olnuks võimalik lunastus välja teenida sõnakuulmise kaudu, siis võlgneks Jumal meile tänu meie päästmise eest. Tegelikult otsustas Jumal inimestele pakkuda andestust ning endise ja igavese osaduse taastamist Temaga oma Poja, Jeesuse Kristuse töö ja isiku kaudu.

Mis omab sinu silmis enam väärtust ja miks: kas see, kui keegi teeb sinu heaks midagi puhtalt kohusetundest või armastusest?

Jumala armu müsteerium

„Kelles meil on lunastus Tema vere läbi, üleastumiste andeks-saamine Tema armu rikkust mööda” (Ef 1:7).

Pole raske arvata, et patu ilmumisega siia maailma tekkis kõigil universumi arukail olenditel huvi, kuidas kavatseb Jumal lahendada probleemi selle mässulise sooga. Neid pidi tabama üllatus. Nad said tunnistajaks millelegi, mida nad mitte kunagi varem ei olnud näinud – Jumala armastuse ja väe avaldumisele inimkonna languse kontekstis. Jumal kavatses võita patu oma *armu* väe abil. Selles kontekstis näitas Jumal, et oma olemuse tõttu suhtub Ta neisse patustesse ja mässulistesse olenditesse lahkuse ja halastusega. Jeesus tunnistas Isast: „Tema on helde tänamatute ja kurjade vastu!” (Lk 6:35).

Milline tähtsus on sellel, kui Paulus vastandab patu Jumala armu avaldumisega? Rm 5:20, 21.

Piibel räägib armust kui Jumala armastuse ühest osast ja seda osutatakse erilisel moel patuste vastu. See kujutab dünaamilist, järjekindlat ja püsivat osa Jumala olemusest, mis püüab väsimatult tuua patused olendid kooskõlla Temaga. Piibellik arusaam armust kinnitab tõsiasi, et Kristuse lepitustöö jõuab meieni kui and, kui lunastustöö tulemus, mida me ei vääri. Jumala arm osutab sellele, et meie patt ei ole väljavabandatav ega õigustatav, vaid väärib surma, ometi antakse meile surma asemel töötus lootusest ja elust, lausa igavesest elust. Jumala olemuse see imeline külg sai universumile täielikult avalikuks Kristuse kordumatu isiku ja töö kaudu. Ainuüksi Temas leiame ja saame tunda rõõmu „Tema armu rikkusest” (Ef 1:7).

Loe 2Kr 8:9. Millest Paulus räägib? Mis veelgi olulisem – kuidas oled isiklikult kogenud seda armu, millest kirjakoht räägib? Kuidas on muutunud sinu elu tänu sellele, mida Kristus sinu heaks on teinud?

Igavene plaan

Peale inimese Langemist ei olnud Jumalal kohustust meid päästa. Ometi Ta tegi seda. Veelgi enam, see otsus, mis läks Talle väga kalliks, ei olnud tagantjärele tarkus.

Loe Ef 1:4; Kl 1:26, 27; 2Tm 1:8, 9; Tt 1:2. Mida räägivad need kirjajokohad sellest, millal lunastusplaani tehti?

Uus Testament teeb avalikuks mitmed Jumala saladusse puutuvad asjad.

Esiteks, lunastusplaani valmis „enne maailma rajamist” (Ef 1:4). See osutab tõsiasjale, et kaua aega enne seda, kui inimesed pattu langesid oli Kolmainusel valminud plaan toimetulekuks võimaliku õnnetusega.

Teiseks, see jumalik saladus „oli varjul endiste ajastute ja sugupõlvade eest” (Kl 1:26). Plaani ei tehtud ainuüksi varem valmis, vaid otsustati ka, et see läheb käiku teatud kindlal ajahetkel. Seepärast hoiti seda Kolmainuses varjul ajastute jooksul.

Kolmandaks, see saladus on konkreetselt määratletav Kristusena (Kl 1:27). See osutab Kristuse isiku, Tema töö, surma, ülestõusmise ja vahendustegevuse müsteeriumile patuse inimkonna heaks. See on põhjapanev hea sõnum lunastusest Kristuse kaudu, kristlik evangeelium (Ef 6:19).

Neljandaks, see saladus on veelgi täpsemalt määratletav Jumala eesmärgina Kristuses, „et Kristuses kokku võetaks kõik, mis on taevas ja mis on maa peal” (Ef 1:10). Selle plaani abil oli võimalik Kristuse isikus ja Tema kaudu taastada kosmiline kooskõla, mille patt oli purustanud. Selle protsessi mõju näeme juba täna, kui paganad ja juudid on liitunud üheks koguduseks (Ef 3:6).

Viies, saladus, mis sündis varjatult Kolmainususe keskel enne maailma loomist sai teatavaks Kristuse tulekuga inimeste sekka.

Juba enne maailma rajamist oli Jumalal kavatsus maailma päästa, kaasa arvatud igaüks meist. Millist lootust ammutad enda jaoks imelisest tõest, et Jumalal oli plaan sind päästa juba enne kui sa üldse olemas olid?

Ainult Rist

Jumal võinuks inimeste vastuhaku lahendada mitmel moel. Ta võinuks otsemaid Aadama ja Eeva, isegi terve planeedi, hävitada. Samuti oleks Ta võinud neil lasta vabalt minna kogema oma valikuga kaasnevaid tagajärgi – ehk siis lubada neil seista silmitsi patu vältimatu tagajärgiga, milleks on igavene hukatus.

Ent oli üks asi, mida Ta ei saanud teha. Ta ei saanud eirata nende vastuhaku ega teha nägu justkui poleks midagi juhtunud ja lasta nende suhtel endisena jätkuda.

Mida siis Jumal tegi? Ta ei hävitanud neid, Ta ei hüljanud neid, Ta ei eiranud neid. Selle asemel lasti käiku Tema igavikus valminud lunastusplaan Kristuse kaudu.

Loe Mk 10:45, Gl 1:4; 2:20; Ef 5:2 ja Tt 2:14. Milline juht-mõte läbib kõiki neid kirjakohti? Mida räägivad need lunastus-plaanist?

Kuna Jumal oli pühendanud end meie päästmisele, ei olnud Tal selle teostamiseks eriti palju võimalusi. Oigupoolest oli Tal vaid üks võimalus. Patuprobleemi sai lahendada üksnes Kristuse lihasse-tuleku, teenistuse, surma, ülestõusmise ja vahendustöö kaudu. Sel-leks, et säästa meid igavesest hukatusest, pidi Jeesus end „meile” andma. Meie päästmiseks oli Kristuse lihasse-tulek ja surm mööda-pääsmatud. Teisisõnu, taevasse viib vaid üks tee ja see kulgeb läbi ristilöödud Kristuse südame.

Kui Jeesus koges Ketsemanis surmaahastust (Mt 26:36-46) kogu maailma pattu kandes, palus Ta Isalt põhimõtteliselt, kas pole ühtki teist võimalust inimkonda päästa. Vastus oli rüütatud jumalikku vai-kimisse. Polnud mitte ühtki teist võimalust inimkonna probleemi la-hendamiseks kui Kristuse ohver.

Salajasel jumalikul nõukogul enne maailma loomist pakkus Jumala Poeg end surema meie asendaja ja käemehena. Nagu ülaltoodud sal-mid kinnitavad, „andis” Ta ennast meile. Mingit teist teed ei olnud. Ja taas – Tal polnud vähimatki sundi meid päästa. Ta tegi seda oma vabal valikul ajendatuna armastusest. Ent niipea, kui Ta otsustas lu-nastuse ellu viia, muutus tema surm möödapääsmatuks, ehkki see oli vabatahtlik otsus. „Ma jätan oma elu, et seda jälle võtta.

Ükski ei võta seda minult, vaid ma jätan selle Iseenesest” (Jh 10:17, 18).

Jeesuses avalikuks saanud Jumala plaan

Mida oli vastavalt järgnevaile kirjakohtadele Jeesusel „tarvis” teha, et oma osa lunastustöös lõpule viia? Lk 4:43; 9:22; 17:25; 19:5; 22:37; 24:7; 24:26: 24:44.

Enamikus tekstides leiame sõna, mis on tõlgitud „peab” (kreeka *k dei*). See väljendab Jeesuse elu üht väga olulist külge. Kogu Jeesuse elu oli orienteeritud sellele, mida Ta peab tegema selleks, et oma ülesanne lõpule viia: „Meie peame tegema selle tegusid, kes mind on läkitanud” (Jh 9:4). Oma avaliku teenistuse algul ütles ta jüngritele: „Ma pean ka muudele linnadele kuulutama Jumala riigi evangeeliumi, sest selleks ma olen läkitatud!” (Lk 4:43). Jeesuse teenistuse määras selgelt valmisolek viia ellu Jumala lunastusplaani inimkonna päästmiseks. Terve Tema elu oli osa sellest plaanist. Näiteks nähes Sakkeust ütles Ta temale: „Täna pean ma jääma sinu kotta!” (Lk 19:5).

Jeesuse teenistuse lõplik eesmärk asus Jumala riigi hea sõnumi kuulutamisest kaugemal.

Tema ees seisis süngel tee Jeruusalemma. Ta võinuks loobuda sinnaminekust, kuid Ta teadis, et jumaliku plaani elluviimiseks oli see hädavajalik. Ta ütles oma jüngritele, et „Ta peab [Tal on möödapääsmatult vajalik] minema Jeruusalemma ja palju kannatama ... , ja et Ta tapetakse [Tal tuleb surra]” (Mt 16:21). Ta pidi minema Jeruusalemma, et lasta end kurjal sugupõlvel hüljata (Lk 17:25), et lasta arvata end üleastujate hulka (Lk 22:37) ja end ristil ülendada (Jh 3:14; 12:34). Ent Tema ülesande edukaks täitmiseks ei piisanud surmast. Ta pidi ka surnuist üles tõusma (Ap 17:3), võetama vastu ausse ja jääma sinna seni, kuni kõik prohvetikuulutused täituvad (Ap 3:21). Ta järgis igavest lunastusplaani, mille Kolmaainsus oli koostanud.

Milliseid asju oma elus sa pead tegema, mis on hädavajalikud ja millised ei ole? Kuidas teha nende vahel vahet ja miks on see niivõrd oluline?

Edasiseks uurimiseks: Mis on arm? „Kui me poleks langenud, poleks me ka iial teada saanud, mida tähendab sõna „arm.“ Jumal armastab patuta ingliseid, kes on tema teenistuses ja kuulekad kõigile Tema käskudele, kuid Ta ei anna neile armu. Need taevased olendid ei tea armust mitte midagi: nad pole seda iial vajanud, sest nad pole kunagi patustanud. Arm on Jumala iseloomuomadus, mida kogevad vääritud inimolendid. Meie ei otsi seda, vaid arm saadeti meid otsima. Jumal rõõmustab jagades oma armu igauhele, kes selle järele januneb, mitte seetõttu, et me seda väärksime, vaid seetõttu, et me ei vääri seda üleüldse” (Ellen G White, *My Life Today*, lk 100).

Lunastus ei ole tagantjärele tarkus – „Armum eesmärk ja plaan on olemas olnud kogu igaviku vältel. Enne maailma rajamist oli Jumala kindel otsus, et inimene tuleb luua võimelisena järgida jumalikku tahet. Inimese võimalik eksimine koos kõigi selle tagajärgedega ei olnud Kõiketeadja eest varjatud, kuid sellegipoolest ei loobunud Ta oma igavikulise otsuse elluviimisest, sest Issand rajab oma aujärje õiguses. Jumal teab lõppu juba algusest. ... Seepärast ei olnud lunastus tagantjärele tarkus” (Ellen G White, *God's Amazing Grace*, lk 129).

„Ta ei pidanud mitte ainult surema: Ta teadis täpselt, millist häbi ja alandust tuleb Tal kanda ja millist kurja kohtlemist taluda. Teda ei sunnitud mitte mingil moel minema häbistavasse ristisurma ja ometi andis ta oma hinge patuohvriks. Jumala meel päästa maailm oli Kristuse meel. Tema enda armastus oli võrdne Isa armastusega ja see armastus sundis Teda” (Ellen G White, *The Bible Echo*, 25. november 1895).

Küsimused aruteluks:

1. Ülaltoodud tsitaat Ellen White'ilt ütleb selgelt, et Jumala teadis meie langemist juba ette, niisamuti sellega kaasnevat valu ja kannatusi. Sellele vaatamata valmistas Ta meid. Miks Ta seda tegi, kui edasine ei olnud Talle teadmata? Kuidas vastab sellele küsimusele tsitaadi järgnev lõik? Kuidas aitavad Jeesuse enda kannatused meil paremini mõista, miks lubab Jumal meile kannatusi?

2. Kirjuta lõiguke sellel teemal, mis sulle käesoleva nädala õppetükist kõige enam muljet avaldas. Võta see hingamispäevakooli klassi kaasa ja jaga oma mõtteid teistega.

Kokkuvõte: Jumal ei võtnud enda kätte mitte üksnes algatust meie päästmiseks, vaid tegi seda vabatahtlikult, ajendatuna oma armastavast loomusest. See otsus, milles avaldub Tema armurikka iseloomu olemus, tehti igavikus, enne meie loomist ja tähendas Jumala Poja ohvrisurma. See plaan sai täielikult avalikuks ja teoks Jeesuse elu, teenistuse, surma ja ülestõusmise kaudu.

5. õppetükk: 25. – 31. oktoober

Lepituse väljakuulutamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 3:15, 22:1-18; 2Ms 32. ptk., 34:6-10; Tn 9. ptk.

Meelespeetav tekst: „Ent teda haavati meie üleastumiste pärast, löödi meie süütegude tõttu. Karistus oli tema peal, et meil oleks rahu, ja tema vermete läbi on meile tervis tulnud” (Js 53:5).

Juhtmõte: Näidata, milliseid erinevaid teid kasutas Jumal sajandeid enne Risti, et teatavaks teha oma lunastusplaani.

Kuna Issandal oli olemas lahendus patu kohutavale reaalsusele ja väele, kuulutas Ta inimestele otsemaid head sõnumit. (Kosmilise ajaloo esimene misjonär ei olnud mitte loodolend, vaid Looja ise!) Issand kindlustas ka selle, et lunastuse töötus püsiks värske ja elavana inimeste mälus, sest Ta soovis, et Tema rahvas oleks valmis, kui see töötus Jeesuse isiku kaudu tõeks saab. Kogu oma rahva ajaloo vältel Vanas Testamendis, rajas Jumal institutsioonid ja seadused, mis olid otseselt seotud Tema lunastusplaaniga ja mis illustreerisid selle toimimist. Ohvritoomise süsteemi, preesterkonna ja isegi kuninga (kes ise oli Messia sümboliks) vahendusel anti neile võimalus oodata ülimat ohvrit, tõelise Ülempreestri tulekut ja messiast Kuninga valitsust, kelle kaudu viiakse ellu Jumala lunastusplaani.

Töötus Aadamale ja Eevale

Vaata üle 1Ms 3:1-15 keskendudes eriliselt 15. salmile. Mida öeldakse 15. salmis ja millist lootust see meile pakub?

Kristlased on õigustatult leidnud 1Ms 3:15-s prohvetikuulutuse Messia tulekust.

Esiteks, 1Ms 3:15 kontekst osutab sellele, et madu on kurja ja vastuhaku tööriist Jumala vastu (Ilm 12:9). Eedeni aias võitis see kuri võim Aadama ja Eeva ning kehtestas oma valitsuse ka naise järeltulijate üle.

Teiseks, 1Ms 3:15 kuulutab mao hävingut naise seemne kaudu. Madu „salvab” seemne kanda, kuid seeme „purustab” mao pea. Mõlemas kohas kasutatakse sama heebreakeelset tegusõna *šup* („muljuma,” „lööma,” „purustama”), mis viitab sellele, et rünnaku tõsiduse määrab kehaosa, mille vastu rünnak on suunatud. Rünnak seemne vastu (kand) ei ole saatuslik, seeme purustab aga mao pea, mis osutab vastase lõplikule hävitamisele.

Kolmandaks, heebreakeelne nimisõna *zera* („järeltulija”) tähendab üldjuhul „järeltulijat, järeltulevat põlve, seemet” ehk järglasi kui üht kindlat gruppi. Samuti võib see märkida ühtainust järeltulijat (näit 2Sm 7:12, 13). 1Ms 3:15 on kasutatud seda sõna mõlemas tähenduses. Me loeme nii naise (ustav kogudus) ja mao/ Saatana (tema järelkäijate) järeltulijaist, kui ka naise ühest meessoost (kasutatud on *tema* meessoost vormi) järglasest, kes „purustab” „su [ainsus] pea” s. o. mao pea. Alati, kui „seeme” märgib üht kindlat järeltulijat, on sellele järgnev asesõna ainsuses. Naise „seeme” on Jeesus.

1Ms 3:15 kinnitab, et niipea, kui patt sisenes maailma, läks käiku Jumala igavene lunastusplaan Kristuses. Adam ja Eeva ei kogenud igavest surma tänu sellele, et jumalikus perspektiivis oli Kristus „maailma rajamisest saadik tapetud Tall” (Ilm 13:8, KJV). Adam ja Eeva lahkusid Eedeni aiast oodates imelise lunastustöötuse täitumist.

Algusest peale on Jumala plaan olnud meid vabastada ja Saatan hävitada. Kuidas on võimalik kindlustada endale osa sellest imelisest annist, et päeval, kui kõik on lõppenud, oled sina päästetute ja mitte hukkunute hulgas? (Ära unusta, et aegade lõpus saad sa olla vaid kas ühes või teises grupis).

Aabraham nägi minu päeva

Loe 1Ms 22:1-12. Milline oli Aabrahamile osaksaanud tuleproovi olemus? Miks nõudis Issand Aabrahamilt just sellist ohvrit? Millised tõsised küsimused asetati siin kaalule?

1Ms 22. ptk. ei selgita meile, miks oli säärane läbikatsumine vajalik, kuid põhjus näib olevat seotud Jumala ja Aabrahami vahelise lepinguga. Selles lepingus nimetatakse Jumala soovi patriarhile: „Käi minu palge ees ja ole vaga” (1Ms 17:1), mis Aabrahamil mitte iga kord ei õnnestunud (1Ms 16:1-4; 20:1-10).

Iisak oli lepingu töötuse kohane poeg, kelle kaudu pidi Aabraham saama maailmale õnnistuseks. Seega, ilma selle pojata poleks saanud täituda Jumala poolt patriarhile antud töötused. Põhimõtteliselt tähendas Jumala palve Aabrahamile ohverdada oma poeg Jumala viidet sellele, et nendevaheline leping on lõpetatud ja Aabrahamile antud erilised töötused on kaotanud oma kehtivuse. Aabraham ei pidanud enam olema Jumala vahend, mille kaudu õnnistada kõiki rahvaid maa peal (1Ms 12:3). Ent Aabraham näitas oma usku ja pühendumist Issandale valmisolekus anda oma poeg kui Jumala and Jumalale tagasi, usaldades täielikult Tema halastust ja armu (Hb 11:19).

Mis tegi võimalikuks lepingu uuendamise? 1Ms 22:13-18.

Paludes Aabrahamil oma poeg ohverdada, kuulutas Jumal välja oma kohtuotsuse tema vastu ja lepingu lõpetamise, mille kohaselt oli Aabrahamil olnud oma eriline missioon. See kõik muutus ometi radikaalselt, kui Iisaki asemel toodi ohvrriks jää. Jumal andis Aabrahamile selle, mida ta meeleheitlikult vajas – ohvrilooma – mida ohverdada poja asemel ja tehes võimalikuks lepingu uuendamise Aabrahamiga. Inimohver (st patuse surm) asendati ohvriloomaga, mille eest kandis hoolt Issand, mitte Aabraham. Seega nägi Aabraham evangeeliumi saladust, asendavat lepitust, mis sai võimalikuks Jeesuses – ohvris, mille eest „Jehoova kannab hoolt” (1Ms 22:14, Young’s Literal Translation, NIV).

Aabrahami usk tekitab meis tõsist aukartust. Milliseid asju kutsutakse sind Issandale *usus* ohverdama? Mida vajad selleks, et suudaksid end Talle alistada ja jääda lepingu töötuste kaitsva varju alla?

Lunastusplaani ilmutamine Moosesele

Milline oli Jumala reaktsioon Iisraeli ebajumalakummardamisele Siinai mäe juures? Miks oli Tema otsus nii karm? 2Ms 32:7-10.

Nimetatud sündmus oli vastuhakk Jumalale, Iisraeliga äsjasõlmitud lepingu murdmine. Sarnaselt Aadama ja Eevaga sattusid iisraellased võõrandumisseisundisse ja oleksid hukkunud, kui Mooses poleks nende eest palunud (2Ms 32:11-14).

Mida ütles Mooses Jumalale pärast seda sündmust? 2Ms 32:30-32. Kuidas näeme siin avalikuks saamas evangeeliumitöötust?

Mooses ei vabandanud rahvast välja – ta tegi neile väga selgeks, et nad olid Jumala vastu patustanud. Kuid ta ütles neile ka, et ta läheb Issanda ette, et nende eest andestust paluda. Mooses teadis, et andestus on väga kulukas ja et seda ei tohi segi ajada ükskõiksusega patu suhtes (mida tõestas väga veenvalt Issanda reaktsioon nende tegevusele!). Moosesele sai oma rahva vahemees Issanda ees, kes püüdis saavutada nende andeksandmist oma patu eest. Ja seejärel tegi ta midagi kujuteldamatut: ta pakkus Issandale iseennast lepitusvahendiks! Ta oli valmis lubama oma nime kustutamist eluraamatust (2Ms 32:32; vt ka Ps 69:29; Fl 4:3), kui see aitaks rahvast Issandaga lepitada.

On selge, et Issand ei saanud seda omakasupüüdnud patu pakkumist vastu võtta. Moosese elu ei saanud lepitada pattu.

Kuidas Issand selle probleemi lõpuks lahendas? 2Ms 34:6-10.

Issand ilmutas end Moosesele andestava Jumalana. See andestus hõlmab kõiki üleastumisi: „Annab andeks ülekohtu ja üleastumised ning patu” (s 7). „Andeks andmisena” tõlgitud heebreakeelne sõna tähendab tähtselt „kandmist.” Issand võtab patu meilt ära ja kannab seda ise. Mooses ei saanud seda teha. Jumal oli juba otsustanud, et Ta teeb seda oma Sulase vahendusel. Kõik, mida Mooses ja Iisraeli lapsed vajasisid, oli Jumala poolt juba olemas.

Jumal oli valmis rahvast ebajumalakummardamise pärast hävitama! Mida peaks see rääkima meile Jumala suhtumisest patu? Mida räägib see vajadusest lasta patt kõrvaldada meie enda elust?

Issanda Sulane

Loe Js 52:13 – 53:12. Millist ääretut lootust ja töotust see meie jaoks kannab? _____

Need salmid kujutavad endast üht kõige ülevamat kirjakohta Vanas Testamendis. See lõik näitab ilma seda küll otse välja ütlemata, iisraellaste ohvriteenistuse piiratust ja mõjutust selleks, et kõrvaldada inimkonna ja Jumala vaheline vahesein. Patuprobleem oli niivõrd tõsine, et üksnes Issanda Sulane sai seda lahendada. Siin iseloomustatakse nii rahva kui Sulase kogemust.

Rahvas: rahvas sai kahe kogemuse osaliseks. Esiteks uskmatuse ja väärarvamuste, teiseks pattude tunnistamine ja patukahetsus. Kõigepealt peetakse Sulast eemaletõukavaks, pidalitõbise sarnaseks (Js 52:14) ning „Jumalast nuhelduks ja vaevatuks” inimeseks (Js 53:4). Arvates, et Jumal on Ta hüljanud, põlgasid ja hülgasid nemadki Tema (s 3). Ent seejärel nad mõistavad, et Sulase poolt kogetul on jumalik eesmärk võtta enda peale nende valud ja haigused (s 4). Ta kandis nende patte ja suri nende asemikuna. Sulase ohvri valguses näevad nad end sellisena, nagu nad tõeliselt on: „Me kõik eksisime nagu lambad, igäiks meist pöördus oma teed, aga Issand laskis meie kõigi süüteod tulla tema peale” (s 6). Ainult Ristile vaadates tajume, kui võrd on patt meie elu moonutanud.

Sulane: Sulase kogemus on erakordselt valus. Ta oli üksildane, kõigi poolt hüljatud (s 3), koormatud valu ja kannatustega, rõhutud ja vaevatud ning „lõigatud ära elavate maalt” (s 8). Miks pidi see süütu isik kannatama? Sellepärast, et Issand esitas Sulase elu „süüohvriks” (s 10). Ta kandis rahva üleastumisi, suri nende eest, et neid oleks võimalik kuulutada õigeks ja süütuks (s 11, 12). Ent peale ohvrisurma pidi Ta uuesti valgust nägema (s 11) ja saama kõrgele tõstetud (Js 52:13).

Jesaja poolt kirjeldatud Kristuse ohvrisurm pidi olema ainus toimiv tee patust vabanemiseks. Kristus sai meiesuguseks, et taastada meie osadus Jumalaga.

Loe veelkord Js 52:13 – 53:12 pöörates erilist tähelepanu kõigele sellele, mida Jeesus on ristil meie heaks teinud. Millist lootust pakub see sinule?

Kuulutus Taanieli raamatus

Loe Tn 9:7-11. Kuidas iseloomustab Taaniel oma palves rahva seisukorda? _____

Selleks, et kogeda jumalikku patust tervendamist ja vabanemist, peame kõigepealt mõistma oma olukorda patustena ja Jumala tahtest üleastujatena. Inimkonna põhjanev probleem seisneb meie vastumeelsuses tunnistada, et meiega on midagi tõsiselt viltu, et me vajame meeleheitlikult oma Looja andestust ja Temaiga lepitamist. Ka andestuse saanud patused peavad sarnaselt Taanieliga enesele jätkuvalt aru andma, et vajavad Jumala andestavat armu iga päev.

Milline on Taanieli eriline palve Jumalale? Mille alusel ta seda palub? Tn 9:16-19. _____

Kui me mõistame, et oleme patused, siis on üks olulisimaid asju suhetes Jumalaga arusaamine, et andestuse saamiseks tuleb seda Temalt lihtsalt paluda. Taaniel toetus ainuüksi Jumala halastusele, Tema imelisele armule, kui ainsale teele, mis patuse staatusest välja viib.

Samas peatükis leiame ka prohvetikuulutuse, kus Jumal ei avalda mitte ainult seda, *kuidas* Ta kavatseb patuprobleemi lahendada, vaid ka ajaraamid, mille jooksul see toimub ehk *millal* (vt Tn 9:24-27). *Kuidas* – oma Võitu, Messia, Kuninga kaudu, kellele osutasid ja keda sümboliseerisid teised Iisraeli kuningad. *Millal* Tema ohvrisurm pidi aset leidma ja Tema preestritöö (pühamu pühitsemine) algama, on antud 70 nädala kujul (490 aastat). Prohvetlik ajaperiood algab 457. e. Kr. ja lõpeb 34. AD. Jumal soovis, et Tema rahvas oleks Messia tulekuks valmis. See võrratu prohvetikuulutus näitab väga selgelt, et Jumal ainult mitte ei oma täielikku kontrolli oma lunastustöö kõigi aspektide üle, vaid Ta garanteerib ka selle, et lunastustöö viib ellu sellele igavesest ajast pandud eesmärgid.

Kuivõrd oluline on sinu jaoks alaline teadmine, et vaatamata Jeesuse vastuvõtmisele oma Päästjaks, vajad sa kogu aeg jätkuvalt Tema andestavat armu? Kas see teadmine nõrgestab sinu päästekindlust või hoopis suurendab seda? Põhjenda oma vastust.

Edasiseks uurimiseks: Meie Asemik – „Hetkel, mil inimene alistus Saatana kiusatusele ja tegi nimelt seda, mida Jumal talle oli keelanud, astus Kristus, Jumala Poeg elavate ja surnute vahele öeldes: „Karistus langegu minu peale. Mina astun inimese asemele. Tema saab teise võimaluse” (Ellen G White’i tsitaat 1BC, lk 1085).

Iisaki ohverdamine – „Aabrahamilt nõutud ohver ei olnud mõeldud ainult temale, mitte üksnes järeltulevate põlvkondade heaolu pärast, vaid oli õpetuseks ka taeva ja teiste maailmade patuta arukatele olenditele. Kristuse ja Saatana vahelise võitluse tander, kus viiakse täide lunastusplaan, on universumi õpik. Kuna Aabraham oli näidanud usu puudumist Jumala töötustesse, siis süüdistas Saatan teda inglite ja Jumala ees lepingutingimuste rikkumises ja väitis, et tal pole seetõttu enam õigust lepinguga määratud õnnistustele. Jumal soovis tõestada kogu taeva ees oma sulase ustavust, näidata, et vastu võetav on üksnes täiuslik kuulekus ja avada nende ees veelgi täielikumalt lunastusplaani” (PP, orig lk 154, 155).

Jesaja 53. peatüki tähtsus – „Seda peatükki tuleb uurida. Siin esitatakse Kristust kui Jumala Talle. Need, keda ülendab uhkus, kelle hinge täidab edevus, peaksid heitma pilgu oma Päästja pildile ja alandama end põrmu. Terve peatükk tuleks pähe õppida. Selle mõju alistab ja alandab hinge, mida saastab patt ja kergitab eneseülendus” (Ellen G White’i tsitaat 4BC, lk 1147).

Küsimused aruteluks:

1. Heida pilk sellenädalasele õppetükile. Kirjuta kõigest käsitletust väike kokkuvõtte teemal, mida oled õppinud lunastusplaanist Vanas Testamendis Jumala poolt ilmutatu kaudu. Too välja, mida oled õppinud ja jaga seda oma hingamispäevakooli klassis.

2. Loe esimest Ellen White’i tsitaati reedeses osas. Mida räägib see meile Jumala iseloomust? Mida tähendab saada „teine võimalus”?

3. Vaadake klassiga koos üle Aabrahami lugu Morija mäel. Mida õpetab see lugu veel usus elamise kohta?

Kokkuvõte: sajandeid enne seda, kui Kristus tuli maa peale, andis Issand meile lunastustöötused. Need töötused täitusid väga täpselt. Jääb küsimus: kuidas peaksime reageerima Issanda täielikule usaldusväärsele, millest tunnistavad täitunud töötused?

6. õppetükk: 1. – 7. november

Lepituse sümbolid I

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 3:21; 4:3-5; 3Ms 17:11; Rm 3:23; Ef 2:11-13; 1Pt 1:18, 19.

Meelespeetav tekst: „Teades, et teid ei ole kaduvaga, hõbeda või kullaga lunastatud teie tühiseist esivanemailt päritud eluviisidest, vaid Kristuse kui veatu ja laitmatu Talle kalli verega” (1Pt 1:18, 19).

Juhtmõte: näidata, mil moel osutas Vana Testamendi aegne ohvriteenistuse süsteem Kristuse ohvrile.

Ohvriteenistuse süsteem Piiblis rajati selleks, et illustreerida Jumala lahendust patuprobleemile. Teenistuse keskmes oli ohvrilooma veri. Looma elu ohverdati selle nimel, et kahetseva patuse elu saaks päästetud. Ohvriloom sümboliseeris Jeesust, kes pidi meie eest tooma ohvriks enda elu.

Kui kahetsevad patused tõid oma ohvrid Issanda ette, tunnistasid nad sellega, et on surma väärivad patused. Samuti tunnistasid nad usku Issandasse, kes annab neile andeks võttes vastu ohvrilooma elu nende elu asemel. Sealjuures on andestuse möödapäästuks tingimuseks vastutuse võtmine oma patu pärast enda peale (seda nimetatakse patukahetsuseks ja –tunnistamiseks). Vaid need, kes Risti valguses näevad end patustena, kes vajavad andestust ja alanduvad Kristuse, nende patu ära võtva Jumala Talle ees, kogevad pattudest puhastamist.

Lepitus ja loomohvrid

Kui kaugele ajas ulatub loomohvrite toomine Piiblis? Vt 1Ms 3:21; 4:3-5. _____

Piiblis samastati ohverdatav loom ja kahetsev patune sedavõrd, et looma elu loeti ohvrit toova inimese elu eest ja ohvrilooma veri sai lepitusvahendiks (3Ms 17:11).

Loe 3Ms 17:11. Milline on selle kirjakohta oluline sõnum meile?

Piibellikus ohvriteenistuses on ohtralt sümboolikat. Esiteks, kuna looma surm tähistas ohvritooja surma, siis oli ohverdamine sümbol lunastusest, mis väljendab Jumala armu ja armastust. Jumal oli valmis aktsepteerima teise elusolendi surma selleks, et hoida alal inimeste elu ja jääda nendega osadusse. Teiseks, vastavalt Piiblile, ei saanud ohvrilooma elu tegelikkuses olla lepituseks patuse elu eest, mistõttu oli ohvriloomade surm üksnes sümboolse tähendusega. See osutas palju kaugemale – naise Seemne surmale, Jeesusele, kes pidi andma oma elu lunahinnaks paljude eest (Mk 10:45). Kolmandaks, ohvrilooma tapmine näitas ka patu tõsidust ja andestuse kõrget hinda. Aadama ja Eeva jaoks pidi loomalt elu võtmine olema väga väärtus, samuti enamiku iisraellaste jaoks. See protsess aitas neil mõista, et pattu ei saa surmast lahutada ja andustus ei tähenda möödavaatamist patust. Hind, mille Jumal meie lunastamiseks pidi maksma oli „Kristuse kui veatu ja laitmatu Talle kalli veri” (1Pt 1:19).

Hetkel, mil patt maailma tungis, pani Jumal aluse ohvriteenistusele, millel oli sümboolne ja õpetav eesmärk. Aadama ja Eeva esimene ohver täitis nad imelise lootusega tulevases Vabastajast, mida nad leidsid keset süütundest ajendatud valu ja surma.

Kui tõsiselt suhtud sina patuprobleemi? Vastuse annab sinu vastus järgmisele küsimusele: kui paljudest kannatustest oled valmis läbi minema selle nimel, et pattu võita? Vt 1Pt 4:1.

Patt ja ebapuhtus

Kolmas Moosese raamat käsitleb üksikasjalikult patu ja ebapuhtuse probleemi rõhutades eriliselt puhtuse/ebapuhtuse ehk saastumise/puhastamise teemat. Ebapuhtust peetakse lepingulise suhte jaoks samavõrd hävitavaks nagu moraalsel pattu ennast. Ebapuhtust käsitlevad juhtnöörid on antud eesmärgiga motiveerida iisraellasi vältima kõike, mis neid rüvetada võib. Puhastamist puudutavad seadused õpetasid neile, kuidas on võimalik Issanda ees taas puhtaks saada.

Ebapuhtuse allikaid on palju ja osasid neist pole võimalik vältida. Näiteks ebapuhtus, mis kaasneb sünnitamisega (3Ms 12. ptk.). Antud juhul tuleneb saastumine sünnitusel esineva verejooksu kaudu (3Ms 12:4, 5, 7; vt ka 3Ms 15:19-30). Ka veritsevat meest peeti ebapuhtaks (3Ms 15:1-15; vt ka 16.-18. s).

Niisugustel juhtudel oli inimene ebapuhtuse kandja ja seepärast keelati tal teisi inimesi või pühitsetud esemeid puudutada. On selge, et rõhuasetus pesemisele ja eraldamisele osutab vajadusele kinni pidada hügieenireeglitest. Siiski on siin ka teoloogiline aspekt. Ebapuhas inimene ei tohtinud kokku puutuda teiste inimestega ja tal oli keelatud pühamusse sisenemine. Seega saab „ebapuhtusest” metafoor, millega viidatakse inimese võõrandumisele Jumalast ja teistest inimestest. Tegelikult seostatakse ebapuhtust tavaliselt surmaga. Seda seostatakse surnutega (4Ms 6:6, 7, 11), haigustega (3Ms 13., 14. ptk.), verejooksuga (mis sümboliseerib elu väljavoolamist) ja seemnevedelikuvooluga, mis on elu „seeme.” Pidalitõbine oli nii läbinisti roojane, et teda peeti võrdväärseks surnuga (4Ms 12:9-12).

Ebapuhas inimene viibis surma valdustes ja võis sealt väljuda üksnes läbi puhastusrituaali. Vastasel korral jäi ta alatiseks eraldatuks nii Jumalast kui ülejäänud Jumala rahvast (3Ms 15:31). Piibellik arusaam ebapuhtusest osutab, et inimestele on omane elada ebapuhtuse seisundis keskkonnas, mis on oma põhiolemuselt samuti ebapuhas. Selleks, et inimestel oleks võimalus Issandale läheneda, vajavad nad puhastamist. Säärane puhastamine oli eelkõige võimalik ohvrilooma vere kaudu (3Ms 12:8).

Loe Ef 2:11-13. Ehkki siin ei kasutata roojasuse mõistet, kuidas avaldub neis salmides ülalloodud arusaam? Millise „roojasusega” puutume tänapäeval kokku? Kuidas saame end sellest puhastada?

Ohvrid

Loe 3Ms 4:3, 13, 22, 27. Mida räägivad need salmid patust ja neist, kes vajavad lepitust oma pattude eest? Vt Rm 3:23; 5:12.

On terve hulk õppetunde, mida neist patuohvritest võime õppida.

Esiteks, see, milline loom patuohvriks toodi, sõltus inimese varenduslikust seisukorrast (3Ms 5:7-12), mis näitab, et Issand hoolis inimeste materiaalsest olukorrast. Meiegi ei tohi jätta tähelepanuta asja mõtet: lunastus Kristuses on kättesaadav kõikidele inimestele sõltumata nende positsioonist maailmas.

Teiseks, ohvriloom pidi olema veatu, terve ja füüsilise puudeta (3Ms 4:3). Patune oli puudulik ja moraalselt rikutud, kuid ohvriloom, kes sümboliseeris Jumala Talle, ei olnud.

Loe 1Pt 1:18, 19. Millist olulist Jeesuse külge sümboliseerisid need veatud ohvriloomad ja miks on see külg meie ja lunastusplaani seisukohast niivõrd tähtis? Rm 5:19; 2Kr 5:21; Hb 4:15.

Veel üks oluline asi, mida meeles pidada: patuohver lepitab nii tahtmatut kui tahtlikku pattu (3Ms 5:1-5) ja tseremoniaalset ebapuhust (3Ms 12:6, 7). Mida ütleb see meile? Seda, et pole olemas pattu, mida Jumal ei saaks andestada, kui patune seda kahetseb. Moraalne ja tseremoniaalne ebapuhtus kõrvaldati kahetsevalt patuselt sümboolselt ohvriloomade vere kaudu. Tegelikult saab vaid Kristuse veri patust puhastada. Nende ohvrite sümboolika kannab meie jaoks head sõnumit sellest, et ükskõik, kui rängalt me ka poleks langenud, võime Jeesuse kaudu leida ennistamise, tervendamise, andestuse ja puhastamise.

Aeg-ajalt kipume oma päästes kahtlema. Võib-olla on mõnikord isegi kasulik seada oma suhe Jumalaga kahtluse alla. Lõppude lõpuks me ju teame, et aegade lõpul saab olema ka neid, kes on veendunud oma päästes, kuid ometi hukuvad (Mt 7:22, 23). Kust leida vajadusel kindlustunnet, muutumata sealjuures iseteadlikuks?

Patu ehk ebapuhtuse kõrvaldamine

**Milline osa oli preestril ja inimesel endal ohverdamistes, mil-
lest räägivad järgnevad salmid? 3Ms 4:5-7, 28-31.**

Püüdes mõista ohvriteenistust on oluline teada mitmeid rituaale. Kui kahetsev patune tõi ohvrilooma pühamusse, asetas ta käe selle looma pea peale ja toetus sellele. Igapäevases ohvriteenistuses kasutati käte pealepankul väljendit: „Et see leiaks armu tema heaks ja tooks temale lepituse!” (3 Ms 1:4), osutades patuse täielikule samastumisele ohvriloomaga. Ohvriloom seisis sel hetkel Jumala ees patuse pärast kandes tolle pattu.

Üldjuhul tappis ohvrilooma inimene ise, ehkki oli ka erandeid (3 Ms 1:14, 15; 5:8). Niisugune ohverdamine on eriti tähendusrikas, kui vaatleme seda süütunde ja vöörandumise kontekstis, milles kahetsev patune viibis. Lepingust üleastumise tõttu olid patused teel surma, kuid surm tabas ohvrilooma, mitte kahetsevat patust, kelle elu Jumal seeläbi säästis. Pattu ja karistust ei saa üksteisest lahutada. Ühe ülekandmine tähendab ka teise ülekandmist. See täitus tõeliselt Kristuse ristisurmaga, kus meie patt kanti üle Temale ja Tema suri surma, mis oleks pidanud olema meie osa.

Teine rituaal, mida lisaks käte pealepanemisele ja looma surmamisele läbi tuli viia, oli vere toomine pühamusse – selle kaudu toodi patt pühamusse. Mõningatel juhtudel tilgutati verd kogudusetelgi sees (3Ms 4:6), mõnikord määriti seda põletusohvri altari sarvedele (s 30). Kui pattu ei toodud pühamu sisse sel moel, siis kanti patt üle pühamule preestri vahendusel. Säärastel juhtudel pidi preester sööma patuohvri liha muutudes niimoodi isiklikult rahva pattude kandjaks (3Ms 10:17). Jumal võttis enda peale vastutuse kahetseva patuse patu eest. See osutas Kristuse ülempreesterlikule teenistusele meie heaks.

**Mõtiskle nende ohverdamiste tähenduse ja nende kaudu edas-
tatud sõnumi üle: Kristus suremas meie asemel meie pattude pä-
rast. Kuidas peaks muutma meie igapäevast elu Tema surma
reaalsus? Mis veelgi olulisem – kuidas mõjutab Tema surm sinu
isiklikku elu?**

Muud ohvrid

Milline oli põletusohvrite otstarve? 3Ms 1:3-9; 22:17-22.

Kolmandas Moosese raamatus on põletusohver lepitusohver, kuid ülekaalus on siiski teised aspektid. Kuna ohver põletati altariil täielikult ja võeti vastu inimese eest, sümboliseeris see täielikku pühendumist Issandale. Töötusohver toodi peale seda, kui töötus oli täidetud, tänuavaldusena Issandale. Vabatahtlik ohver väljendas isiklikku pühendumist, tänu ja rõõmu.

Milline oli kiitus-/ tänuohvri mõte? 3Ms 12, 16.

Kiitusohvrit toodi kui tänuohvrit, töötusohvrit ja vabatahtlikku ohvrit (3Ms 7:12, 15, 16). See näitas, et nimetatud ohverdamine oli rõõmus sündmus (1Sm 11:14, 15; 1Kn 8:62, 63). Tõsiasi, et Issand lubas ohvri-liha süüa selle toojal koos tolle sugulaste ja sõpradega Tema ees (5Ms 12:17, 18) näitab, et säärane ohver tugevdas lepingulist suhet tänu osadusele Jumala ja teiste Iisraeli lastega (5Ms 27:7; 1Kn 8:63).

Milline oli roaohvri mõte? 3 Ms 2:1-10.

Roaohver valmistati maa viljast tunnistuseks Jumala armurikkast hoolitsusest oma rahva eest. Kõik siin maailmas kuulub Jumalale, ometi nõudis Ta inimeste tänuavaldusena tagasi vaid väikest osa sellest (5Ms 26:9, 10). Roaohver pidi olema soolatud „osadusesoolaga” („lepingusoolaga” 3Ms 2:13, KJV). Kuna soola kasutati vana-aja Lähis-Idas säilitusainena, siis sobis see sümboliseerima lepingu siduvat olemust (2Aj 13:5). Roaohver väljendas ohvritooja valmisolekut säilitada lepingulist suhet Issandaga.

Vanast Testamendist leiame palju erinevaid, mitmesuguste lisafunktsioonidega ohvreid. Uuest Testamendist leiame vaid üheainsa ohvri. Mida räägib see Kristuse ohvri olemusest ja tõhususest? Kuidas kinnitab sind see üks ohver?

Edasiseks uurimiseks: „Kogu ohvriteenistuse süsteemi oli kavandanud Kristus ja andnud selle Aadamale sümboliseerimaks tulevast Päästjast, kes kannab maailma patud ja sureb selle lunastamiseks. Moosese kaudu andis Kristus Iisraeli lastele täpsed juhised ohvriteenistuse läbiviimiseks. ... Üksnes puhtad ja [ohvritoojale] kallid loomad, kes sobisid kõige paremini sümboliseerima Kristust, olid vastuvõetavad ohvriloomad Jumalale. ...” (Ellen G White, *Sons and Daughters of God*, lk 225).

„Paljude jaoks on jäänud mõistetamatuks, miks nõuti vanas käsudades sellisel hulgal ohvreid, miks viidi säärane hulk verdjooksvaid ohvreid altarile. Ent tohutu tähtsusega tõde, mida tuli hoida inimeste silme ees ning vajutada sügavale nende meeltesse ja südamesse, oli see: „Ilma verd valamata ei ole andeksandmist olemas” [Hb 9:22]. Iga verdjooksev ohver sümboliseeris „Jumala Talle, kes võtab ära maailma patu” [Jh 1:29].” (Ellen G White’i tsitaat 7BC, lk 932).

„Alates ajast, mil maole Eedenis öeldi: „Ja ma tõstan vihavaenu sinu ja naise vahele, sinu seemne ja tema seemne vahele,” teadis Saatan, et ta ei oma absoluutset võimu maailma üle. ... Pingsa huviga jälgis Saatan Aadama ja tema poegade poolt toodud ohvreid. Ohverdamisega seotud toimingutes tajus ta sidet taeva ja maa vahel. Ta asus tegutsema selle ühenduse katkestamiseks. Ta esitas Jumalat vales valguses ja tõlgendas väärti rituaale, mis osutasid Päästjale. Inimesed juhiti kartma Jumalat kui olendit, kes tunneb nende hävitamisest rõõmu. Ohvreid, mis pidid väljendama Tema armastust, hakati tooma selleks, et leevendada tema viha” (DA, orig lk 115).

Küsimused aruteluks:

1. Vastavalt Ellen White’i ülaltoodud tsitaadile moonutas Saatan ohverdamise tähenduse. Millises mõttes varitseb meidki oht moonutada Kristuse ohvri tähendust? Millised arusaamad Ristist moonutavad selle tõelist tähendust?

2. Erinevalt israellitidest, kes elasid külge-külge kõrval igapäevase ohvriteenistusega, ei meenuta meile füüsiliselt mitte miski patu tohutult kõrget hinda. Kuidas hoida sellegipoolest Jeesuse imelist ohvrisurma jätkuvalt oma silme ees, et mitte iial unustada seda, mida on Ta meie heaks teinud, et võiksime omada igavese elu lootust?

3. Selgita, kuidas praktikas pühendada kõik, mis sul on, Issandale. Mida see tähendab ja kuidas seda teha?

Kokkuvõte: Jumal rajas ohvriteenistuse pärast patu sissetungi selleks, et meenutada inimestele andestuse kõrget hinda ja Tema Poja tulevast ohvrit. Kahetsevate patuste konkreetsete pattude lepitamiseks, roojasusest puhastamiseks, sügavaima alandumise ja imetluse väljendamiseks olid ette nähtud väga erinevad ohvrid.

7. õppetükk: 8.-14. november

Lepituse sümbolid II

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 3Ms 16; 4Ms 18:1-8; Ps 28:2; 132:7; 138:2.

Meelespeetav tekst: “Mingem nüüd ta eluasemeisse, kummadugem tema jalgade järi ette!” (Ps 132:7).

Juhtmõte: Vaatleme Kristuse lunastustööd, mis on eriliselt meie ees avatud pühamuteenistuse Lepituspäeva näol.

Juutide pühamu puhastati kord aastas patust ja iisraeli ebapuhtusest, mis sinna igapäevaste ohvritega edasi kanti. Iga-aastane teenistus esitas sümboolselt aega, mil Jumal lõpetab oma taevasest asupaigast patuprobleemi ja taastab kogu universumi selle algses kooskõlas.

Selle nädala kestel õpime lisaks Lepituspäeva sümbolsele tähendusele ka seda, kuidas juutide pühamu viitas Jumala taevasele eluasemele, kogu universumi troonisaalile.

Peatume ka Vana Testamendi preestrite teemal: kuidas nende vahendustöö viitas Kristuse kui meie Vahemehe ja Eestkostja tööle taevases pühamus.

Pühamu ja lepitus

Mida õpetavad allolevad salmid meile pühamu rollist iisraeliitide elus? 2Ms 25:8, 22; 29:42, 43; Ps 28:2; 132:7; 138:2.

Iisraeli ohvrisüsteemi keskmeks oli pühamu, kus toimus kogu tegevus; see oli Jumala maapealne eluase. See oli elu ja pühaduse keskus Iisraelis. Selles unikaalses kohas tegeles Jumal patuprobleemiga. Ta andis juutidele korralduse ehitada pühamu siseõue altar ja just sellele altarile valati ohvri veri, teostamaks lepitust inimeste eest (3Ms 17:11). Veri, mis on käegakatsutav tõend elust, kuulus Jumalale ja see tagastati Talle altaril.

Lunastusplaanis asendas looma elu kahetseva patuse elu ja Jumal võttis patuse inimese surma asemel vastu süütu looma surma. Altar sümboliseeris Jumala ligiolu (Ps 43:4). Võttes vastu selle ohvri, võttis Jumal enda peale vastutuse inimese patu eest. Teisisõnu, Jumal ütles juutidele: “Kui sa oled pattu teinud ja tahad selle orjastavast võimust vabaneda, too see minu juurde, minu eluasemesse, ja ma kannan kõige eest hoolt. Too see minu juurde!” Juudid lahkusid pühamust, olles õnnistatud ja Tema armust õigeks mõistetud (Ps 24:3-5; 118:26).

Kõik see oli Jeesuse, meie Ülempreestri töö sümbol. Taevane pühamu on Jumala kosmiline eluase ja paik, kust Ta valitseb universumi Kuningana; see on ka paik, kus lahendatakse patuprobleem. Rist oli altar, millel toodi meie eest ohver. Täna ütleb Jumal meile: “Kui sa tahad patust vabaneda ja andestust, tule minu ohvrialtari juurde, kus minu Poeg maksis karistuse palga sinu patu eest!” Keegi küsis oma sõbralt: “Kuidas ma tean, missugune Jumal tegelikult on?” See inimene vastas: “Vaata Jeesusele ristil, suremas maailma pattude eest.”

Kuidas annab rist meile mõista, missugune on Jumal tegelikult? Kuidas annab see ilmutus Jumalast sulle lohutust ja lootust?

Preestriteenistus ja lepitus

Miks oli vajalik preesterkond, kes Tema templis töötas? 4Ms 18:1-8. _____

Preestrite peamine ülesanne oli olla vahendajaks Jumala ja inimeste vahel. Preestrid esindasid inimeste ees Jumalat, õpetades rahvast (5Ms 33:10). Selle ülesandega oli lähedalt seotud preesterlik kohus ilmutada Jumala tahet neile, kes otsisid jumalikku juhatust (4Ms 27:21). Preestrid toimisid templis ka kohtunikena. Tegelikult tegutses maa kõrgeim kohus keskses pühamus (5Ms 17:8-13; 21:5). Nad vastutasid eriliselt inimeste õnnistamise eest (4Ms 10:8; 21:5). Nad esindasid inimesi Jumala ees. Oma esinduslikus rollis viisid nad inimesed endaga Issanda ette (2Ms 28:9-12, 29).

Nende vahendusteenistus oli eriti nähtav igapäevastes teenistustes. Nad vastutasid põletusohvrialtari eest ja selle eest, et püha tuli sellel ei kustuks, eemaldades sellelt tuhka ja lisades puid (3Ms 6:10-13). Nad asetasid põletusohvri sellele altarile hommikul ja õhtul (4Ms 28:3-8). Päevaste teenistuste käigus läks ülempreester pühasse paika lampe korrastama ja Jumala ees healõhnalist suitsutusrohtu põletama (2Ms 30:7, 8). Iga kord, kui iisraeliit tõi ohvri, ohverdasid preestrid selle tema eest, et patust lepitada (3Ms 1:5-9; 4:25, 26, 34, 35). Preestri vahendajarollil oli vähemalt kolm peaesmärki. Esiteks näitas see, et hoolimata Jumala ja inimeste vahelisest kuristikust on olemas vahend selle lõhe ületamiseks. Teiseks avaldas see Jumala soovi olla oma rahva seas. See oli Jumala armastuse ilming, mille kaudu Jumal otsis viisi, kuidas, hoolimata inimeste patust, neile kättesaadav olla. Kolmandaks, iisraeliitide vaatenurgast andis preesterkond neile ligipääsu Iisraeli Pühale ja võimaluse saada puhastatud oma patust ja ebapuhtusest. Preestri vahemeheteenistus oli alati kättesaadav, et inimestel oleks võimalus Jumala juurde tulla ning haastust ja armu leida.

Muidugi viitas terve see süsteem ülimalle Vahemehele Jumala ja inimeste vahel, Issanda Teenijale, Jeesusele Kristusele.

Tänu Kristuse tööle oleme osa “kuninglikust preesterkonnast” (1Pt 2:9). Missugune on sinu roll selles preesterkonnas? Kuidas tegutsed sina “preestrina” teiste inimeste eest?

Lepituspäev: I

Lepituspäeva teenistus illustreeris patuprobleemi lõpplahendust, lunastuse täideviimist, nagu seda kogeti igapäevastes teenistustes. Terve pühamu puhastati, ka püha ja kõige püham paik. Need vajasid puhastamist “Iisraeli laste roojuste pärast ja nende üleastumiste pärast kõigi nende pattude kohaselt” (3Ms 16:16). Need patud olid kahetsevate patuste ohvrite kaudu kantud üle pühale paigale. Lepituspäeva ajal taastati pühamu algne puhtus ja pühadus. Sellel päeval, kord aastas, oli maa peal üks kohake, mis, nagu Eedeni aed, oli vaba patust ja ebapuhtusest. See Eedenisse “tagasipöördumine” tähistas aasta lõppu, andes värsket algust Iisraeli rahvale. See oli märk uuest kosmilisest algusest (võrdle Tn 8:14).

Loe 3. Moosese 16:16, 17, 21, 30, 33, 34. Missuguse erilise rõhuasetuse neist salmidest leiad? Kelle patud sel päeval lepitati, kontrastina igapäevasele teenistusele? 3Ms 1:1-4.

Need salmid viitavad puhastamise kõikehõlmavusele, sest *kõigi* inimeste *kõik* patud said lepitatud. See oli kogukondlik teenistus, mille käigus Iisraeli vaadeldi kui tervikut. Selle iga-aastase teenistuse käigus eraldas Jumal Iisraelist lõplikult patu ja see kuulutas ette patu lõppu aegade lõpus (Hb 9:28).

Mida Jumal oma rahvalt selle päeva jooksul ootas? 3Ms 23:26-31.

Kuigi Lepituspäev oli kogukondlik teenistus, kaasates terve rahva, pidi iga inimene eraldi andma ennast täielikult Jumalale üle. Need, kes ei olnud leidnud rahu Jumalas ega alandanud ennast Tema ees, “hävitati tema rahva seas” (3Ms 23:29). Kuigi see mõte kõlab karmilt, on selle eesmärk rõhutada päästmise pühadust. See lõik annab teiste asjade seas mõista, kui hea on püsivalt Jumalaga käia.

Kuivõrd me iga päev teatud mõttes “vaevame” oma hinge? Mida see tähendab? Vaata Mt 16:24, 25; Rm 6:1-13; Hb 12:4.

Lepituspäev: II

Loe patusiku rituaali kohta 3. Moosese 16:20-22. Mida sellega õpetatakse? Keskendu eriliselt selle looma saatusetele, võrreldes kõigi teiste loomadega, keda teenistuses kasutati.

Patusikk (heebrea keeles *azazel*) ei ole lepituse vahend, vaid vahend, mille kaudu patt ja ebapuhtus rahva seast kõrbe viidi. Kuidas me seda teame?

Esiteks, patu ja ebapuhtuse ülekandmine looma peale toimub *pärast* seda, kui ülempreester on lõpetanud lepitustöö pühamus. Teiseks, sikk ei ole ohvriloom, teda ei veristatud ja seetõttu ei ole ka lepituseks vajaminevat verd. Kolmandaks, kuigi see “kannab” rahva patte, ei tähenda see, et ta kannab neid asenduslikult – kellegi teise asemel, nagu Jeesus. Siinkohal annab kontekst teada, et tegusõna “kandma” tähendab viimist teise kohta, st “tühjale maale” (3Ms 16:22). Kui sedasama tegusõna kasutatakse Issanda Sulase töö kohta, siis kasutatakse ilma kohamääruseta: “tema kandis paljude pattu” (Js 53:12). Ta ei vii neid kuskile, vaid Ta võtab need enda peale ja toob selle teo kaudu meile andestuse. See on lepitus; ja patusikk ei teosta seda.

Patusiku rituaal on eemaldamise riitus; teisisõnu, patusikk on vahend, millega Iisraeli leerist viidi ära midagi, mis ei oleks pidanud seal olema – patt ja ebapuhtus.

Lepituspäeval seisid vastakuti Issand ja üks teine jõud. Issanda sikk esitas Jumalat, Asaseli sikk vastasjõudu, deemonit, patu ja ebapuhtuse algallikat. Pannes inimeste patud kitse näol Asaseli peale, nimetati seda jõudu patu algatajaks. Jumal võttis vastu oma rahva patu ja ebapuhtuse, lepitamaks neid ja andestamaks nende patte, kuid see ei tähendanud, et Tema oli patu algataja. Lepituspäev kuulutas sümbolite keeles ette pühaduse ja puhtuse lõplikku võitu patujõudude, ebapuhtuse ja kurjuse üle. See näitas ette hetkele, mil Lutsiferi kaebused taeva suhtes lahendatakse lõplikult ja Lutsifer peab võtma kogu vastutuse patu algatamise eest. Selle rituaali kaudu sisendas Jumal oma rahvale lootust, näidates neile tulevikku, kui Kristuse väes luuakse kõik uueks, kui kõik on vabad patust ja valust, vabad patu orjastavast väest (Ilm 21:3, 4).

Lepitus – mis see on?

Missugused mõtted tekivad sul seoses tegusõnaga “lepitama” järgmistes salmides: 3Ms 4:31; 16:18, 19, 30; 17:11?

Kolmandas Moosese raamatus on kirjas, et kuigi preestrid teenivad vahendajatena lepitusteenistuste juures, ei ole nemad patu lepitajad. Kui teenistus on läbi viidud, annab Jumal andestuse (3Ms 4:26, tegusõna umbisikuline tegumood viitab sellele, et Jumal on see, kes andestab). Lepitus on midagi, mida Jumal oma rahva eest teostab. Tema on see, kes “toimetab lepitust oma maale, oma rahvale” (5Ms 32:43; ka Ps 65:3; 79:9). Lepituse kaudu laseb Jumal oma armastusel patusteni voolata.

Heebreakeelne tegusõna *lepitama* 5. Moosese raamatus (hb *kipper*) tähendab ärapäühkimist või puhastamist. Lepitust teostatakse pühamu eest, altari, altarisarvede eest – see tähendab, et need saavad puhastatud patu ja ebapuhtuse rüvedusest. Lepituse järel on need taastatud oma algesse seisundisse – vabad rüvedusest. Kui seda tegusõna kasutatakse kahetsevate patuste kohta, tähendab see ikka patu ebapuhtusest puhastamist.

Kuna puhastamine toimub ohvrilooma vere kaudu, väljendab lepitus ka lunastuse mõtet. Inimese vabastamine patust saab võimalikuks tänu ohvrilooma verele/elule (3Ms 17:11). Seda ohverdati patuse asemel; see asendas inimest ja seetõttu oli sel lunastav roll (vt Mt 20:28; 1Tm 2:6).

Tegusõna *lepitust teostama* kasutatakse 3. Moosese raamatus paljude teenistuste kohta, mis ei anna alust järeldada, et see tähendab vaid ühte tegevust. See tähendab, et lepitus on pigem protsess kui midagi, mis juhtub ühel ajahetkel. Terve pühamuteenistus läbi aasta oli lepitus, alates igapäevastest ohvritest (3Ms 5:10) kuni Lepituspäevani (3Ms 16:34) ja kaasa arvatud kõik teenistused nende vahel. Teisisõnu, lepitus oli Jumala täielik puhastustöö iisraeli rahva jaoks terve aasta vältel, kaasa arvatud ohvriteenistus, preestrite vahemehetöö ja lõplik patu ja ebapuhtuse eemaldamine Lepituspäeval. Seega toodi inimeste ette lepitustöö kõikehõlmav olemus, mida Kristus meie heaks teeb.

Vaid Jumal saab pattu lepitada ja see maksis Kristuse elu. Mida peaks see meile ütlema selle kohta, kui halb patt on? Miks me siis ei jälESTA pattu rohkem? Kuidas summutab patustamine meie jälESTUSTUNNET patu suhtes?

Edasiseks uurimiseks: “Kuna Saatan on patu algataja ja otsene ässitaja pattudele, mis tingisid Jumala Poja surma, siis nõuab õiglus, et Saatan kannaks lõplikku karistust. Kristuse töö inimese patust lunastamisel ja universumi patust puhastamisel lõpeb patu eemaldamisega taevasest pühamust ning selle asetamisega Saatanale, kes kannab siis lõplikku karistust. Sümboolses teenistuses lõppes pühamuteenistuse aastaring pühamu puhastamisega ning pattude tunnistamisega patusiku peale” (Ellen G. White, *Patriarhid ja Prohvetid*, orig lk 358).

“Veri ja elu on leksikaalne paar ja seega on neil heebrea keeles paralleelne tähendus. Selle seose tõttu peetakse verd elu allikaks ja kuna veri esindab elu (1Ms 9:4, 5Ms 12:23), võib see lunastada elu. Kuna loodolevuse elu on veres, lepitab veri meie elu. Üks elu ohverdatakse teise eest. Asendusvere valamine altariil on lepitava jõuga, kuna süütu ohvri veri valati selle elu eest, kes patustas” (Mark F. Rooker, *The New American Commentary: Leviticus, vol. 3A* (Nashville, Tenn: Broadman & Holman, 2000), lk 236).

Küsimused aruteluks:

1. Uuri lepituse ja puhastamise protsessi maises pühamus ja võrdle, kuidas Kristus tegelikkuses hävitab meie patu, hävitamata sealhulgas ka meid.

2. Paljude inimeste jaoks on raskestimõistetav, miks pidid süüitud loomad surema, et patu olemusele tähelepanu tõmmata. Missugune on nende surmade õppetund meie jaoks? Mida peaksid need meie patu olemuse kohta ütlema?

3. Rääkisime terve nädala kestel patust “puhastamisest”. Mida see praktilises elus tähendab – kellegi elus, kes soovib Kristuse verega puhastatud saada? 1Jh 1:7. Mida tähendab olla patust puhastatud?

4. Kirjuta üles oma vastus esmaspäevase osa viimasele küsimusele ja võta see hingamispäevakooli kaasa. Võrrelge vastuseid. Kuidas saame meie, nii isiklikult kui kogudusena, täita paremini oma rolli “preestritena”?

Kokkuvõte: Lepituspäev oli Iisraeli laste igapäevase patust puhastamise lõpuleviimine. See illustreeris aega, mil Kristuse ohvri vere puhastav vägi saavutab kohtumõistmise töö kaudu oma lõplikkuse.

8. õppetükk: 15.-21. november

Naisest sündimine – lepitus ja inkarnatsioon

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 1:18–25; 3:13–17; 4:1–11; 9:35; Mk 1:12, 13; Jh 1:1, 2, 14; Kl 2:9; Hb 1:3.

Meelespeetav tekst: “Te teate, et tema on ilmunud patte ära kandma ning temas endasei ole pattu” (1Jh 3:5).

Juhtmõte: Kristus annab inimesele võimaluse oma isiku ja töö kaudu saada tagasi harmooniline suhe Temaga ja üksteisega.

Teadlased mõönavad, et kui tahes palju nad õpivad, on universum alati täis saladusi. Ka Piibel on täis saladusi – suurim nendest on Jumala lunastustöö meie heaks. Sel nädalal keskendume selle töö peamisele teemale: Jumala Poja lihakssaamisele, arvatavasti suurimale saladusele kogu universumis. Looja saamine looduks selles patu- ja surmamaailmas on hämmastav tõsiasi. Kuidas see keeletukstegev sündmus toimus? Vaid Jumal teab! Kuid ühte me siiski teame: ilma lihakssaamiseta ei oleks patu andestamist ja Jumalaga lepitamist. Jumala Poja tulemine inimkehasse oli Jumala lunastusplaani asendamatu osa.

Lihakssaamise saladus

Kui Maarjale öeldi, et ta kannab erilist last, vastas ta imestuses: “Kuidas see saab olla? Ma olen neitsi.” “Ja ingel vastas talle: “Püha Vaim tuleb sinu peale ja Kõigekõrgema vägi on varjuks sinu kohal” (Lk 1:35). See Laps tuli meie ajalukku Vaimu loova töö kaudu Maarja üsas (Mt 1:18). Tegusõna *varjutama* tuletab meile meelde 2. Moosese 40:35, kus me leiame kirjelduse sellest, kuidas Jumala au tuli pilve sees alla inimeste juurde pühamusse. Jumal tuli alla salapärasel viisil, et viljastuda selle naise üsas.

Jeesuse inimesekssaamine on inimliku ja jumaliku ühinemise tulemus. Kuigi need kaks olemust jäävad eraldatuks, ei olnud see, mis aset leidis, vaid jumaliku asetumine inimesse, vaid *tõeline* inkarnatsioon. See tähendab, et Kristus on tõeline Jumal ja tõeline inimene. Piibel ei räägi sellest, mis toimus kahe olemuse ühinemisel Maarja üsas. Inkarnatsiooni kaudu sai Jumalast inimene ja Jumala täiuslikkus asus inimese sisse. Just sellest räägib ka Paulus.

Loe Kl 2:9. Mida räägib see salm Jeesuse olemuse kohta?

Peamine on see, et Jeesus oli täiesti Jumal! Kui inkarnatsiooni käigus oleks üks või mõni jumalik atribuut kaduma läinud, oleks meil olnud midagi vähemat kui Jumala lihakssaamine. Paulus märgib, et inkarnatsiooni-eelsel Kristusel oli “Jumala kuju” (Fl 2:6), Ta oli Jumalaga võrdne, kuid inkarnatsioonis loobus Ta “iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks” (s 7).

Kuigi täielikult Jumal, andis Jeesus kõik, mis Tal oli, Isale, kuid nii toimides ei jätnud Ta end ilma ühestki oma jumalikkuse atribuudist. Inkarnatsioonis oli Jeesuse jumalikkus varjatud, ent see oli siiski täielikult esindatud. Inkarnatsioonis oli Jeesuse jumalikkus varjatud, kuid jumalus oli Temas täielikult kohal. Lepituse eesmärgi saavutamiseks oli Jumala inimesekssaamine asendamatu, kuna ainult Jumal võis meid päästa.

Loe Mt 1:18-25. Kui palju imelist seal juhtus, midagi, mida ei saa seletada millegi muu kui vaid Jumala üleloomuliku sekkumisega? Mida peaks see meile näitama selle kohta, kui piiratud me iseendas ja ise nende kõige olulisemate tõdede mõistmiseks oleme? Miks ei tohiks me ainult seepärast, et me ei suuda midagi mõista, selle automaatselt kui ebatõese kõrvale panema?

Taasühendatud Jumal ja inimkond

Missugust tõendusmaterjali on meil selle kohta, et Kristus ei olnud mitte ainult Jumal, vaid ka inimene? Mt 26:38; Lk 2:40; Gl 4:4.

Antiik-Kreeka filosoofia kohaselt on inimese keha loomu poolest kuri, hinge vangla. Mõned varakristlased, kes selle arusaama vastu võtsid, tegid järelduse, et Jumala Poeg ei saanud tulla materiaalses ihus, vaid ainult *näis*, et Ta on nii teinud. Uus Testament toob siiski vastuvaidlematu selgusega välja, et Jeesus oli tõeline inimene. Ta sündis naisest, kasvas ja arenes lapsena, õppides sõnakoolikkust (Hb 5:8), ning kannatas ja suri (Mt 26:38; Lk 23:46). Piibel on selge ka selles osas, et Jeesus oli Jumal, Jumal inimese kehas (Jh 1:1, 2, 14; Hb 1:3). Lepituse seisukohalt on inimliku ja jumaliku ühinemise tõelisus asendamatu.

Miks? Sest pärast Aadama ja Eeva ja kõigi nende järeltulijate langemist eraldati nad Jumalast – see eraldatus ähvardas nende elu. Kuna inimestel oli võimatu ise Jumalaga taasühineda, võttis Jumal initsiatiivi enda kätte ja taasühendas ennast inimestega. Seda tegi ta lihakssaaamisega, kui Jumal sai inimeseks. Kristus sai “kohaks”, kus jumalik lõikus jäädavaks taasühinemises inimlikuga. Inkarnatsioonis “kombineerusid salapärasel moel jumalik ja inimlik; inimene ja Jumal said üheks” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 30. juuli 1896). See ühtsus oli sügavam kui see, mis alguses Jumala ja inimeste vahel valitses.

Kuidas viitab Paulus Jeesusele (1Kr 15:45) ja mida see tähendab?

Jeesuses avanes inimestele uus algus, “uus”, Jumalaga ühendatud inimkond. Tema oli selle uue inimkonna Looja ja juht; Tema oli uus Adam, kellest see uus inimkond alguse sai. Väljaspool Teda oli, ja on siiani, vana inimkond, langenud Aadama inimkond, eraldatud Jumalast ja teel väljasuremise poole (1Kr 15:22). Ainus lootus inimkonna jaoks on lihakssaanud Jumal, kelles inimlik ja jumalik on ühendatud armastuse igaveste sidemetega. Kristuse nimes saab iga inimene, kes seda soovib, astuda täielikku harmooniasse Jumalaga.

Vaata öösel taevatähti. Miks peaks see hämmastav tõde, et jõud, kes lõi kõik need tähed (ja palju enam veel), võttis endale inimlikkuse (ja selles inimlikkuses suri sinu pattude eest!) muutama sinu elu?

Jeesuse ristimine**Loe Mt 3:13–17. Missuguseid olulisi tõdesid saame õppida Jeesuse ristimise loost?**

Kristuse ristimise olulisust ei ole võimalik üle tähtsustada. Esiteks, soovides ristimist, asetab Jeesus enese patuste hulka. Tema, kes ei vajanud ristimist, nõudis seda – mitte enda jaoks, vaid meie pärast, jättes neile, kes soovivad Teda järgida, oma teoga eeskuju. Kuid Tema ristimine oli enam kui eeskuju: see andis meile ristimises võimaluse Temaga ühineda ja saada Tema õnnistuste osaliseks.

Teiseks, kui Jeesus veest välja astus, põlvitas Ta ja palvetas Isa poole (Lk 3:21, 22). Piiblis ei ole kirjas selle palve sisu, ent Isa vastus annab meile sellest mõista. Teatades: “Sina oled mu armas Poeg, sinust on mul hea meel!” (s 22), ütleb Jumal, et Tema palvet on kuulnud. Veelgi enam: “Need on igäihe meie jaoks lootuse- ja armusõnad. Usust Jumala lepingusättesse, mille Jumal on inimese jaoks valmistanud, oled sa Armastatu kaudu vastu võetud – vastu võetud Jeesuse teenete kaudu” (Ellen G. White, *The Bible Echo and Signs of the Times*, 12.nov 1894).

Missuguse suurepärase lootuse leiad sa enda jaoks nendes Ellen White’i sõnades?

Kolmandaks, Jumal Isa oli Jeesuse ristimisse kaasatud ja kohal. Isa häält kuuldi taevast ja Püha Vaimu kohalolu sai nähtavaks tuvi sümbolis. Jumala armastus voolas alla Pojale kui selle inimkonna liikmele, võttes Tema vastu selle esindajana. Inimesed ei olnud enam Jumala armastusest eraldatud, kuna Kristuses avanes kanal, mille kaudu jumalik armastus inimesteni ulatub.

Mis on tänasest õppetükist meie jaoks peamine sõnum selle kohta, kuidas Jumal meid, kuigi langenuid, vastu võtab? Kas see vastuvõtmine on meis enestes – kui hästi me suudame pidada kümmet käsku – või Jeesuses? Miks me peaksime alati seda vastust meeles pidama, eriti “halbadel päevadel”?

Jeesuse kiusatused

Loe ülevaadet kolmest kiusatusest, millega Jeesus pärast ristimist kõrbes silmitsi seisis. Mt 4:1-11; Mk 1:12, 13.

Jeesuse kiusatused toovad meie ette mõne kontrastse paralleeli Aadama ja Eeva kiusatusega. Esiteks asjaolu, et Aadamat kiusati Eedeni aias, keskkonnas, mis oli vaba patu rikkuvast olemasolust, Jeesust aga kiusati kõrbes, keskkonnas, mis oli kurjade jõudude meelevaldas. Teiseks, Aadamal oli külluses toitu, samal ajal kui Jeesusel ei olnud süüa. Kolmandaks, Adam ei paastunud, Jeesus aga küll. Neljandaks, nii Aadamat kui Jeesust kiusati rahuldama oma iha toidu järele, mis ei olnud kooskõlas Jumala tahtega; Adam andis järele, Jeesus mitte. Viiendaks, Aadamat kiusati kahtlema Jumala sõnades ja see näitas tema usaldamatust Jumala sõna suhtes. Ka Jeesust kiusati kahtlema Jumala sõna usaldusvääruses, kuid Ta tõrjus selle kiusatuse. Kuuendaks, Adam hakkas avalikult Jumalale vastu ja ühines Saatanaga tema mässus Jumala ja Tema valitsuse vastu. Jeesusele pakuti maailma kuningriike, kui Ta ainult kummardaks ja ühineks Saatanaga tema võitluses Jumala kuningriigi vastu. Jeesus jäi siiski oma Isale ustavaks.

Saavutades neis peamistes punktides, milles Adam järele andis, Saatana üle võidu, tühistas Jeesus Aadama läbikukkumise ja tegi neile, kes oma usu Temale panevad, Kristuse võidu kättesaadavaks. Uus inimkond ei saa oma juhilt sõnakuulmatuse ja mässu vaimu, nagu vana inimkond sai Aadamalt; uus inimkond võtab vastu alandliku kuuletumise Jumala tahtele.

Loe 2Kr 5:21. Mida tähendab Jeesuse võit patu üle meie jaoks ja lepituse protsessi kontekstis?

Isa ja Poja sügav ühtsuseside ei murdunud kiusatustes ega rünnakutes, mida Saatan Jumala Poja vastu algatas. Ta sai üle igast kiusatusest ning jäi täiesti Isasse. Mitte ükski teine inimene pole olnud, ei ole ega saa kunagi olema täpselt nagu Tema. Ta oli oma olemuselt ja isikliku valiku tõttu patuta. Just selles seisneb Tema võime meid päästa. Patuta Poeg sai patuks meie eest, et meie saaksime usu kaudu võtta vastu õiguse, mis ei ole mitte meie, vaid Tema oma. Täiuslik Ohvritall võttis enda peale meie patu, et taastada meie ühendus ja harmoonia Loojaga.

Tervistamine

„Ja Jeesus rändas läbi kõik linnad ja külad, õpetades nende sünagoogides ja jutlustades evangeeliumi Kuningriigist ja parandades kõik haigused ja kõik nõtrused“ (Mt 9:35).

Oma tervistamisteenistuse kaudu võitis Jeesus surma rünnakud. Tema igapäevases tervistamises terendas tulevane võit surmariigi üle. Surma võim, mis patu kaudu maailma tuli, allutati. Just seda näitasid surnuist ülestõusmised, kaasa arvatud selle ülestõusmine, kes oli neli päeva surnud (Mk 5:35-43; Lk 7:11-17; Jh 11:38-44).

Tema imed murdsid ka sotsiaalseid barjääre. Leeprahaige tundis end Tema juures vastuvõetuna (Mk 1:41), samaarlane tuli tagasi tänama (Lk 17:11-17) ning Ta ei lükanud ära ka Sürofoiniikia naist ja parandas tema tütre (Mk 7:29, 30). Patust põhjustatud inimeste võõrandumine üksteisest sai murtud Jeesuse lepitava teenistuse kaudu. Ta lõi uue inimkonna, kus isekeskis valitseb rahu.

Kuid Tema imed teenisid ka eesmärki taastada inimeste ja Jumala vaheline harmooniline osadus. Väga sageli hakkasid inimesed Teda uskuma pärast seda, kui olid tunnistajaks sellele, kuidas Ta allutas surmavägesid (Jh 4:53; 20:30, 31).

Missuguseid teisi meetodeid Jeesus oma teenistuses kasutas, taastamaks harmooniat ühiskonnas ja ühenduses Jumalaga? Mk 2:15-17; Jh 4:39-42.

Lõhel, mis inimeste ja Jumala vahel valitseb, ei olnud sillaks ainult Tema isiksus – inimlik ja jumalik Päästja –, vaid ka Kristuse päästmise sõnade vägi. Nendele, kes Tema vastu võtsid, “andis ta meelevalda saada Jumala lasteks” (Jh 1:12). Need inimesed ei sündinud mitte liha tahtest, vaid Jumala tahtest (s 13). Jeesus ise kogus uue inimkonna, kes oli lepitatud Jumalaga, Temas ja Tema läbi. Tema eesmärk oli inimesed lepitada, mitte ainult Jumala, vaid ka üksteisega, ja Ta tegi seda, süües koos nendega avatud suhtlemises. Nende kokkupuutepunktide kaudu kuulutas Jeesus, et Jumal võtab vastu iga inimese, kes Tema juurde tuleb ja Tema järgijad peaksid samuti toimima.

Mõtle oma suhetele ja küsi endalt: missugustes igapäevastes, praktilistes elutahkudes väljendub minu lepitus Jumalaga selles, kuidas ma teisi kohtlen?

Edasiseks uurimiseks: Inkarnatsiooni eesmärk: “Koostöös oma Isaga pani Kristus paika plaani oma elu kohta maa peal... Ta kattis oma jumalikkuse inimlike rõivastega, et Ta võiks seista inimperekonna eesotsas, Tema inimlikkus segunes Aadama sõnakuulmatuse pärast langenud inimeste olemusega” (Ellen G. White, *The Southern Work*, lk 85).

“Kristuse töö oli lepitada inimene Jumalaga oma inimlikus olemuses, ja Jumal inimesega jumalikus olemuses” (Ellen G. White, *Confrontation*, lk 38).

Ristimisepalve: “Tema sai ristitud Johannese käte vahel ja, veest välja tulnud, põlvitas Ta Jordani kaldaäärsele, palvetades Taeva poole... Jeesus võeti Taeva poolt vastu kui inimkonna esindaja. Kõigi meie pattude ja nõrkustega ei ole me siiski eemale tõugatud ega väärtusetud; me oleme Armastatus vastu võetud, sest Jumala Pojas on taevas meie patukahetsusele avatud. Väravad on paokvel ja taevavalgus paistab alla nende peale, keda Jeesus tuli päästma, kui nad vaid tulevad Õigusepäikesse kiirte sõõri, sest iga hinge päästmiseks on valmis pandud rikkalik töötus” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 28. juuli 1890).

Küsimusi aruteluks:

1. Anna sellele küsimusele nii palju vastuseid kui võimalik: miks oli inkarnatsioon Kristuse lepitustöös asendamatu?

2. Miks on Kristuse inimolemus meie jaoks nii oluline? Miks on meie jaoks oluline ka Kristuse jumalik olemus?

3. Nagu me pühapäevases osas nägime, on Jeesuse inkarnatsiooni osas palju salduslikku. Missuguseid teisi saladusi seal veel on, nagu olemuse saladus, ja miks peaksid need saladused aitama meil mõista, mida tähendab elamine usus?

4. Missuguseid viise kasutades saame meie koguduse, Kristuse ihuna, järgida Kristuse tervistamise ja lepitamise teenistust? Mida sinu kohalik kogudus selles vallas teeb? Mida rohkemat te saaksite ja peaksite tegema? Ja mis kõige olulisem, kuidas saaksid sina selles osaline olla?

Kokkuvõte: Jeesuse lihakssaamises oleme tunnistajaks ainukele inimesele, kes on maailma sündinud täielikus ja täiuslikus ühenduses Jumalaga. Kuigi vaenlane kiusas Teda viisidel nagu ei ühtegi teist inimest enne ega pärast Teda, jäi Jeesus Isale ustavaks ja võitis seal, kus Aadam kaotas, sillutades seega tee, et kõik, kes allutavad ennast usus ja kuulekuses Temale, saavad päästetud.

9. õppetükk: 22.-28. november

Päästmise metafoorid

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 2:1–29, 3:19–26, 2Kr 5:18–21, 1Jh 4:7–11.

Meelespeetav tekst: “...kelle Jumal on seadnud tema veres lepitusohvriks usu kaudu, et näidata üles oma õigust sellega, et ta kustutas varem tehtud patud” (Rm 3:25).

Juhtmõte: Kokkuvõtte Uue Testamendi tõlgendustest Kristuse surma kohta.

Ükski kujund ega mõte pole nii suurejooneline, et haarata Kristuse surma täielikku tähendust. Mõned inimesed on väitnud, et Kristuse surm on lunahind, makstud meie vabastamiseks kurjade jõudude käest, teised väidavad, et see oli Jumala armastuse ülev ilmutus, selline, mis meid muudab. Mõni ütleb, et see oli lepitusohver, mis eemaldab patumüüri meie ja Jumala vahelt, teised jälle on kindlad, et see oli lunastav tegu või et see oli õigeksmõistmise deklaratsioon. Tõde on see, et Kristuse surm on kõike seda ja palju enamgi veel. Kristuse surma terviklikku tähendust on võimatu koondada ühe kõikehõlmava kontseptsiooni alla, kuigi mõned ideed on kesksed, nagu näiteks asenduslik ohver. Sel nädalal uurime mõnda võtmeideed, mida oleme harjunud kasutama, väljendades imelist andi, mis meile Jeesuse ristisurmas on osaks saanud.

Lunastus

Loe Mk 10:45; Gl 3:13; Ef 1:7 ja 1Pt 1:18, 19. Kuidas mõistad nende salvide põhjal lunastuse kontseptsiooni?

Lunastus on lunahinna maksmine võlgade katteks või orjusest lunastamiseks ja seda kujundit kasutatakse ka Uues Testamendis, toomaks meieni Kristuse surma tähendust. Selle mõtteviisi järgi muutus kogu maailm patu vangiks, kelle uksevaht oli seadus (Gl 3:22, 23). Patu orjadena olid inimesed teel igavese hukatuse poole (Rm 6:6, 23). Võlg oleks tasutud saanud siis, kui nad oleksid loobunud oma elust. Siis tuli Kristus ja maksis meie lunahinna, mille tagajärjel muutus elu kättesaadavaks kõigile neile, kes Temasse usuvad. Need inimesed “olid küll patu orjad”, kuid on nüüd “patust vabastatud ja saanud õiguse teenriteks” (Rm 6:17, 18).

Kristus lunastab meid ka “Seaduse needusest” (Gl 3:13). Seaduse needus oli see, mis tunnistas nende vastu, kes olid selle vastu eksinud (s 10). Seadus ise ei oleks saanud meid surmamõistvast otsusest päästa, sest see ei oleks saanud meile tagasi anda elu (s 21); see andis vaid seadusliku aluse süüdlase surmaks. Jumala lahendus ilmutati meile siis, kui Ta “läkitas oma Poja, kes sündis naisest, sündis Seaduse alla, lahti ostma seadusealuseid, et me saaksime lapseisuse” (Gl 4: 4, 5).

Kristus “on loovutanud enese meie eest, et meid lunastada kõigest ülekohtust ja puhastada endale pärisrahvaks, innukaks headele tegudele” (Tt 2:14). Lunastus sisaldab seega endas ka meie elu pühitsemise ja puhastamise protsessi. See eeldab, et Kristus maksis ristil meie võla, tagas meile üleastumiste andestuse (Ef 1:7) ja andis meile õigeksmõistmise anni (Rm 3:24). Teisisõnu, kui me oleme vabad oma patu hukkamõistust anni läbi, mille Kristus meile ostis (meie pattude andestus), mõistetakse meid õigeks usu läbi Kristusesse.

Jumal ei saanud pattu ignoreerida, tehes nägu, nagu poleks seda kunagi eksisteerinudki. Ta rahuldas iseenda moraalsed nõudmised, makstes ise lunahinna. Ta ostis inimkonnale ja tervele planeedile tagasi eluõiguse. Kas inimesed seda tunnistavad või mitte, me kõik kuulume Jumalale.

Loe 1Kr 6:20. Missugust mõju peaks avaldama meie igapäevasele elule teadmine, et me oleme Kristuse verega lunastatud? Mis väärtus on kingitusel, kui see, kellele kingitus pakutakse, ei võta seda kunagi vastu?

Lepitus

Loe hoolikalt 2Kr 5:18–21. Mida räägib see tekst lepitusest?

Lepitus on rahumeelsete suhete taastamine inimeste või inimrühmade vahel, kes kunagi olid vaenujalal. Tavaliselt vajatakse sellistel puhkudel vahendajat või läbirääkijat. Paulus kasutas seda näitena, kui selgitas risti olemust.

Esitkes, Jumal võttis patuste lepitamise initsiatiivi endale, teisi sõnu – hoolimata meie patust, armastas Jumal meid siiski.

Teiseks, Jumal kasutas Vahendajat, läbi kelle lepitus sai võimalikuks. Tema, “kes meid on enesega Kristuse läbi lepitanud” (2Kr 5:18), lepitab “Kristuses maailma enesega” (s 19). See viitab ületamatule vahemaale inimese ja Jumala vahel, olukorrale, mis nõudis Vahendajat.

Kolmandaks, lepituse objekt on defineeritud kui “meie” ja “maailm”. Jumal „lepitab meid iseendaga Kristuse läbi“ (s 18). See tegusõna on minevikus, viidates tõsiasjale, et tegevus, mida see väljendab, on lõpetatud. See tähendab, et usklikud naudivad juba praegu lepitusest tulenevaid hüvesid ja selle täielikkust. Mis puudutab maailma, siis me loeme, et “Jumal lepitab Kristuses maailma enesega” (s 19). Kontekst annab mõista, et maailma lepitamine on praegu toimuv protsess; see ei ole lõpetatud tegevus, nagu usklike puhul.

Neljandaks, lepitust kui protsessi kujundab kaks jumaliku toimingut. Üks on jumalik lepitusakt ristil, mille kohta on öeldud ka: “ega arvestata neile nende üleastumisi” (s 19). Patt oli barjäär, mis muutis Jumala jaoks võimatuks lepitada inimesi enesega. Sellest tulenevalt olime Tema viha objektid. Kuid Ta otsustas lubada oma armastusel vabalt meie peale voolata, eemaldades patubarjääri. Jumalikust perspektiivist on lepitus just selle barjääri eemaldamine. Teine lepituse aspekt on lepituse teenistus (s 18), lepitusesõnumi kuulutamine (s 19), mis meile on usaldatud. “Meie oleme nüüd Kristuse käskjalad” (s 20). Just selle teenistuse kaudu saavutab lepitus ideaalse eesmärgi, mis on inimkonna vaenulikkuse lõpp Jumala suhtes.

Kas on kedagi, kellega sind peaks lepitatama? Kui nii, kuidas saab lepituse mõistmine, mille Jeesus on sinu eest teinud, aidata sul teistega lepitust otsida?

Õigeksmõismine

Õigeksmõistmine on oma olemuselt seaduslane termin, mis viitab kellelegi, keda süüdistatakse kuriteos, kuid kes kohtus õigeks mõistetakse. Ka seda kontseptsiooni on kasutatud Uues Testamendis, selgitamaks ristil olulisust.

Miks vastandab Paulus õigeksmõistmise usu läbi kuulekusele käsule ja kuidas aitab see kontrast meil õigeksmõistmist paremini mõista? (Rm 3:19-24).

Nende salvide põhjal saab ära märkida paar punkti. Esiteks, seaduse kujund annab mõista, et inimesi süüdistatakse kuriteos. Sel konkreetsel juhtumil on inimesed ka süüdi, teisiti väljendades on nad seaduse needuse all (Rm 2).

Teiseks, Jumal on pakkunud inimestele nende kitsikusest välja-pääsu. “Nüüd,” Kristuse tulemisega, “on ilma Seaduseta saanud avalikuks Jumala õigus” (Rm 3:21), seega ei tulene Jumala õigus meie sõnakuulmisest seadusele. Paulus selgitab, et “see Jumala õigus tuleb Jeesusesse Kristusesse uskumise kaudu kõigile, kes usuvad” (s 22). Õigus tähistab siin mitte ainult õigeksmõistmise jumalikku avaldust, vaid eriliselt meie usu osa Kristusesse Jumala päästeplaanis.

Kolmandaks, see õigeksmõistmine on suunatud nii juutidele kui paganail (s 22, 29). Jumal ei tee inimestel vahet: kõik on patused ja kõik mõistetakse õigeks “tema armust” (s 24). Lahendus inimkonna väljapääsmatule olukorrale on õigeksmõistmine, mille osaliseks saavad usu kaudu kõik need, kes usuvad. See päästeand on seotud Vaimu vastuvõtmisega, kes võimaldab meil käia uues elus (Gl 3:2, 3; Rm 6:4).

Neljandaks, Jumala otsus on õigustatud tänu Kristuse lunastustööle. Meil on nüüd kahe kujundi kombinatsioon – lunastus ja õigeksmõistmine –, mis kirjeldab ja paneb seadusliku aluse Jumala otsusele mõista õigeks need, kes võtavad vastu Kristuse õiguse (Rm 4:3-6). Jumal võib teha kujuteldamatut, sest Kristus võttis endale meie patu ja suri meie asemel (2Kr 5:21).

Loe veel kord Rm 3:19-24. Suuna selle teksti sõnum iseendale isiklikult. Mida sa saaksid just praegu sealt ammutada, aitamaks paremini mõista, kuidas sa saad olla õige Jumalas?

Lepitusohver

Loe Rm 3:25, 26. Kuidas selgitab Paulus Kristuse ohvrit meie eest?

Sõna *ohver* kasutamine, märkimaks Kristuse surma, ei ole sümbolne või metafoorne, see väljendab juhtunu reaalsust; Kristus *ohverdas* enese meie eest. Vana Testamendi ohvrid olid peegeldus sellest tõelisest ja tegelikust ohvrist, mis on kõige selle keskmes, mis Jumal meie heaks on teinud.

Esiteks, Jumal ise tõi selle ohvri, et taastada meie suhe Tema (Rm 3:25). Mida meie ise teha ei saanud, seda tegi Jumal oma Poja isikus.

Teiseks, see oli asenduslik tegu. Kristus oli patuta, ilma igasuguse veata, kuid siiski oli Ta patuohver (Rm 8:3; 2Kr 5:21). Tema kandis meie patud ristipuule ja suri meie eest (1Pt 2:21-24). Võttes meie patud enda peale, puhastas Ta meid patust ja taastas meie ühenduse Jumalaga.

Kolmandaks, Kristuse ohver on lepitav – see päästis meid Jumala viha alt. Paulus räägib Kirjas roomlastele Kristuse ohvrist pärast seda, kui on rõhutanud, et maailm oli patu vaevas ja seaduslikult Jumala needuse all (Rm 1-3). Jumala viha väljendus juba inimeste ebaõigluse ja väärustuste vastu (Rm 1:18). Kristuse ohver on meid sellest vihast vabastanud ja päästmises jõuab meieni Jumala armastus. Lepitamine ei tähenda, et Kristus veenis Isa meid armastama – see tähendab, et Kristuse ohver tegi võimalikuks selle, et Jumala armastus meieni jõuaks. Kristus koges Jumala viha patu vastu, nii et meie ei peaks seda ise kogema. Kokkuvõttes, rist ei ole ainult koht, kus ilmnes Jumala armastus, vaid ka koht, kus Jumal kuulutas oma viha patu vastu.

Neljandaks, Kristuse ohver väljendab, muudab tegelikuks ja annab seadusliku aluse Jumala tahte meid päästa. Meie lunastamine ja lepitamine ei oleks olnud võimalik ilma Kristuse ohvrivõrre (Ap 20:28; Kl 1:20; Ilm 5:9). Tänu Tema ristisurmale, tänu Tema ainulaadsele ja ainsale ohvrile saab Jumal õigeks mõista need, kes usuvad Kristusesse (Rm 5:9). Mõistes patu Kristuses hukka, näitas Jumal, et Tema on õiglane, kui mõistab õigeks need, kes usuvad Kristusesse (Rm 3:26).

Jumala armastuse ilmnemine

Jumalik armastus, Jumala olemus oli see mootor, mis mõtles välja päästeplaani ja käivitas selle (1Jh 4:8). Jumala lunastustöö iga aspekt on osa jumalikust armastusest. Jumal saatis Poja meie eest surema, sest Ta armastas maailma (Jh 3:16). Poeg tuli siia maailma, et anda oma elu meie eest, sest Ta armastab nii oma Isa (Jh 14:31) kui meid (Jh 13:1). Need, kes saavad usus Kristusesse Jumalaga ühendatud, armastavad Jumalat (Jk 2:5), Jeesust (Jh 14:21) ja üksteist (1Jh 3:11). Sõnakuulelik elu Jumala käskudele on meie armastuse avaldus Kristusele selle eest, mis Ta meie heaks on teinud (1Jh 5:3). Krstuse elu ja surm oli Jumala iseloomu suurejooneline avaldus, armastuse ülevaim ilmutus.

Missugune peaks olema meie vastus Jumala armastuse avaldusele Kristuse surmas? 1Jh 4:7-11.

Jumala armastuse olulisus, nagu see on meile ilmutatud Kristuse ohvris, on paremini haaratav, kui paneme selle kosmilise konflikti konteksti. Saatana süüdistused Jumala suunas külvavad kahtlusi taevaste olevuste meeltesse Jumala olemuse kohta. Kas Jumal oli tõesti armastav, ennastohverdav Jumal, nagu Ta väitis end olevat, või oli Tema tegelik isekas loomus peidetud näilise ennastsalgavuse maski taha? Kristuse rist hajutas igaveseks kõik kahtlused Jumala iseloomu suhtes.

Tõsiasi, et Looja valis tahtlikult inimesekssaamise tee – kannatada ja ristil surra –, et päästa inimkond, kes seda ei väärinud, tegi kõigile avalikuks, et Jumala armastus ei ole taevaste olevuste mõistuse jaoks täiesti haaratav. Hoomamatu ohvri isetu loomus tuleb selgelt välja faktis, et see, mida Jumal Kristuses korda saatis, oli tehtud teiste, mitte Tema enda isikliku hüve või heaolu jaoks.

Jumala armastuse kuulutamine Kristuse ristil hajutas ka inimeste vääritlemist Jumala olemuse kohta. “Esitledes Jeesust Isa esindajana, peame olema võimelised eemale peletama varju, mille Saatan on meie teele pannud, takistamaks meil näha Jumala armulikku ja sõnul seletamatut armastust, mida Ta Kristuses meile avaldas. Vaata Kolgata ristile. See seisab seal piiritu armastuse, taevase Isa mõõtmatu armu töötuse märgina” (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. raamat, lk 156).

Loe veel kord 1Jh 4:7-11 ja mõtle sellele, mida see ütleb sinu elu ja suhete kohta teistega. Mil viisil saaksid paremini väljendada armastust, millest siin juttu on? Mis takistab sind edasi minemast ja kuidas saaks need takistused eemaldada?

Edasiseks uurimiseks:

Lepitus: “Lepitus tähendab, et iga takistus inimhinge ja Jumala vahel eemaldatakse ja patune mõistab, mida tähendab Jumala andestav armastus. Jumal saab Kristuse ohvris andestada üleastujale, kes võtab vastu Kristuse teened. Kristus on kanal, läbi mille arm, armastus ja õigus võivad Jumala südamest patuse inimese südamesse voolata” (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. raamat, lk 396).

Jumala viha: “Kristus pidi võtma enda peale Jumala viha, mis seaduse järgi oleks pidanud langema inimese peale. Tema sai inimeste pelgupaigaks ja kuigi inimene on süüdi, väärides Jumala viha, võib ta siiski usus Kristusesse otsida pelgupaika ja olla turvalises kohas. Surma keskel on elu, kui inimene teeb valiku see vastu võtta” (Ellen G. White, *Review and Herald*, 24. veebruar, 1874).

Küsimused aruteluks:

1. Missuguse selle nädala jooksul õpitud kujundiga suhestud sina kõige paremini? Miks? Arutage oma grupis erinevate kujundite üle ja jagage üksteisega oma valiku põhjuseid.

2. Mõtle lepitamise teemale. Mida me saame inimsuhetes lepituse kohta sellist õppida, mis aitaks meil seda paremini mõista päästetafoorina?

3. Mil viisil on rist Jumala armastuse suurim väljendus? Mida lohutavat saame risti juures teada Jumala olemuse kohta, mis aitaks meil üle elada ka rasked ajad?

4. Jumala viha patu vastu ei saa lihtsalt välja lülitada – mida peaks see meile patu olemuse kohta õpetama? Teisisõnu, miks Jumal lihtsalt ei unustanud pattu ja peab seeasmel oma viha patu vastu välja valama?

Kokkuvõte: Piiblis on erinevaid kujundeid, aitamaks meil mõista Kristuse surma. *Lunastus* annab mõista, et Tema surm vabastab meid patu võimu alt. Tema surm taastab rahumeelse suhte Jumalaga; see lepitab meid meie mässust. Kristuse surmas mõistetakse meid taevase kohtu ees süütuks, sest Tema suri meie asemel, meie eest. Tema surm ristil on koht, kus Jumal meile hüüab: “Vaata ometi, kui palju ma sind armastan!”

10. õppetükk: 29. november-5. detsember

Lepitus ristil

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 26:37, 38; 27:46; Mk 14:33, 34; Lk 22:40–44; Jh 19:28–30.

Meelespeetav tekst: “Kes meid on kiskunud välja pimeduse meelevallast ja asetanud oma armsa Poja kuningriiki, kelles meil on lunastus, pattude andeksandmine” (Kl 1:13, 14).

Juhtmõte: Mõistmaks paremini Tema lepitava surma tähendust, püüame kirjeldada Jeesuse kogemust Ketsemanis ja ristil.

Üks mees kaebas kohtusse kiirtoidukompanii, süüdistades, et tema ülekaalulisus ja terviseprobleemid tulenesid tema neljast või viiest einest nädalas kiirtoidurestoranis. Ta süüdistas oma probleemides ettevõtet, mitte ennast!

Me kõik kipume nii mõtlema, süüdistades oma väärates teguvii-sides teisi. Kuid Jumal ei võta selliseid vabandusi vastu; Ta peab igäüht meist vastutavaks meie pattude eest. Siiski peitub just siin lepituse saladuse ilu. Kui me mõistame oma pattude vastutust ja meil on tõeline usk Jeesusesse, on Jumal tahtlik meile meie patud andes-tama. Kui me tunnistame oma vastutust, oleme oma mässu karistusest vabastatud. Mis selle karistusega juhtus? Jumal ei vaadanud sellest mööda. Ei, Ta lubas sellel Jeesusele langeda ja selle nädala teema ongi Jeesuse kogemus selle karistuse kogemisel.

Ängistus: Ketsemani suunas

Loe Mt 26:37, 38; Mk 14:33, 34. Mida Jeesus Ketsemanis nende salmide põhjal läbi elas?

Jeesus teadis täpselt, mis Teda paari järgmise tunni sees ees ootab. See kogemus oli äärmiselt valus ja raske. Ketsemani jõudnud, ei suutnud Ta enam oma emotsioone vaos hoida ja jagas neid Peetruse, Jakoobuse ja Johannesega (Mt 26:37, 38; Mk 14:33, 34). Tema keelekasutus oli väga oluline.

Ta „muutus kurvaks ja tundis ahastust“ (Mk 14:33). Kreekakeelne tegusõna *ekthambeo*, mis on tõlgitud *tundis ahastust*, tähendab emotsionaalselt väga ärevat seisundit, mille on põhjustanud miski segadusseajav, hämmastav. Sellega kaasneb sageli hirm, isegi surmahirm ja hirmuvärinad. Matteus kasutab tegusõna *lupeo*, mis on tõlgitud *surmani kurb olema*, rääkides emotsionaalselt suurest pingest, kurbusest ja ärevusest (Mt 26:38). Teine tegusõna Mk 14:33, *muutus kurvaks* (kr *ademoneo*), väljendab veelgi selgemalt Jeesuse ärevust, pinget ja hirmu. Jeesuse emotsionaalne ja füüsiline olek oli jõudmas vaevuse ja murrangu uutesse ja tundmatutesse sügavustesse. Tundus, et rahu, mis Teda siiani oli iseloomustanud, oli kadumas; hirm ja ärevus võttis maad. Pane tähele, et Markus kirjutab, et Jeesus „muutus“ kurvaks, kui Ta Ketsemani jõudis. Emotsionaalne keeristorm võttis hoogu ja muutus hullemaks.

Kuigi Jeesuse füüsilisele ja emotsionaalsele seisundile ei ole antud ühtegi eraldiseisvat põhjust, saame Uue Testamendi valgel järeldada, et see oli maailma patu kandmise tagajärg, mitte hirm selle ees, mida inimesed Temaga teha võivad. „Mu hing on väga kurb surmani“ (Mk 14:34). Just nii kirjeldas Jeesus oma olukorda jüngritele. „Minu hing“ võis olla empaatiline väljend enda kohta – „mina“, või tähistada Tema kogemuse kõikehõlmavat olemust. Väljend „kurb surmani“ on tõlge kreekakeelsest sõnast *perilupos*, mida tavaliselt kasutati mõõtmatu ja põhjatu kurbuse kohta. Sellel konkreetset juhul oli kurbuse intensiivsus Jeesuse saatjaks teise surma piiride juurde. Ta kannatas selle saatuse all, mis tegelikult oleks pidanud meile kuuluma.

Mõttele Jeesuse kannatustele Ketsemani aias ja püüa mõista seda, et tegelikult oleksid seal pidanud olema sina, mitte Tema. Mis tundeid see mõte sinus tekitab? Kuidas peaksid need tunded üle kanduma meie muudetud ellu?

Karikas: Tahtlik allumine

Loe Jeesuse palvet Ketsemani aias (Mt 26:39–42; Mk 14:35, 36; Lk 22:40–44). Mis on selle palve tuum? Missugune peamine ois tuleb esile, mõeldes Jeesuse suhtumisele sellesse, mis Teda ees ootab?

Jeesus kasutas aias olles karika metafoori, aitamaks meil mõista Tema sisemisi tundeid. Piiblis kasutatakse karika kujundit nende õnnistuste kirjeldamisel, mis me Jumala käest saame (Ps 16:5; 23:5) või pääste kirjeldamisel, mida Ta meile pakub (Ps 116:13). Kuid sagedamini kirjeldatakse selle terminiga Jumala kohtumõistmist patu ja patuste üle (Ps 75:8). See karikas on täidetud Tema vihaveinaga, Tema õiglase vihaga vaenlaste suhtes (Jr 25:15, 16). Just sellele karikale viitas Jeesus, kui Ta palus Isa sellel endast kõrvale minna, kui võimalik (Mt 26:39, Mk 14:36). Ta koges üksildust – hüljatust jüngrite ja eriti oma Isa poolt. Ta otsis jüngrite seltsi ja lohutust, kuid ei leidnud kumbagi. Ja nüüd, täiesti ükski, palus Ta Isa, et Ta Teda maha ei jäta. Vastus, mis Jeesusele jumaliku vaikuse pimedusest tuli, oli: “Inimkonna päästmise jaoks ei ole mingit muud võimalust.” Jeesus leppis vabatahtlikult Isa tahtega.

Kui sõjaväelaste salk tuli Jeesust kinni võtma, püüdis Peetrus Teda kaitsta. Kuidas aitavad Jeesuse sõnad Peetrusele (Jh 18:11) meil paremini mõista Kristuse valmisolekut meie eest kannatada?

Jeesus tuli sellele planeedile surema: “Sest ka Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest!” (Mk 10:45). Jumal ei saa definitsiooni kohaselt surra, kuid et Ta saaks meie patu ja karistuse enda peale võtta, pidi Ta saama inimeseks, looduks, ja loodolevustel ei ole elu enestes – nad võivad surra. Ketsemani aias oli Jeesus valmis surema, loovutama oma elu patuste eest, kes ei ole seda väärt.

Millal oli viimane kord, kui sa tahtlikult võtsid vastu kannatuse puhtalt teise inimese pärast, ilma igasuguse isikliku kasuta? Mida sa selle vastuse põhjal enda kohta teada saad? Ja mida saad sellest Jeesuse kohta õppida?

Pimedus: Vaenlasele üle antud

Ketsemani aias ja ristiteel astudes koges Jeesus kurjusejõudude survet, nagu ei kunagi varem. Võitlus saatanlike jõududega kirjeldamatute dimensioonideni pani proovile Päästja olemuse.

Häbistamiste saatel anti “Inimese Poeg patuste kätte” (Mt 26:45). Tegusõna (*ära*) *andma* (kr *paradidomi*) kasutatatakse mitmel korral, kirjeldamaks Jeesusega juhtunut. Siin annab kontekst mõista, et Juudas annab Ta ära, kuid Juudase kurja vabatahtliku otsuse taga on jumalik plaan, mis salapärasel viisil täide läks. Jumal oli see, kes “loovutas (Kristuse) meie üleastumiste pärast” (Rm 4:25). Kuid Kristus andis ise ennast meie eest ära, nagu on kirjas Gl 2:20 ja Ef 5:2 – selgelt viidates Tema ohvrisurmale ristil.

Vastavalt Matteuse 26:45., 45. salmile anti Jeesus üle patuste kätte. See tegusõna väljendab omandi andmist ühe käest teise kätte. Tõepoolest, “Jumala valgus kadus Tema nägemisulatuses ja Ta anti üle pimedusejõududele” (Ellen G. White, *Bible Echo and Signs of the Times*, 1. aug 1892). Nüüd oli Ta täiesti patuste kätte antud; see tähendab, kurjuse jõudude kätte. Tema jaoks oli “pimeduse meelevald” see (Lk 22:53), kui Ta koges täielikku eraldatust Isa armastusest. Kristus läks ise pimeduse kuningriiki ja just seal, selles kuningriigis, alistas Ta kurjuse üks kord ja lõplikult. Lihaksaanud Jumalana inimkehas võitis Ta Saatana kuningriigi.

Kuidas kirjeldab Jeesus oma võitu pimedusejõudude üle? (Lk 11:20-22)

Luukas kirjutab, et Jeesus oli silmitsi pimeduse valitsusega (Lk 22:53) ja Paulus lisab, et Jumal “on meid kiskunud välja pimeduse meelevallast ja asetanud oma armsa Poja kuningriiki, kelles meil on lunastus, pattude andeksandmine” (Kl 1:13, 14). Kristus läks pimeduse valdustesse ja koges seda, mida meie oleksime pidanud kogema; Ta tegi seda meie päästmiseks Saatana võimusest (Ap 26:18). Seal olles Ta “paljastas valitsused ja meelevallad, häbistas neid avalikult, võidutsedes nende üle risti läbi” (Kl 2:15).

Kuidas peaks meie teadmine Kristuse võidust nende kurjusejõudude üle julgustama meid meie igapäevastes võitlustes suure võitluse raames? Mida tähendab Tema võit meie jaoks? Kuidas me saame sellest võidust enda elu jaoks abi?

Hüüd: Saladuse uurimine

Ristil elas Jeesus läbi mõõtmatud kannatusi. Kuid kannatas ka Isa. Jumal oli Kristuses, “kõikvõimas Jumal kannatas koos oma Pojaga” (Ellen G. White, *The Upward Look*, lk 223). Võiks isegi öelda, et “koos Kristusega löödi risti Jumal ise: Kristus ja Isa on üks” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 26. märts 1894). Mis oli selles kannatuses sellist, mis sundis Kristust küsima: “Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mu maha jätsid?” (Mt 27:46)?

Kuidas sa mõistad Jeesuse hüüet selle salmi põhjal?

Ristil koges Jumal midagi sellist, mida Ta ei olnud kunagi varem kogenud: patu karistust. “Pimedusejõud kogunesid Tema hinge ümber, sest Jumala armastus ja ligiolu tõmbusid eemale, Ta seisis patuse asemel. Õige peab kannatama Jumala viha ja hukkamõistu all, mitte kättemaksuhimu all, sest Jumala süda tundis sügavaimat kurbust, kui süütu Tema Poeg pidi kannatama patu karistuse pärast. Sellist jumalike jõudude lõhestatust ei tule enam mitte kunagi läbi terve igaviku” (Ellen G. White Comments, *SPA Piiblikommentaar*, vol 7, lk 924).

See mõte näitab, et, esiteks, Jumal ei tõmmanud oma armastust Pojalt ära mitte seepärast, et Ta ei oleks Teda armastanud, vaid kuna Jeesus suri asemel. Sel hetkel ei olnud võimalik Jumala armastust Jumala Pojale edasi anda! Teiseks, Isa südames ei olnud mingisugust kättemaksuhimu, kui Tema Poeg suri maailma pattude eest. Ta ei rõõmustanud Poja surma üle, vaid kannatas koos Temaga. Kolmandaks, tõeline karistus, mille Jumal meie pattude eest maksis, oli “jumalike jõudude lõhestatus”. Ellen White viib meid Isa, Poja ja Püha Vaimu suhete saladuslikule pinnale, kirjeldades, mida Kolmainsus läbi elas, kui Jeesus ristil rippus. Tegusõna *lõhestama* tähendab “lahti murdma või jõuga laiali kiskuma”. See, mis oleks pidanud jääma ühendatuks, rebiti lahti.

Lühidalt, Kristuse ohvri kaudu võttis Kolmainsus vastutuse maailma pattude eest enda peale ja veelgi enam, Kolmainsus kannatas nende pattude tagajärgi. Kas võib olla, et Kolmainsus, kes ei saa surra, tundis ainulaadsel viisil – jumalike jõudude ajutise lõhestatuse kaudu – langenud inimkonna igavese surma täielikku intensiivsust selles, et Poeg oli ajutiselt Kolmainsuse ühtsusest kõrvale jäänud.

See oli meie lunastamise hind!

See on lõpetatud: Surmast ellu

Kirjelda Jeesuse viimaseid kogemusi vahetult enne Tema surma (Jh 19:28-30). Mida Jeesus sellega mõtles, kui Ta ütles, et “see on lõpetatud”? Mis oli lõpetatud?

Kuigi Kristuse surmaminemist juhendas vaenlane, Saatan koos tolleaegsete juhtidega, andis Kristus oma elu vabatahtlikult Isa kätte: “Kui nüüd Jeesus oli võtnud äädikat, ütles ta: “See on lõpetatud!” ja, langetanud pea, heitis hinge” (Jh 19:30). Keelekasutus annab mõista, et Ta jäi magama, usaldades Isa headust, heasoovlikkust ja armastust. Ta oli oma jüngritele öelnud: “Ma annan oma elu, et seda jälle tagasi võtta. Keegi ei võta seda minult, vaid mina ise annan selle omal tahtel” (Jh 10:17, 18). Kui hetk oli saabunud, tegigi Ta nii.

“See on lõpetatud” tähendas seda, et nüüd on üks kord ja kõikide eest ohverdatud täiuslik lepitusohver ja et taevas ja maa on selle kaudu taas ühendatud. Päästeplaan, mida aegade jooksul saladuses oli hoitud, oli nüüd täielikult universumile paljastatud Jumala kuuleliku Poja ristisurmas. Jumal tõi ohvri ja nüüd on lepituse vägi kättesaadav igale inimesele, kes vaatab ristile kui päästevahendile. Vana Testamendi ohvrisüsteem oli lõppenud. Jeesuse surma hetkel lõhenes templi eesriie kaheks, ülevalt alla (Mt 27:51; Mk 15:38), olles märgiks sellest, et Jumala ligiolu ja ligipääsetavus on nüüd Tema armsa Poja ohvris ja isikus.

“See on lõpetatud” oli võiduhüüe. Ta tuli Saatanat võitma ja Ta saavutas selle võidu inimkeha nõrkuses ning koletu vaenu vastuolude keskel (Hb 2:14). Ristil vormistati Saatan ja tema inglite lõplik häving.

See võit ilmutati meile ja pitseeriti Tema ülestõusmisega, kui kurjusejõud ei suutnud Jumala Poega hauas hoida. Sel auväärusel pühapäevahommikul täitusid Jeesuse sõnad: “Minul on meelevald seda [oma elu] anda ja minul on meelevald seda jälle võtta. Selle käsu olen ma saanud oma Isalt” (Jh 10:18). Jeesus on “Elav. Ma olin surnud, ning ennäe, ma elan igavesest ajast igavesti ning minu käes on surma ja surmavalla võtmed” (Ilm 1:18).

Missuguse lootuse annab meile tõsiasi, et Jeesus lõpetas ristil oma töö? Mida see ütleb meile Temas puhkamise ja Tema töö kohta meis? Kuidas peaks see reaalsus väljenduma meie elus ja käitumises?

Edasiseks uurimiseks: “Inimene ei ole loodud patukandjaks ja ta ei saa kunagi tunda seda patuneedust, mida Päästja endal kandis. Ühtegi muret või kurbust ei saa võrrelda koormaga, mida Tema tundis ja mis langes Tema peale Jumala viha haaramatu jõuga. Inimene suudab välja kannatada vaid piiratud hulga katsumusi ja hädasid. Surelik suudab kanda vaid piiratud koormaid ja inimese olemus annab lõpuks järele. Kristus suutis kanda suuremaid kannatusi, sest inimlik koeksisteeris jumaliku olemusega, suurendades kannatuste taluvuspiiri, mis oli vajalik kadunud maailma pattude kandmiseks. See agoonia, mida Kristus läbi elas, laiendab ja süvendab meie arusaamist, andes meile ulatuslikuma kujutluse patu olemusest ja kättemaksu iseloomust, mille Jumal saadab nende peale, kes jätkavad patust. Patu palk on surm, ent Jumala and on igavene elu Jeesuses Kristuses kahetsevatele uskuvatele patustele” (Ellen G. White Comments, *SPA Piiblikommentaar*, vol 5, lk 1103).

Küsimused aruteluks:

1. Loe hoolikalt Ellen White'i tsitaati ülal. Ta ütleb, et ükskõik, mida meie, surelikud inimesed, iial oleme kogenud, ei ole võrreldav Jumala Poja kannatustega ristil. Mida räägib see meile hinna kohta, mille Jumal meie eest maksis? Kuidas aitab see mõtte, et Kristuse kannatused olid raskemad kui mis iganes inimlikud kannatused, meil mõista, kuidas saavad armastava Jumala loodud maailmas kannatused üldse eksisteerida? Kas ja kuidas lohutab sind teadmine, et Jumal on sinu patu pärast kannatanud rohkem kui ükski inimene iial suudaks?

2. Uuri veel kord kolmapäevast õppetundi, mõtet selle kohta, et jumalik Kolmainsus oli ajutiselt lõhestatud. Missugune osa sellest mõttest aitab sul paremini mõista lepituse sügavust. Kuidas oli see Kolmainsuse kogemus “karistus” meie patu eest? Arutlege vastuse üle oma hingamispäevakooliklassis.

3. Mida tähendab anda ennast isetult teiste eest? Missuguseid igapäevaelu näiteid sa leiad selle põhimõtte toimimise kohta? Kuidas saame meie üksikisikute ja kogudusena paremini praktiseerida isetut andmist?

Kokkuvõte: Jeesus koges ristil täielikult patuste igavest lahutatust Jumalast. Jumal ise oli Kristuses, makstes patu hinna ja lepitades meid meie pattudest.

11. õppetükk: 6.-12. detsember

Kristuse lepitusohvrist tulenevad hüved

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 8:34–39; 1Kr 15:16–18; Ef 1:3; Kl 1:16, 17; Hb 7:25; 1Pt 3:21, 22; 1Jh 1:9.

Meelespeetav tekst: “Just seepärast ta võibki päriselt päästa neid, kes tulevad Jumala ette tema läbi, elades aina selleks, et nende eest paluda” (Hb 7:25).

Juhtmõte: Kristuse taevase pühamu preestritöö uurimine, näitamaks, et see on osa Tema lunastustööst meie jaoks.

Kristuse asendamatu vahendustöö meie jaoks taevases templis ei vähenda risti lõplikkust. Ilma Temata ei oleks meie käsutuses Jumala lõpmatut ja rikkalikku armuandi. Usklikud saavad Kristuse vahendustöö kaudu osa risti lunastavast väest. Kõik ristist tulenevad hüved on meie käeulatuses, kui usume Tema lepitusohvrisse.

“Pöörduge minu poole ja laske endid päästa, kõik maailma ääred” (Js 45:22) – see on Kristuse surma sõnum ristilt. Lunastuse mõju on meile kättesaadav Kristuse vahendustöö kaudu. Sel nädalal uurime Kristuse ülempreestri teenistuse imelisi hüvesid meie jaoks, et paremini mõista Jumala päästvat armu.

Ülestõusmine ja taevasseminemine

Kristuse ihuliku ülestõusmise doktrinaalne olulisus on ülimalt tähtis, kuna ilma selleta ei ole pattude andestust, päästmist ega ka lootust igavesele elule.

Loe 1. Kr 15:16–18. Kui tihedalt seob Paulus lepituse ja Jeesuse ülestõusmise?

Kristuse surmal ei oleks olnud mingit lepitavat või andestavad väge, kui sellele ei oleks järgnenud Issanda ülestõusmine. Seega ei peaks me Kristuse lepitustööd piirama vaid ühe sündmusega Jumala lunastusplaanis. Rist ja ülestõusmine on ühe ja sama lunastustöö lahutamatud osad.

Kuidas sa selgitaksid tihedat seost Kristuse ülestõusmise, taevasseminemise ja vahemehetöö vahel? 1Pt 3:21, 22; Rm 8:34-39.

Jeesus võttis endaga taevasse meie kirkastatud inimliku olemuse, avades seega inimkonnale taevavärvad. Tema ülestõusmine ja taevasseminemine tähendavad esiteks seda, et Ta lõpetas töö, mida tuli maa peale tegema (Jh 17:4, 5; 19:30) ja teiseks, et Tema ülestõusmise ja taevasseminemise läbi on Kristus jäädavalt ühendanud Jumalaga need, kes usuvad Tema ohvrisurma. Ükski jõud kogu universumis ei saa neid Jumalast lahutada. Kuna Kristus eemaldas patumüürid, voolab Jumala armastus pidevalt ja igavesti Tema rahvale. Kolmandaks, Kristuse taevasseminemine tunnistab kurjusejõudude lõplikku alistamist ristil. Pärast taevasseminemist asus Kristus kaasvalitsejana troonile Jumala kõrvale, istudes Tema paremale kaele, “kus temale on alistatud inglid ja meelevallad ja väed” (1Pt 3:22), vaata ka Hb 10:12, 13). Ta jääb oma Isa juurde, kuni Tema vaenlased on Talle allutatud. Siis tuleb Ta tagasi, et päästa need, kes Teda ootavad (Hb 9:28), viies seega lõpule oma lunastustöö (Fl 2:10, 11; Ilm 17:14).

Missugust lootust pakub sulle teadmine Kristuse ülestõusmisest? Mil viisil garanteerib Tema ülestõusmine selle, et surm ei pea olema sinu lõplik lõpp. Kui see siiski on nii, keda peale enda saad sa süüdistada? Miks mitte teha praegu valik, mis säästab sind suurimast veast, mis sa iial teed?

Kristuse vahendus ja lepitus

Kuidas on omavahel seotud Kristuse lepitusohver ristil ja Tema vahemehetöö taevases pühamus? Hb 7:25; 1Jh 1:9; 2:1, 2; 4:10.

Kristuse surm ja ülestõusmine tegid võimalikuks Kristuse vahendustöö Isa ees. Kristuse vahendus tähendab seda, et inimeste patt ja süü ei ole taevas Issanda ees ebaolulised. Vaid Kristuse töö kaudu meie heaks saame osa Tema ohvrisurma hüvedest. Jumala silmis on süü ja patt siiski osa inimlikust kogemusest. See asjaolu muudab meie Vahemehe osa Isa ees lunastusplaani asendamatuks osaks.

Piiblis ei ole üheski kohas Kristuse vahendustööd tema lepitusohvrist eraldatud. Ohver toodi inimkonna eest, kuid selle andestav vägi toimib nende heaks, kes Vaimu kutset järgides kahetsevad ja pöörduvad. Andestus jõuab meieni Isalt Kristuse kaudu (Ef 4:32). Läbi Kristuse puudutab patukahetsus inimese südant (Ap 5:31). Kristuses saame andestuse pattudele, mille usklik on sooritanud pärast meelearandust, sest isegi pärast pöördumist ründab patt meid igast küljest. Johannes ütleb, et sellisel juhul on meil kaitsja, kes esindab meid Jumala ees ja kelle kaudu me saame andestuse (1Jh 2:1, 2).

Võib-olla on see põhjus, miks Hb 2:17 on kasutatud tegusõna *võima* oleviku vormis, viidates sellele, et Kristuse lepitustöö jätkub ka Tema ülempreestri teenistuses. See tähendab, et kuigi ristil lunastati kõik, saavad need, kes Temasse usuvad, Tema kui Vahemehe teenistuse kaudu taevases templis osa risti hüvedest. Ilma Kristuse eestkosteta taevases pühamus ei oleks risti lepitus ja vägi patustele kättesaadav. Tema vahendus sai alguse ristil. See teenistus ei ole täiendus Kolgatale, vaid sellest lähtub Jumala andestava väe tähendus ja tähtsus, eemaldades katte Tema ohvrisurma sügavuselt ja alaliselt lepitusväelt.

Kas sa oled patustanud, kuigi oled Jeesuse oma Päästjana vastu võtnud? Kui nii, missugust lohutust pakub sulle teadmine, et Kristus kostab sinu eest taevas ja vahendab sulle Jumala andestust? Miks on meie teadlikkus sellest oluline?

Kristuse vahendustöö taevases pühamus

Mida räägivad järgmised salmid Kristuse Vahemehe töö kohta, mida te meie jaoks taevases pühamus teeb? Jh 16:23, 24; Ap 5:31; Ef 1:3; 2:18; Hb 1:2; 4:16; 13:20, 21.

Nii nagu Kristuse surma ei saa lahutada Tema ülestõusmisest, nii ei tohiks me eraldada ka Tema troonimist ja vahendustööd pärast ülestõusmist. Ülestõusmise tulevikku suunatud eesmärk oli Tema ametisse seadmine meie Ülempreestrina. Jeesus lõpetas oma ohvriteenistuse ristil ja nüüd teenib Ta Kuninga ja Preestrina taevases pühamus. Teekond alandusest ülendamiselle näitab meile Tema kui Lunastaja töö edasist arengut. See ei mõjuta Tema lepitava ohvrisurma lõplikkust (Hb 10:12), pigem avaldab meile veelgi enam selle hüvesid.

Kristus alustas oma vahendustööd kohe pärast troonimist ja sellel sündmusel oli kogudusele otsene mõju. Selle vahendustöö tulemusena on “Kristuse töötavad ja võitlevad sõbrad siin maa peal “vastu võetud selles Armastatus” (Ef 1:6). Kõigi taevainglite ja langemata maailmade esindajate ees on nad õigeks kuulutatud” (Ellen G. White, *Ajastute Igatsus*, lk 834). Kristuse järgijate objektiivne õigeksmõistmine taevases oli seotud kohese Vaimu väljavalamisega. Jeesus lubas jüngritele, et Isa annab neile teise Lohutaja (Jh 14:16, 17) ja nelipühil tõlgendas Peetrus Püha Vaimu väljavalamist kui hetke, mil Kristus alustas oma vahendustööd nende heaks, kes usuvad Kristusesse (Ap 2:33).

Hea sõnum on see, et Jeesus töötab oma rahva heaks. Peetrus kirjutas, et Kristus peab jääma taevasse “kuni selle ajani, kui ennistatakse kõik, millest Jumal on rääkinud oma pühade prohvetite suu kaudu maailma algusest peale” (Ap 3:21). Veel on prohvetikuulutusi, mis ei ole täitunud; kui need lähevad täide, siis lõpeb Kristuse töö Isa ees. Lõplik taastamine seisab siiski veel ees ja Kristuse vahendustöö viib meid selle suunas. Me elame ikka veel lunastusloos, Tema taevasse minemise ja teise tulemise vahelisel ajal. Ajal, mis nende kahe sündmuse vahele jääb, teenib Tema Vahemehena ja kogudus täidab talle jäetud missiooni.

Loe Ilm 8:2-5. Mis on selle pildi tähendus? Veelgi olulisem, missugust lootust annavad need salmid, viidates Kristusele kui meie taevasele Vahemehele, sulle ajal, mil võiksid tunda, et Jumal ei saa sinu palveid vastu võtta?

Kristuse vahendustöö ja elu alalhoidmine

Kuidas mõjutab Kristuse vahendustöö taevases pühamus loodusmaailma? Jh 3:35; Kl 1:16, 17; Hb 1:3.

Maa oleks arvatavasti sama kõle nagu Mars, kui ei oleks olnud Kristuse risti ja Kristuse vahendustööd Isa ees. Nagu juba märgitud, on patul loodusele negatiivne mõju; see muutus patu mässava loomuse väljenduseks. Ja siiski ei hüljanud Jumal loodust. Psalmist ütleb: “Hea on Issand kõigile ja tema halastus on üle kõigi tema tegude” (Ps 145:9). Issand hoolitseb maa eest – see on Jumala armastuse ilmutus.

Kui Jumala loodu seas on mingi eriline element, mida patt otsest ohustab, siis on see meie planeedi salapärane elu-fenomen. Jumal otsustas armastuse sunnil kaitsta ja hoida oma loodud elu, hoolimata selle rikutustest. Paulus ütleb: “Sest tema sees meie elame ja liigume ja oleme” (Ap 17:28). Me ei võlgne elu säilitamist mehaanilistele seadustele, mis Jumalast sõltumatult edasi töötaksid: “Inimese füüsiline organism on Jumala järelvalve all, kuid see ei ole nagu kell, mis tööle panduna ise edasi töötaks. Süda töötab, pulsilööb teise järel, hingetõmme hingetõmbe järel – see kõik on Jumala järelvalve all. Iga hingetõmme, iga südamelööb on inspiratsioon Temalt, kes puhus Aadama sõõrmetesse eluõhu – igavesti eksisteeriva Jumala, suure Mina Olen inspiratsioon” (Ellen G. White, *Medical Ministry*, lk 9). Kuigi patused on surma ära teeninud, hoiab Jumal oma armus nende loomupärast elu, see on võimalik vaid tänu ristile. Paulus ja Barnabas ütlesid paganatele: “Jumal ei ole jätnud andmata endast tunnistust, tehes head: andnud taevast teile vihma ja viljakaid aegu, kosutanud teid toiduga ja teie südant rõõmuga” (Ap 14:17). Tema laseb “tärgata rohu loomadele ja orased inimeste tarbeks, et tuua leiba välja maa seest” (Ps 104:14). Kõike seda ei ole me üldse väärt, see on Tema armastuse ja armu väljendus Kristuses (Mt 5:45; Lk 6:35). Jumala heasoovlikkus ei piirne vaid nendega, kes Teda teenivad – see jõuab iga inimeseni.

Mõtles tänase õppetunni järeldustele: igaüks võlgneb oma olemasolu Kristuse armule. Kuidas peaks see fakt mõjutama seda, kuidas sa suhtud teistesse inimestesse? Kuidas aitab see sul mõista inimelu väärtust?

Kristuse vahendustöö ja Vaimu töö

Et armu dünaamilist olemust paremini mõista, kasutavad teoloogid tavaliselt mõisteid *päästev arm* ja *pühitsev arm*. Adventistlikust seisukohast on päästev arm Jumala armu ilmutus patuste suhtes, kaitsmaks elu planeedil ja Vaimu tööd inimsüdamel, mis kutsub meid patukahetsusele, ülestunnistamisele ja pöördumisele. Pühitseva armu all mõistetakse tavaliselt Vaimu tööd inimese südamel, kes on Kristuse oma Päästjana vastu võtnud. Kristuse ristisurm lõi armuõhkkonna, mis planeeti ümbritseb: “Tema Poja võrreldamatu anni kaudu on Jumal ümbritsenud terve maailma armuatomosfääri, mis on niisama ehe nagu õhk, mis maakera ümber tsirkuleerib. Kõik, kes teevad valiku hingata seda eluandvat õhku, elavad ja kasvavad täisealisteks meesteks ja naisteks Kristuses” (Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*, lk 68). See on päästev arm, kättesaadav kõigile, kes otsustavad selle vastu võtta.

Mida Kristus jüngritele lubas ja mis on selle anni ülesanne? Jh 14:16, 17; 16:8-11; Rm 8:9-14.

Jeesus ütles jüngritele, et pärast Tema äraminemist saadab Ta neile Vaimu ja see Vaim “toob maailmale selguse patu kohta ja õiguse kohta ja kohtu kohta” (Jh 16:8). See on päästev arm. Vaimu ülesanne on teha inimesed teadlikuks oma patust, süüst ja eraldatusest Jumalast. Samal ajal juhatab Ta nad Kristuse risti kui ainukese väljapääsu juurde nende lootusetust olukorrast. Ilma Vaimu tööta on rist üksi jõuetu. Kuid just risti tõttu on Vaim maailmas tegev, juhatahes pidevalt inimesi Jeesuse juurde päästet otsima.

Vaim ei ole vastupandamatu, see tähendab, et inimesed saavad sellele selja keerata, nagu paljud teevadki. Arm ei oleks arm (ega ju?), kui seda inimestele jõuga peale sunnitaks. Jumal austab oma loodolevuste vabadust – miski ei tõesta seda paremini kui rist.

Mil moel keerad sina Vaimu juhtimisele selja? Miks me seda teeme? Miks on see vastuhakk, ka “väikestes” asjades, nii ohtlik? Ja mis veelgi olulisem, kuidas saame päevast päeva õppida endid alistama ülevalt tulevale juhatusel?

Edasiseks uurimiseks: “Päästja esitab oma vahendistöö toimet Isa ees ja vannutab ennast Eestkostjaks. Esindades meid Eestkostjana, igatseb Ta, et me teaksime: Ta asetab kuldsele viirukipannile oma teened ja vahendusteenistuse, et need koos oma rahva siiraste palvetega Isale anda. Kui oluline on siis see, et me palvetaksime palju, sest kui meie palved tõusevad Jumala trooni ette, segunevad need seal Kristuse healõhnalise õigusega. Meie hääl ei ole ainus hääl, mida kuuldakse. Enne seda, kui see jõuab Jumala ette, seguneb see Kristuse häälega, keda Isa alati kuulab” (Ellen G. White, *Manuscript Releases*, vol 7, lk 166).

“Kuid seni, kui Jeesus on taevases pühamus inimeste Eestkostja, on nii võimukandjate kui lihtrahva juures tunda Püha Vaimu ohjeldavat mõju. See juhib sel ajal veel mõningal määral maa seadusandlust; kui poleks neid seadusi, oleks olukord maailmas palju halvem, kui ta on. Kuigi paljud meie valitsejad on aktiivsed Saatana abilised, on Jumalal veel rahva juhtide seas oma esindajaid. Vaenlane õhutab oma sulaseid astuma samme, mis takistaksid Jumala riigi tööd, kuid pühad inglid mõjutavad riigimehi, kes kardavad Issandat, võitlema selliste plaanide vastu” (Ellen G. White, *Suur Võitlus*, lk 610).

Küsimused aruteluks:

1. Kui Jumal armastab meid ja saatis oma Poja meie eest surema, miks on siis veel vajalik, et Jeesus teeniks Isa ees Vahemehena?
2. Loe Kirja heebrealastele. Mida räägib see meile Kristuse taevase vahendustöö tegelikkuse ja olulisuse kohta meie kasuks?
3. Kuidas vastab Kristuse taevane teenistus küsimusele: mida on Jeesus teinud kõik need aastad pärast ülestõusmist?

Kokkuvõte: Pärast ülestõusmist ja taevasse minemist jätkab Kristus oma päästvat tööd vahendustöö näol taevases pühamus. Sealt vahendab Ta inimestele materiaalseid õnnistusi ning kaitseb elu plaanidel. Meie Vahemehena rakendab Ta kõik Tema lepitusest tulenevad hüved nende heaks, kes vastavad Vaimu kutsele ja leiavad Temas oma Päästja.

12. õppetükk: 13.-19. detsember

Ühendatud Kristusele

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 5:19, 6:3–6, 8:9, 2Kr. 5:17, Gl 4:5–7, 6:15, Ef 4:24, Kl 3:10.

Meelespeetav tekst: “Niisiis, kui keegi on Kristuses, siis ta on uus loodu, vana on möödunud, vaata, uus on sündinud” (2Kr 5:17).

Juhtmõte: Kristuse lepitustöö jätkub, kui Ta kutsub meid saama Tema rajatud uue inimkonna liikmeiks Tema nimes.

Kristuse ohver annab meile kõik, mida me päästeks vajame. See kaasab võimaluse olla Tema kui meie Päästja ja Issandaga alalises ühenduses. Kristusega liitumine ristimises on meie osalemine Tema surmas ja ülestõusmises, see on meie äratundmine, et Tema surm on meie surm, kuna Ta suri meie asemikuna. Seega, me saame Temaga ühendatud. Selles ühenduses me mitte ainult ei omasta kõiki Tema ohvrist tulenevaid lõputuid hüvesid, aga saame ka osaks uuest inimkonnast, millele Tema oma isikus aluse pani. Meie liitumisel koguduse kui Kristuse ihuga muutub reaalsuseks ühendus Kristusega, mis saab võimalikuks Vaimu töös. Ühendus Kristusega tähendab omada isiklikku osadust Temaga ja olla ühendatud üksteisega Tema koguduse saladuses.

Kaks inimkonda

Uuri alljärgnevaid paralleele ja kontraste ning tee kokkuvõtte Aadama patust, langenud inimkonnast ja Kristuse loodud uuest inimkonnast.

AADAM:

1. Jumala Poeg (*Lk 3:38*)
2. Sõnakuulmatu (*Rm 5:19*)
3. Tema kaudu tuli patt (*Rm 5:12*)
4. Surmavalla algus (*Rm 5:17*)
5. Kõik tema järglased on patused (*Rm 5:19*)
6. Tõi surmamõistmise (*Rm 5:18*)
7. Temas surevad kõik (*1Kr 15:21*)

KRISTUS:

1. Jumala Poeg (*Lk 3:22*)
2. Sõnakuulelik (*Rm 5:19*)
3. Tõi armu kõigile (*Rm 5:20-22*)
4. Tegi võimalikuks elu valitsemise (*Rm 5:17*)
5. Tema kaudu saavad paljud õigeks (*Rm 5:19*)
6. Tõi õigeksmõistmise (*Rm 5:18*)
7. Temas tehakse kõik elavaks (*1Kr 15:21*)

Aadama langemine oli tema vaimuliku surma ja Jumalast eraldatuse tagajärg. Kõik tema järglased leiavad end samast olukorrast nagu Adam, võimetud ise patu ja surma üle võidutsema. Inimesed on loomuomase sünniga osa Aadamale kuuluvast inimkonnast, Jumalast eraldatud patusest inimkonnast.

Kuidas siis saada uue, Jumala rajatud inimkonna liikmeks? On vaid üks tee – uuestisünni kaudu. Uus inimkond koosneb nendest, kes on sündinud ülalt, mitte lihast (*Jh 3:3, 5, 6*). Need on need, kes nägid Kristuses Jumala ainukest päästeteed, uskusid Temasse ja kel nüüd on igavene elu (s 15). Nad kuuluvad uude loodusse, nad on vabastatud patu orjastavatest ahelatest (*2Kr 5:17*). Nad on saanud Jumala lasteks, taevase perekonna liikmeiks. Paulus kirjeldab seda kui lapsendamist Jumala perekonda (*Gl 4:5-7*). Jeesus kuulutati ristimisel Jumala Pojaks ja meie osaleme Tema lapseseisuses ristimise-lapsendamise läbi. Lapsendamine ei tähenda, et me oleme vähem kui lapsed, vastupidi, “eesama Vaim tunnistab koos meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed” (*Rm 8:16*).

Kuidas peaks meie elu selles uues inimkonnas erinema sellest, missugune see oli vanas? Missuguseid tähelepanuväärseid erinevusi leiad? Mida sinu vastus sinu enda kohta ütleb?

Luues kõik uueks: uus inimkond

Kristuse lunastustöö lõplik eesmärk on kõik uueks luua ja seeläbi tühistada patust põhjustatud häving. Juba Vana Testamendi prohvetid kuulutasid “uue” lootusest, eriti Jesaja, kes rääkis uue taeva ja uue maa loomisest (Js 65:17). Vana Testamendi uue-kontseptsiooni arendatakse täielikumalt edasi Uues Testamendis, Jeesuse lepitustöö perspektiivis. “Uus” ei ole ainult see, mida me ootame lootuses Kristusele, vaid ka see, mida me juba praegu kristlastena kogeme. Näiteks oleme juba praegu Kristusega *uue* lepingu suhetes (Mk 14:24); me käime juba praegu *uues* elus (Rm 6:4). Uus on juba praegu siin tänu sellele, et Kristus pani sellele aluse oma surma ja ülestõusmise väes.

Lepitustöö on oma olemuselt taasloomine, nii radikaalne, mille tulem on uus taevast ja uus maa. Siiski, see taasloomise töö ei alga uue taeva ja uue maa ega ka meie vana füüsilise ihu taasloomisega. See algab uue inimkonna loomisega. Me peame meeles pidama, et patuprobleem on otseselt ja esmaselt seotud inimeste langemisega. Probleemi lahendus saab alguse inimese südant kontrolliva patu mõju hävitamisest. See on võimalik tänu Kristuse tööle meis. Kristus pani aluse uuele inimkonnale; Tema on inimlik ja jumalik igaveseks ühendatud. Uus inimkond on seega inimeste osalus Kristuse rajatud inimkonnas.

Uus inimkond ei ole nähtamatu ega abstraktne fenomen, millel ei ole ajaloos konkreetset väljendust. Selle väljund on kogudus, Kristuse ihu. Uut inimkonda ei determineeri etnilised ega sotsiaalsed erinevused, vaid ainult Kristuse vägi, mis ühendab meid Temaga. Paulus kirjutab, et Jumal tõi Kristuses kogudusse kokku juudid ja paganad ja see on Tema eesmärk: “luua eneses need kaks üheksainsaks uueks inimeseks, tehes rahu” (Ef 2:15). See uus “inimene” või inimkond on loodud Kristuses selles mõttes, et see on Jumalaga ühenduses, mille tagas Kristuse ohver.

Loe Gl 6:15, Ef 4:24 ja Kl 3:10. Mida need salmid sinu jaoks tähendavad? Kuidas oled kogunud neid töotusi? Mida saad teha, aitamaks neil töotustel enda elus täide minna?

Ühendus Kristusega

Kuidas kirjeldab Paulus inimeste ühendamist Kristusega? Rm 6:3–6, 2Kr 5:17.

Keegi ei ole automaatselt Kristuses, lahus isiklikust usupühendumisest Temale. Meie ühendamine Kristusega usu kaudu väljendub ristimises. Selle toimuingu olulisus on ääretu.

Esiteks on see avalik teadaanne, et Kristuse surm oli meie surm ja Tema ülestõusmise kaudu oleme meie osa uuest loodust, uuest inimkonnast. Teiseks, me ei surnud “Kristuses”, vaid meid “ristiti Tema surmasse”. Ristimise kaudu oleme ühendatud Temaga Tema ohvrisurmas ja sellele rajaneb meie igapäevane suhe Temaga. Kolmandaks, fraas “ristitud Kristusesse” on Pauluse tõlgendus, mis tähendab, et me surime “koos Kristusega” (Rm 6:3, 8) ja et meid äratatakse elule “koos Kristusega” (Kl 2:13). Siin kasutatakse keelt, mis viitab meie osalusele, näidates, et meie surm patule ja meie uus elu saab toimuda ainult ja üksnes ühenduses Kristusega ja mitte mingil juhul Temast eraldi.

Teisisõnu, Kristuse surma täielikud hüved saavad meile osaks *vaid* siis, kui me usus ühineme Temaga Tema surmas ja ülestõusmises. Koos Temaga *suremine* tähendab, et tunnistame Teda oma Päästjana. Tema tunnistamine oma Päästjaks tähendab, et me näeme Temas Jumala Poega, kes suri meie pattude ja mässu pärast ristil ja et me elame läbi patukahetsuse, võtame vastu ristimise ja pattude andestuse (Ap 2:38). Tõeline pöördumine nõuab enam kui piibellike tõdede tunnistamine ja vastuvõtmine. See kutsub meid tunnistama oma tõelist olukorda patustena, aidates mõista, et Kristusest lahus on meie saatus orjastatud patuelu ja surm ja et meie lootusetu olukord võib muutuda, kui me tuleme Jeesuse juurde. See juhtub siis, kui me oleme ühendatud Kristuse surmas.

Lõpetuseks, meie ühinemine Kristusega Tema *ülestõusmises* tähendab, et Ta on meie ainus Issand. Meie osalus tema ülestõusmise väes näitab, et patt ei valitse enam meie üle. Paulus küsis: “Meie, kes oleme patule surnud, kuidas saaksime selles veel elada?” (Rm 6:2). Tema jaoks on mõistetamatu, et kristlasi kontrollib patt. Siiski on ta teadlik, et patt, kuigi see on meie elutroonilt ära tõugatud, püüab ikka veel meie elu üle kontrolli saavutada. Seepärast ta kirjutab: “Nõnda arvestage ka teie endid olevat surnud patule” (Rm 6:12). See on võimalik tänu Püha Vaimu väele, mille me ristimisel saame. Meie osalus usus Tema surmas ja ülestõusmises tunnistavad fakti, et me kuulume Temale (Gl 3:27, 29; Kl 2:12).

“Kristuses”

Kuidas mõistame nende salmide põhjal fraasi “Kristuses”?
Rm 16:7, Gl 3:28, Ef 1:1, Kl 1:28, 1Ts 4:16.

Paulus kasutab väljendit “Kristises” väga erinevatel puhkudel. Mõnel korral kasutab ta seda, viidates millelegi, mida Jumal teeb Kristuses. Näiteks, “Jumal lepitab Kristuses maailma enesega” (2Kr 5:19). Siin kannab see fraas kaht peamist mõtet: Kristus on Jumala lepitusinstrument ja et lepitus on Kristuse isikus ja töös. Fraasi mõte on, et me võime lepitatud saada vaid ühenduses Temaga. Tegelikult on kõik Kristuse ohvri lunastuse hüved meile kättesaadavad vaid Temas. Nende seas arm (Ef 1:2), igavese elu and (Rm 6:23), Jumala kutse pühale elule (Fl 3:14), valimine (Ef 1:4), lunastus (Kl 1:14), õigeksmõistmine (Gl 2:17), andestus (Ef 4:32) ja pühitsemine (1Kr 1:2). Temas loodi meid headele tegudele (Ef 2:10), meil on ligipääs Jumala juurde (Ef 3:12), meid on asetatud taevasesse olukorda (Ef 2:6), meil on pärand (Ef 1:10, 11), me oleme võidukad (2Kr 2:14), me suudame kõike teha (Fl 4:13), me oleme juurdunud ja üles ehitatud (Kl 2:7). Kõik see ja palju muudki on meie päralt, kui me oleme ühenduses Kristusega.

Seda fraasi kasutatakse ka, märkimaks, et kõik, mida kristlane teeb, on tehtud ühenduses Temaga: me rõõmustame Temas (Fl 3:1), kiitleme ja ülistame Temas (Rm 15:17), püsime Issandas (Fl 4:1), oleme tugevad Temas (Ef 6:10) ja teeme Temas usutegusid (Gl 5:6).

Fraas “Kristuses” tähistab ka ühte patu põhjustatud hävitavaimat efekti. Patt viib meie tähelepanu Jumalast eemale, asetades meid kurjuse kontrolliva mõju alla. Nüüd on Kristus meie eksistentsi keskpunkt ja orientiir kõigele, mis me oleme ja mida teeme. See kese paikneb nüüd meist väljaspool, Kristuses, ja Temas õpime tundma endid ja meile valmistatud aulist tulevikku. Kõik, mida me teeme, on määratletud meie ühendusest Kristusega, mitte meie isekatest motiividest.

Vaata veel üle kõik see, mis meile Kristuses on antud ja küsi siis endalt: kas ma võtan omaks kõik selle, mis Jumal on mulle Kristuses töötanud? Kui mitte, siis miks nii?

Kristuses: Vaim ja kogudus

Uuri Roomlastele 8:9, loe selle kohta kommentaare ja püüa oma sõnadega selle salmi tähendust selgitada.

Vaimu ja Kristuse vahel on väga lähedane seos. Roomlastele 8:9 on mitu mõtet, mis väärivad meie tähelepanu. Esiteks, seal on kontrast lihas ja Vaimus olemise vahel. Usklikud ei ole lihas, see tähendab, et neid ei kontrolli nende langenud loomus, nad ei ole Jumala suhtes mässumeelsed ega võimetud alistuma jumalikule tahte (s 6-8). Nad on pigem Vaimus, see tähendab, et nad on vaimulikult elusad (s 10), nad on saanud Jumala lasteks (s 14) ja patt ei valitse nende üle. See lõik kirjeldab kaht vastandlikku eluviisi: üks kuulub vanale loomusele ja teine uuele inimkonnale Kristuses.

Teiseks, Vaimus olemine tähendab, et inimene kuulub Kristusele. See viitab, et Kristusega ühenduses olemine on sünonüüm Vaimuga ühenduses olemisele. Vaim ja Kristus ei ole võrdsustatud, kuid siin on antud mõista, et Kristus suhtleb usklikega Vaimu kaudu. Ühendus Temaga on ühendus Vaimuga. Annid, mis meile Kristuses kättesaadavad on, on samal ajal ka Vaimus. Näiteks, me oleme õigeks mõistetud ja pühitsetud Vaimus (1Kr 6:11), meil on "õigus ja rahu ja rõõm Pühas Vaimus" (Rm 14:17) ja meil on osadus nii Vaimus kui Kristuses (1Kr 1:9; Fl 2:1).

On oluline meeles pidada, et ühendus Kristusega ristimise kaudu ei ole eraldatav ühendusest Kristuse ihu, kogudusega. Olla ristitud Kristusesse on olla "ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks" – koguduseks (1Kr 12:13). Koguduse kui Kristuse ihu kujund märgib ühtsust ja usklike omavahelist sõltuvust üksteisest ja Kristusest. See ühendus peegeldub Kristuses/Vaimus elatud elus. Koguduseliikmeid identifitseeritakse sageli kui inimesi, kes on "Kristuses", see näitab, et mõnikord tähendab see fraas "kristlaseks olemist", tähistades elu, mis on määratletud selle poolt, mida Kristus on meie heaks teinud.

Vaata tagasi enda elule viimase 24 tunni jooksul. Missuguseid praktilisi tõendeid leiad sa sellest, et sa elad "Kristuses"? Kuidas peegeldub sinu ühendus Kristusega selles, kuidas sa suhtled teiste koguduseliikmetega, kes on samuti Kristuse ihu liikmed?

Edasiseks uurimiseks: “Kristus andis inimkonnale iseendast lähtuva olemasolu. Lunastustöö eesmärk on tuua inimkond Kristuse sisse, tuua langenud inimene ühtsusesse jumalikkusega. Kristus võttis inimolemuse, et inimene saaks Temaga üks olla, nagu Tema on Isaga üks; et Jumal võiks armastada inimest, nagu Ta armastab oma ainusündinud Poega; et inimesed saaksid osa jumalikust olemusest ja olla terviklikud Temas” (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. raamat, lk 251).

Kas sina oled Kristuses? Kui sa ei teadvusta enda eksimusi, abistust ja patust neetud olemust, siis mitte. Kui sa ülistad ja austad isennast, siis mitte. Kui sinus on midagi head, on see tänu kaastundliku Päästja armule. Sinu sünd, sinu reputatsioon, sinu tervis, sinu anded, sinu vourused, sinu puhtus, sinu ligimesearmastus või ükskõik mis on sinus või sinuga seotud, ei taga sulle ühtsust sinu hinge ja Jumala vahel. Sinu ühendusest kogudusega ei ole mingit kasu, kui sa ei usu Kristusesse. Tema kohta uskumisest ei piisa, sa pead uskuma Tema sisse. Sa pead täielikult ja kõiges lootma Tema päästvatele armule” (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol 5, lk 48, 49).

Küsimused aruteluks:

1. Praegusel ajal kooseksisteerivad meis vana ja uus. Kuidas sa koged päevast päeva nende kahe olemuse reaalsust? Kumb tuleb esile loomulikumalt ja kergemini ja miks?

2. Pühakiri lubab meile uut taevast ja uut maad, kõik, mis siin on, pühitakse ära, kaob igaveseks. Kuidas peaks kõige meid ümbritseva ajutine olemus aitama meid oma elus prioriteete paika panna?

3. Kirjelda praktilise elu terminitega, mida tähendab sinu jaoks olla “Kristuses”. Kuidas mõjutab see kogemus sinu suhteid Jumala ja teiste inimestega?

4. Kuidas peaks koguduse kui Kristuse ihu kujund mõjutama koguduse elukvaliteeti? Mis hoiab liikmeid Kristuse ihuna koos? Kl 3:14. Kuidas saad sina panustada koguduse ühtsusesse selle sõnumis ja missioonis?

Kokkuvõte: Aadam algatas oma patu kaudu inimkonna eraldumise Jumalast. Kristus, ühendatud Jumalaga, võitis vaenlase, suri meie pattude eest ja pani aluse uuele inimkonnale, sellisele, mis on ühenduses Jumalaga ja vaba patu ning surma orjastavast väest. Me oleme loomuse poolest vana inimkonna osalised, ent usus Temasse saavad meist uue inimkonna liikmed. Sealt algab meie uus elu ühenduses Jeesuse ja Tema kogudusega.

13. õppetükk: 20.-26. detsember

Lepitus ja universaalne harmoonia

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 8:13, 14; 1Kr 4:5; 15:51–54; Hb 9:23; Ilm 20:1–4, 11–15; 22:3–6.

Meelespeetav tekst: “Ja ma kuulsin valju häält troonilt hüüdvat: “Vaata, Jumala telk on inimeste juures ning tema asub nende juurde elama ning nemad saavad tema rahvaiks ning Jumal ise on nende juures nende Jumalaks. Tema pühib ära iga pisara nende silmist ning surma ei ole enam ega leinamist ega kisendamist, ning valu ei ole enam, sest endine on möödunud” (Ilm 21:3, 4).

Juhtmõte: Jumal viib lõpule meie pääste Kristuses ja taastab universumi harmoonia.

Kristuse lunastus meie eest saavutab oma ülimalise eesmärgi siis, kui maa taasühendatakse Jumala universumi kuningriigi armastava harmooniaga. Jumal muudab juba praegu patuseid pühakuteks, kes ühel päeval asustavad Tema kuningriigi. Tema lunastusplaan kaasab ühiskonna ja looduse muutmise taasloomise kaudu, mis lõpetab kosmilise konflikti. Vaid Issand saab rajada ideaalse ühiskonna, mida juhib armastus ja Jumala õiglus. Jumal saatis oma Poja patuste olevuste eest surema, tehes kõik, et patuste inimeste ees avaneks võimalus olla ühel päeval osa Tema universaalsest ja igavesest kuningriigist. See protsess, enne kui see lõpeb, tähendab ka kõige kurja lõplikku hävitamist.

Lõplik puhastamine

Lepituspäeva teenistus peegeldas Jumala loodu taastamist selle algsel kujul, vaba patust ja ebapuhtusest. Sel päeval läks ülempreester Jumalale lähemale kui ühelgi teisel päeval aastas. Inimeste igapäevane puhastamine saavutas sel päeval oma lõplikkuse ja seepärast oli see päev sümboliks ajast, mil kogu universum on patust taas puhas.

Kuidas kirjeldab Taaniel Jumala lõplikku võitu kurjusejõude üle? Tn 8:13, 14.

Taaniel kasutab Lepituspäeva sümboolikat, kirjeldamaks Jumala lunastusplaani täideviimist Kristuses. Taevane tempel oli koht, kus Jumal on – Kristuse vahendustöö kaudu – tegelenud patuprobleemiga. See vahendustöö tipneb lõpliku kosmilise puhastamisega patust ja mässulistest patustest – protsess, mis algas 2300 “päeva” lõpus. See puhastamine on seotud Jumala lõpuaja kohtuga. Taanieli 7. peatükis toimub kohtumõistmine Tema ingelliku aujärje ees (Tn 7:9, 10, 22) kohtuseaduse kontekstis, näidates, et nende lõplikul hävitamisel on seaduslik põhjendus.

Kuidas täitub Vana Testamendi ülempreetri vahendustöö ja kohtumõistmine Kristuse vahendustöös? Hb 9:23.

Kristuse ohvri puhastaval väel on ka tulevikuväljund, mis oli esindatud puhastusteenistuses, mida Lepituspäeval teostas maises templis leviidist ülempreester. Kristuse vahemehetöö saavutab oma kõrgpunkti taevase pühamu puhastamisel, see on Tema kohtumõistmine. Viidates taevase pühamu puhastamisele, vaatavad juudid tagasi Kristuse ohvri puhastavale mõjule, ja ettepoole selle lõplikule täideminemisele teisel tulemisel Temale ustavate kogemuses (Hb 9:28). See puhastamine kuulutab ette Jumala kuningriigi rajamist (Hb 12:28), kui kõik Kristuse vaenlased, kes on alistatud (Hb 2:14), „pannakse ta jalajäriks“ (Hb 10:13). See puhastamine on kohtuotsuse täideviimine, „mis neelab vastased“ (s 27), kogu universumi lõplik puhastamine patust ja kurjusest.

Jumala rahva õigeksmõistmine

Loe Hb 9:27, 28 ja 1Kr 15:51–54. Mida siin kirjeldatakse ja missuguse lootuse see meile annab?

Meie lootuse lõplik täitumine Kristuses tähendab esmalt inimloomuse radikaalset muutumist (1Kr 15:53), kui meie rikutud ja moonunud loomus muutub meie tõeliseks loomuseks, mis ei ole enam patust väärastunud. Me oleme vabad oma närusest moraalsusest.

Teiseks, meie lootuse täitumine teisel tulemisel tähendab, et meid eemaldatakse praegusest kurjusest igas selle vormis. See viib meid uude eksisteerimisvormi, mis on igaveseks lahutatud patuatmosfäärist. Eemaldatud patustest ühiskonnatingimustest, mis domineerivad kõiki ühiskondi ja kultuure, taastatakse inimkonna algne kuju, mille Jumal meile lõi.

Kolmandaks, kristlaste lootuse teostumine Kristuse tagasitulemisel tähendab igavest, takistusteta ja nähtavat ligipääsu meie Päästjale. Usklikud ootavad seda aega, kui nad elavad Päästja vahetus läheduses ega pea enam kunagi Temast lahkuma (1Ts 4:17). See igavene liit meie Issanda ja Lunastajaga rikastab inimese elukvaliteeti viisil, mida me praegu ei oska isegi ette kujutada.

Ja lõpuks, adventlootuse tõdenemine teisel tulemisel tähendab ka harmoonilist kogukondlikku suhtlemist. See on taasühinemise, taaskohtumise päev. Surma põhjustatud eraldatus meie armsatest jõuab lõpule Päästja taasloovas väes (1Kr 15:54-57). Isiklik lootus seguneb nende kollektiivse lootusega, kes läbi aegade on surnud Kristuses, toetudes Jumala töotustele. See on meie lepitamise täideviimine ja patt ei ohusta seda enam kuidagi.

Miks on kõik ülaltoodud töötused meie jaoks nii olulised? Mis oleks meie usk ilma nendeta? Miks peab meie lootus olema “teisest maailmast”, see tähendab, enam kui ükskõik mida see maailm meile pakub, olenemata sellest, kui palju head me siin ja praegu tahame teha?

Kurjusejõudude ja Saatana üle kohtumõistmine

Millal ja kuidas tegeleb Jumal oma mässuliste loodolevuste patuprobleemiga? 1Kr 4:5, 6:3, Ilm 20:1–4.

Patuprobleemi lahendamine viiakse läbi etapi kaupa, kuna patuprobleem on keerukas ja Jumala eesmärk on ilmutada oma õiglust kogu universumile. Esiteks, Piiblis on millennium väärmatu sündmus, mis viib Jumala õigluse kosmilise ilmutamiseni, mille tagajärjel lepitatakse kõik maapealsed ja taevased (Kl 1:20).

Millennium näitab, et Tema teise tulemise ajal ei ole kosmos veel valmis kahetsemata patuste, Saatana ja tema langenud inglite hävitamiseks. Jumala loodud olevuste selle osa kustutamine peab toimuma õigel hetkel, mil sellele järgneb universumi tervenemine ja täiusliku harmoonia taastamine. Teisiti toimides võib see lõhe muutuda veel sügavamaks kui see, mille Saatan põhjustas. Millennium annab vajaliku aja, et Jumal saaks suures võitluses oma lahendusele terve universumi poolehoiu.

Teiseks, millennium on kosmilise analüüsi ja tagasiside ajajärk. Nii lunastatud kui Saatan vaatavad selle aja sees läbi suure võitluse tagajärjed. Saatanal ja tema inglitel, kes on hüljatud planeedil vangis, on küllalt aega mõelda sellele, mida nad on teinud. Nad saavad koos vaadata tagasi, mida tõi kaasa nende mäss Jumala armastava valitsuse vastu. See sisevaatlus annab panuse universumi lepitamisele.

Kolmandaks, taevas toimub õelate üle kohtumõistmine (1Kr 6:2, 3; Ilm 20:4). Lunastatud ühinevad taevase kohtuga ja osalevad nende elude läbivaatamises, kes jäid kindlaks oma mässus Jumala vastu. Nad valitsevad koos Kristusega 1000 aastat, osaledes Temaga koos Tema õigusemõistmises. Nad on troonisaalis tunnistajaiks faktile, et Jumal tegi kõik, mis Tema võimuses, et päästa kahetsev patune ja et kadunud hinged peavad võtma endale oma otsuste eest vastutuse. Lühidalt, me kõik veendume Jumala lõplike tegude õigsuses kadunud hingede suhtes.

Mida ütleb Jumala iseloomu kohta see, et kogu see protsess viiakse läbi enne kurjade lõplikku hävitamist? Kuidas saad sa seda teadmist Jumala iseloomust kasutada oma elus täna, õppides Teda usaldama kõiges, ükskõik kui ebasoodsad on praegu sinu elu olud?

Kosmiline lepitamine

Kuidas kirjeldab Piibel universumi patuprobleemi lõplikku lahendust? Ilm 20:11–15, 22:3–6.

Piibellik lootus hõlmab kogu universumi ja see kuulutab ette hetke, mil Jumala Talle vere kaudu teostatakse lepitust, mis jõuab kõigi universumidimensioonideni. See saab teoks millenniumi lõpus, kui kurjad äratatakse elule ja Saatan valmistab ette lahingut Jumala ja Tema rahva vastu, et veel viimase meeleehtliku katsega saavutada ülemvõim, mida ta on kogu aeg igatsenud. Kuid pärast millenniumi on kõik lunastatute küsimused vastuse saanud ja Jumala vaenlased peavad seisma silmitsi oma patu- ja mässuaruandega. Sel ajal langeb taevase perekonna millenniumi jooksul saavutatud otsus kokku maa peal olnud kurjusejõudude järeldusega. Ja seal, Jumala trooni ees, tunnistavad avalikult Jumala õiglust ja armastust kõik osapooled, kaasa arvatud Saatan, tema inglid, kadunud, kes avalikult ja vabatahtlikult tunnistavad, et nad võitlesid vale eesmärgi nimel. Nad kõik tunnistavad Jumala õigust, tunnistavad Kristuse Issandaks ja võtavad vastu jumaliku otsuse, mille See Õige nende vastu välja kuulutab (Fl 2:9-11), tunnistades seega, et nad on väärt surma. Selle otsuseni jõuab Jumala rahvas millenniumi kohtumõistmise käigus. Kogu universum on lõpuks täiuslikus kooskõlas: kurjusejõud peab hävitatama. Sel ajal puhastatakse universum igasugusest kahtlusest, mis seal võis Jumala õigluse ja armastuse suhtes olla ja kõik intelligent-loodolevused ühinevad Jumala armastuse ja õigluse ülistamises.

Tõendid kadunute vastu on nii ülekaalukad, et isegi “Saatan näeb, et tema sihilik mäss on läbi kukkunud ja ta on taeva jaoks absoluutselt kõlbmatu. Ta on treeninud oma võimeid sõjaks Jumala vastu ja seepärast oleks taeva puhtus, rahu ja kooskõla temale suurimaks piinaks. Tema süüdistused Jumala halastuse ja õigluse suhtes vaikivad. Etteheide, mida ta tegi Jehoovale, langeb täielikult temale enesele. Ja nüüd kummardub Saatan maha ning tunnistab õigeks temale määratud kohtuotsuse. /.../ Suure võitluse kõiki fakte arvestades teatab kogu universum — nii ustavad kui mässajad — üksmeelselt: „Õiged ja tõelised on Sinu teed, Sa pühade Kuningas!”” (Ellen G. White, *Suur Võitlus*, lk 670, 671).

Loe 1Kr 4:5. Kuidas saad sa õppida usaldama seda töötust?

Jumala armastuse võit

Kuiväga me ka oma uut olemust igatseme, ei suuda me ette kujutada, missugune see maailm, mida me tunneme vaid patu ja surma maailmana, on ilma nendeta.

Loe 1Kr 13:9–13. Mida Paulus meile ütleb?

“Elada igavesti selles õnnistatud kodus, mitte kanda hinges, kehas ja vaimus patu ja needuse pimedaid jälgi, vaid meie Looja täiuslikku kuju ja läbi igaviku areneda tarkuses, teadmises ja pühaduses, avastades mõtete uusi välju, leides pidevalt uusi imesid, kasvades võimes tunda, nautida ja armastada ja teadmises, et on veel armastust ja rõõmu, mida me ei suuda haarata, ja lõputut tarkust – see on kristliku lootuse eesmärk” (Ellen G. White, *Healthful Living*, lk 299). Me ootame innukalt hetke, mil “iga annet arendatakse, iga võimet suurendatakse. Teadmiste omandamine ei väsita mõistust ega kurna jõudu. Seal võib teostada kõige suurepärasemaid ettevõtmisi ja unistusi, ellu viia kõrgeimaid ideid ja teostada ülevaimaid taotlusi. Ja ikkagi kerkib uusi kõrgusi ületamiseks, uusi imesid imetlemiseks, uusi tõdesid mõistmiseks ja uudseid eesmärke mõistuse, hinge ja ihu võimete rakendamiseks” (Ellen G. White, *Suur Võitlus*, lk 677).

Sellist lootust suudab mõista vaid inimkond, kes on teel “ühast maailmast teise” ja kes panustab oma ajast suure osa, “uurides lunastuse saladusi. Ja terve igaviku vältel avaneb see teema nende ees” (Ellen G. White Comments, *SPA Piiblikommentaar*, vol 7, lk 990). Miski ei too lunastatuile suuremat rõõmu kui päästmise saladuse, Kristuse risti tähtsuse uurimine. Lepituse aulisim teema kutsub meid läbi igaviku arendama meie intellektuaalseid ja vaimulikke võimeid, kui me püüame paremini mõista Jumala armastust, mida Ta meile ristil ilmutas.

Kui palju aega veedad sa risti jalamil? Missugused kasutatud tegevused võiksid tegemata jätta ja kasutada selle asemel aega, mõtiskledes, mida Jeesus on meile ristil andnud?

Edasiseks uurimiseks: “Kas me ei peaks siis ülistama Kristuse risti? Inglise omistavad Kristusele au ja austuse, isegi nemad ei saa olla kindlad, kui nad ei vaata Jumala Poja kannatustele. Tänu risti mõjule kaitstakse ingliseid usust taganemise eest. Ilma ristita ei ole nad kurja ees kindlamad kui inglised enne Saatana langemist. Ingellik täiuslikkus lagunes taevas. Inimlik täiuslikkus lagunes Eedenis, õnnistuste paradüüsis. Kõik, kes soovivad siin maa peal või taevas kindlad olla, peavad vaatama Jumala Tallele. Päästeplaan, mis kuulutab Jumala armastust ja õiglust, pakub langemata maailmadele igavest kaitset langemise vastu, nagu ka neile, kes lunastatakse Talle veres. Meie ainus lootus on usaldada täielikult Tema verd, kes päästab kõik, kes tulevad Tema kaudu Jumala juurde. Kristuse ristisurm Kolgatal on meie ainus lootus selles maailmas ja see on meie teema maailmas, mis on ees. Oo, me ei suuda haarata lepituse väärtust! Kui me suudaksime, räägiksime sellest veel enam. Jumala and Tema armsas Pojas oli haaramatu armastuse väljendus. See oli suurim, mida Jumal sai oma seaduse kaitseks ja seadusest üleastujate päästmiseks teha” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 30.dets 1889).

Küsimused aruteluks:

1. Keskindu Ellen White'i mõttele, et isegi inglised ei saa olla kindlad muidu kui ainult ristile vaadates. Mida see tähendab? Kui kesksel kohal peaks rist olema meie igapäevases elus ja teekonnal Kristusega?

2. Kuigi meie lootus on teises maailmas, kuidas peaks see lootus mõjutama meie eluviise siin, kuidas peaksime otsima mooduseid teiste elu parandamiseks?

3. Mõttele sellele, mida Jumal meile pakub. Kui rumal ja uskumatult lühinägelik oleks see lootus raisata ükskõik mille muu peale, mida siinne elu meile pakub. Kuidas saaksime õppida tulema eemale selle maailma asjadest, mis võivad seada ohtu sinu igavese elu lootuse Jumala kuningriigis?

Kokkuvõte: Lepituspäev näitas ette Kristuse lunastustöö täitmisele. Selle tulemusena puhastatakse kogu universum patust ja kurjusest, enne seda mõistetakse Jumala rahvas õigeks ja nad viiakse ära patu ja Saatana ligiolust. Patuprobleemi kosmiline lahendus saabub millenniumi kohtumõistmisel ja selle tagajärjel hävitatakse kõik kurjusejõud. Pärast seda kestab Jumala ja taevase perekonna igavene ühtsus, mis saab võimalikuks vaid Kristuse lepitussurmas. Võidutseb Jumala armastus.

Sisukord

1. Jumala olemus: lepituse põhialus	4
2. Kosmiline kriis: Jumala rajatud korra lõhkumine	11
3. Pattulangemie	18
4. Lepitus ja jumalik algatus	25
5. Lepituse väljakuulutamine	32
6. Lepituse sümbolid I	39
7. Lepituse sümbolid II	46
8. Naisest sündimine - lepitus ja inkarnatsioon	53
9. Päästmise metafoorid	60
10. Lepitus ristil	67
11. Kristuse lepitusohvril tulenevad hüved	74
12. Ühendatud Kristusele	81
13. Lepitus ja universaalne harmoonia	88

Lühendid

AA - EGW: Apostlite teod

AH - EGW: Adventkodu

(1...7)BC - SPA Piiblikommentaaris

COL - EGW: Kristuse tähendamissõnad

DA - EGW: Ajastute igatsus

Ed - EGW: Kasvatus

Ev - EGW: Evangelism

EW - EGW: Varajased kirjutised ehk Kogemused ja nägemused

GC - EGW: Suur võitlus

MB - EGW: Mõtteid õndsakskiitmise mäelt

MH - EGW: Suure Arsti jälgedes

PK - EGW: Prohvetid ja kuningad

PP - EGW: Patriarhid ja prohvetid

SC - EGW: Tee Kristuse juurde

(1...3)SM - EGW: Valitud kuulutused

(1...9)T - EGW: Tunnistused kogudusele

**AK Eesti Liidu annetuste
kalenderplaan 2008 a. IV kv.**

oktoober

- 04.10. Kohalik kogudus
- 11.10. Kohalik kogudus
- 18.10. Eesti Liit
- 25.10. Kohalik kogudus

november

- 01.11. Kohalik kogudus
- 08.11. Peakonverents*
- 15.11. Kohalik kogudus
- 22.11. Kohalik kogudus
- 29.11. Eesti Liit

detsember

- 06.12. Kohalik kogudus
- 13.12. Kohalik kogudus
- 20.12. Balti Unioon
- 27.12. Kohalik kogudus

**AK Eesti Liidu ürituste
kalenderplaan 2008 a. IV kv.**

oktoober

- 7. Liidu juhatuse koosolek
- 11. Lõikustänapüha
- 14. Tööliste koosolek (AKEL)
- 24-25. Noortepäevad

november

- 1-8. Palvenädal
- 2. Kommunikatsiooni seminar
(Guntis Bukalders)
- 4. Liidu juhatuse koosolek
- 9. Isadepäev
- 11. Tööliste koosolek (BAUC)
- 22. Lahkunute mälestuse päev
- 29. V. Zilgalvis Tartus

detsember

- 9. Liidu juhatuse talvine koosolek
- 24. Jõululapäev
- 25. Esimene jõulupüha
- 31. Vana-aasta